NAŠA KOMUNA

GLASILO OBČINSKE KONFERENCE SZDL LJUBLJANA VIČ-RUDNIK ● LETO XI ● ŠTEVILKA 10-11 ● 20. OKTOBER 1975

USTVARJAJMO BOLJŠE POGOJE ZA ZDRAVO IN SREČNO RAST NAŠIH OTROK!

Ob tednu otroka

Družbena skrb za otroke dobiva čedalje pomembnejše mesto v skupnih naporih združenega dela in prostovoljnega družbenega dela.

Kljub organizirani in stalni skrbi za najmlajšo generacijo pa še vedno niso izčrpane vse stvarne možnosti, ki jih imajo krajevne skupnosti, organizacije združenega dela, samoupravne interesne skupnosti in vsi izvajalci različnih oblik družbene skrbi za otroke.

STARŠI IN OBČANI, DELAVCI V ZDRUŽENEM DELU!

V organizacijah združenega dela ustvarjate sredstva za dvig življenjske ravni delovnih ljudi in njihovih družin. Namenite večji del teh sredstev za najrazličnejše oblike vzgoje in varstva otrok! Le tako bodo vaši otroci rastli in se razvijali v gotovosti in sreči ter uspešno nadaljevali naše delo, ko bodo odrasli.

Organizirajmo se v krajevnih skupnostih, v družbenopolitičnih in družbenih organizacijah, vzgojnih, socialnih in zdravstvenih ustanovah ter izdelajmo in uresničujmo stvarne načrte za napredek vzgoje in varstva otrok!

Poskrbimo, da bodo programi interesnih skupnosti zagotovili gradnjo potrebnih objektov za otroke, poskrbimo za izobraževanje ustreznih kadrov za delo z otroki ipd!

V kratkoročne in dolgoročne načrte vključite celovite otrokove potrebe, saj boste s tem hitreje omogočili ustvariti razmere v katerih bo vsak otrok lahko razvil svojo osebnost! Zatorej, RAZUMNO GOSPODARIMO, VARČUJMO IN VZAJEMNO SODELUJMO NA PODROČJU VZGOJE IN VARSTVA OTROK!

ZVEZA PRIJATELJEV MLADINE

DRUŽBENO PLANIRANJE — DOLŽNOST VSEH

Nahajamo se v fazi, ki predstavlja zaključevanje dolgega procesa priprav izdelave družbenih planov za srednjeročno obdobje 1976–1980. V te priprave so se vključili delavci v združenem delu, občani v krajevnih skupnostih, samoupravne interesne skupnosti, in družbenopolitične skupnosti, vendar moramo oceniti, da je to vključevanje bilo včasih bolj navidezno, formalno in nevsebinsko kakor nam nalaga ustava. Planiranje v združenem delu oziroma v OZD se je vršilo v več fazah od izpolnjevanja minimalnih kazalcev do vsebinske obdelave razvojnega plana. Vendar to lahko ocenjujemo po eni strani, da je bila prva faza sicer izpolnjena, da pa je na drugi strani izdelava planov družbenega razvoja posameznih TOZD (v drugi fazi) v nekaterih okoljih popolnoma odpovedala. OZD bi morale tu posvetiti največ pozornosti kvalitetnim pokazateljem planiranja kot so rast produktivnosti, ekonomičnosti, rentabilnosti, stopnji zaposlovanja ter strukturi zaposlenih. Gospodarska stabilizacija in vse akcije, ki so bile zastavljene v preteklih mesecih, bi morale biti vključene v srednjeročne plane kot sestavni del planiranih srednjeročnih odločitev in hkrati vodilo za vključevanje kvalitetnih pokazateljev razvoja v konkretne plane.

UPOŠTEVATI RAZVITOST KRAJEVNIH SKUPNOSTI

Planiranje na področju združenega dela ni kritično, če to ocenjujemo bolj po planerski plati. Kritičnost se odraža na opredelitvi razvojnih konceptov predvsem v nekaterih večjih organizacijah združenega dela, kjer je vse premalo prisotno vključevanje bodisi v mednarodno delitev dela ali pa delitev dela in povezavo na notranjem trgu.

Planiranje v krajevni skupnosti poteka v skladu z vsemi navodili in priporočili, ki jih je občinska skupščina sprejela v osnutku plana družbenega razvoja občine Ljubljana Vič–Rudnik in to z vidika ekonomskega, socialnega in prostorskega razvoja posameznih krajevnih skupnosti. Planerji v krajevnih skupnostih se ukvarjajo z izredno težkim delom zbiranja raznih podatkov, ki se sicer obdelujejo v preštevilnih statističnih poročilih, vendar jih niti strokovne službe planerjev v občini niti v krajevnih skupnostih ne dobijo na vpogled. Planiranje v krajevni skupnosti se seveda tako odraža še vedno bolj na nekakih ocenah in seveda kot posledica tega je prisotna težnja, da potrebe in še večkrat želje predstavljajo vsebino družbenega plana posamezne krajevne skupnosti. BREZ DVOMA BI STOPNJA RAZVITOSTI POSAMEZNE KRAJEVNE SKUPNOSTI IN TO BODISI S KOMUNALNEGA VIDIKA BODISI Z EKONOMSKEGA VIDIKA MORALA BITI OSNOVA ZA IZDELAVO PLANA. Ker predvidevamo, da bodo družbeni plani razvoja krajevne skupnosti v seštevku predstavljali preveliko obremenitev družbenih sredstev iz tako imenovane razširjene reprodukcije gospodarstva, bodo morali planerji v krajevni skupnosti BOLJ UPOŠTEVATI STOPNJO RAZVITOSTI KRAJEVNE SKUPNOSTI, kajti težko bo odreči tistim krajevnim skupnostim izven mestnega središča izboljšanje osnovnih življenjskih pogojev za nadaljnji razvoj kot so napeljava elektrike, ureditev vodovodov, cest ,itd. Komunalna ureditev naselij bo seveda v vsakem družbenem planu krajevne skupnosti po predvidevanjih zavzemala največji obseg zato smatramo, da SE MORAJO V TE PROGRAME OBVEZNO VKLJUČITI PROGRAMI KOMUNALNIH DELOVNIH ORGANIZACIJ V MESTU in to s področja individualne komunalne potrošnje, kot so vodovod, elektrika, kanalizacija, toplifikacija itd., kajti iz teh sredstev, ki se v obliki prispevkov zbirajo v teh organizacijah bi morali preko še NEUSTANOVLJENE komunalne interesne skupnosti končno le preiti na ta način urejevanja.

USKLAJEVANJE NA PODROČJU SKUPNE PORABE JE NUJNO!

Področje, ki je izredno aktualno in seveda v sr. islu planiranja in usklajevanja med vsemi subjekti planiranja je področje skupne porabe. Težko ocenjujemo kvaliteto planiranja na tem področju, kajti programi niso i c ·lani. To je izredno kritično predvsem zaradi tega, ker se bodo morali programi obravnavati v organizacijah združenega dela in v krajevnih skupnostih, usklajevanje v teh okoljih bo izredno pomembno predvsem zaradi tega, ker je stopnja razvoja na področju socialnega skrbstva in otroškega varstva v občini Ljubljana Vič–Rudnik izredno nizka v primerjavi z ostalimi občinami v Ljubljani. Potrebe, ki jih izkazujejo krajevne skupnosti, so izredno velike, brez dvoma v marsikateri krajevni skupnosti realne, zato bi morali vsi planerji kakor tudi izvršilni organi na področju teh samoupravnih interesnih skupnosti bolj resno in dosledno upoštevati načela družbenega planiranja.

VKLJUČITI V AKCIJO TUDI DRUŽBENOPOLITIČNE ORGANIZACIJE

Da bi bili družbeni plani na področju gospodarstva in družbenih dejavnosti med seboj usklajeni in sprejeti, bo potrebno v kratkem času sprejeti družbene dogovore in sporazume, s katerimi se bodo vsi subjekti planiranja v vseh sredinah obvezali za dosledno izpolnjevanje družbenih planov, ki bodo seveda sloneli na medsebojni usklajenosti. Dejstvo, ki ga ne gre zanemariti, katerega pa v tem trenutku vse premalo upoštevamo, je usklajenost družbenih planov na nivoju ljubljanskih občin, kajti stopnja razvitosti občine Ljubljana Vič–Rudnik v vseh postavkah izredno odstopa od ostalih ljubljanskih občin. Solidarnost in prelivanje sredstev, kakor tudi usmerjanje razvoja gospodarstva in družbenih dejavnosti bi morali voditi k temu, da se v družbene plane občine in mesta vključujejo tudi izvenmestna področja bodisi v naši občini ali v ostalih, ne pa da se v planiranje razvoja zajema samo vmesno področje. Da bi akcija potekala čimbolj nemoteno in pospešeno, bo potrebno v to fazo vključevanja priprav ter v fazo sprejemanja predlogov družbenih planov za prihodnje srednjeročno obdobje vključiti vse družbenopolitične dejavnike na čelu s Socialistično zvezo, Zvezo komunistov in Zvezo sindikatov, kajti samo na ta način ter ob popolni udeležbi vseh strokovnih institucij bomo lahko nadoknadili tisto, kar je bilo dosedaj na tem področju planiranja v letošnjem letu zamujeno.

JANKO ŠOLMAJER

V tej številki objavljamo:

Družbeno planiranje — dolžnost vseh str. 1
Ob 50-letnici pisane partijske besede str. 3
Obiskali smo KS Vič in KS Malči Belič str. 8
Reševanje vodnogospodarske problematike v občini str. 10
Decembra začne rasti most str. 10
Kmečki turizem odpri vrata str. 11
Kdo lahko že danes in jutri stori še več za vse otroke? str. 14

ČESTITAMO

Mihi Marinku – članu sveta federacije in našemu občanu ob njegovem 75. življenjskem jubileju

Josipu Vidmarju – našemu častnemu občanu, politiku, pisatelju, prevajalcu, dramaturgu in gledališkemu kritiku ter javnemu kulturnemu delavcu nasploh ob njegovi osemdesetletnici

Miha Marinko

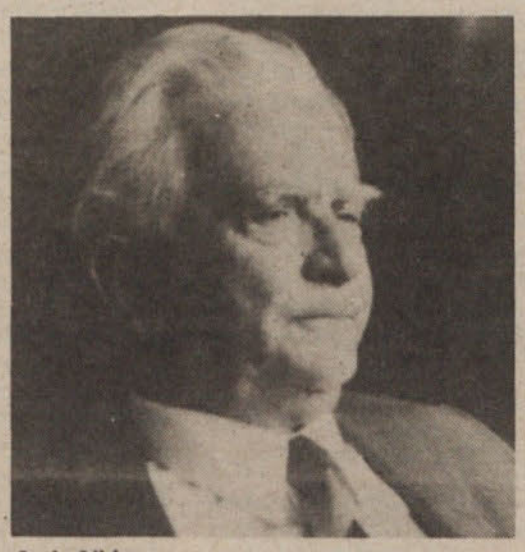

Josip Vidmar

Posnetek je iz Logatca, kjer so na srečanju 9. septembra zbrali aktivisti in borci Notranjske. Narodni heroj Rado Pehaček je spregovoril množici.

SEJA OBČINSKE KONFERENCE SZDL

V četrtek, 25. septembra 1975 so se zbrali delegati občinske konference SZDL na svoji drugi seji. Na dnevnem redu je bila zaključna razprava o gradivu „Aktualni problemi nadaljnjega razvoja krajevnih skupnosti v SR Sloveniji". Temu je sledila razprava in sklepanje o družbenem dogovoru za financiranje krajevnih skupnosti. Na koncu seje pa so prisotni na podlagi predloga koordinacijskega odbora za kadrovska vprašanja in predsedstva OK SZDL izvolili možne kandidate za delegacijo v RK SZDL in delegata za medobčinski svet SZDL ljubljanske regije.

USTANOVITEV OO ZSMS V KS PODPEČ-PRESERJE

KS Podpeč – Preserje je zelo obširno področje z okoli 2500 prebivalci. Krajani naše KS so marljivi ljudje, saj so veliko naredili s samostojnim delom in tako pripomogli k napredku našega kraja. Pri delu je pomagalo tudi veliko število mladih. Lahko rečemo, da je naša KS ena izmed najbolj urejenih ne samo v naši občini ampak tudi v Sloveniji.

Na področju mladine pa se žal vsa ta leta ni ničesar premaknilo. Mladi se niso vključevali v družbenopolitično pod ročje KS, ampak so bili vključeni v športno društvo drugje, pa že aktivni po delovnih organizacijah in šolah. Seveda je nastala nujna potreba, da se ustanovi OO ZSM. V naši občini deluje že okoli 2400 ZSM KS, nekje z več, a nekje z manj uspeha. Število mladih v naši KS se veča z dneva v dan. Njihova naloga je jasno začrtana, saj smo po kongresu postali enakopravni z vsemi ostalimi družbenopolitičnimi organizacijami. Mladi po mestih se nakako bolje znajdejo, mladina na deželi pa caplja za mestom počasi, ne zavedajoč se svoje vloge.

Na pobudo OK ZSMS in na željo nekaterih najbolj delovnih mladincev v KS smo se mladi zbrali na prvem ustanovnem sestanku v Podpeči prvega oktobra. Prisotnih je bilo okoli trideset mladih, ki so kot prvi pripravljeni delati. Vabljeni so bili tudi predstavniki z OK ZSMS in so se sestanka seveda udeležili. Tov. Alenka Brglez predsednica iz OK ZSMS za KS je dala prve in tudi najbolj pomembne napotke za začetek, kakor tudi za kasnejše delovanje OO. Poudarila je, da je najpomembnejša naloga OO usposabljati mlade v družbenopolitičnem delu. Izvoljeno je bilo tudi vodstvo. Za predsednika je bil izvoljen tov. Jože Nagode, sicer še mlad, toda poln elana, ki bo skušal vplivati na množico mladih v svojem kraju. Sekretar pa je postala tov. Marjeta Kramberger, ki je pripravljena pomagati na vseh področjih. Seveda bodo prišle težave predvsem glede prostora in finančnih sredstev, vendar pa bo potrebno težave premagati. Želimo si, da bi mladi aktivno sodelovali z vsemi družbenopolitičnimi organizacijami v KS kakor tudi z OK ZSMS, starejši pa uvideli, da je mladina tista, ki bo nadaljevala revolucionarno in samoupravno pot našega naroda.

JANEZ REMŠKAR

Ideološko izobraževanje

PRVI POGOJ ZA AKTIVNEJŠE DELO Z MLADINO

Osrednja razprava na zadnji seji občinskega komiteja ZK je bila namenjena problemu mlade generacije in nalogam Zveze komunistov pri angažiranju mladih v razvoju samoupravne socialistične družbe. Seje so se tokrat udeležili tudi člani predsedstva OK ZSMS ter člani komisije za delo z mladino pri OK ZKS.

Uvodna poročila predsednikov specializiranih konferenc (mladih delavcev, mladih v KS in mladih v izobraževanju) so bila tudi tokrat zelo podrobna, izčrpna, kar potrjuje dejstvo, da se mladi želijo še bolj vključiti in aktivno delovati v vseh delovnih okoljih. Po zadnjem kongresu slovenske mladine se je okrepila tudi naša občinska konferenca ZSMS v organiziranosti mladih. Tako je na področju vzgoje in izobraževanja v občini organiziranih 33 osnovnih organizacij s skupno 2.200 člani, v delovnih organizacijah 45 osnovnih organizacij z okrog 1.200 člani (to predstavlja 40 odstotkov med vsemi mladimi zaposlenimi) ter 24 osnovnih organizacij v krajevnih skupnostih. Toda s tem sama organiziranost ni končana, saj bo potrebno vložiti še več prizadevanj, posebno v delovnih organizacijah, kjer so mladi na žalost še vedno premalo zastopani v samoupravnih organih (komaj 2 odstotka) pa tudi številne organizacije združenega dela kljub velikemu številu zaposlenih mladincev nimajo ustanovljenih osnovnih organizacij. Problemi, s katerimi se srečujejo mladi v izobraževanju, so še vedno: pomanjkanje prostorov za sestajanje, premalo usposobljeni kadri in na žalost ponekod že vedno neprimeren odnos posameznih prosvetnih delavcev do družbenopolitičnega dela. V krajevnih skupnostih, kjer se mladina še vedno srečuje s finančnimi in prostorskimi problemi, pa močno pogrešajo tudi aktivnejšega sodelovanja z ostalimi krajevnimi organizacijami.

Ob teh nanizanih problemih se je v sami razpravi pojavilo zopet zelo aktualno vprašanje ideološkega izobraževanja mladih v vseh sredinah. Vsekakor je prav to izobraževanja predpogoj za čim aktivnejše sodelovanje z mladimi. Zato ni slučaj, da je bil tudi sklep te razprave, naj o tem spregovori in poda konkretne zaključke aktiv prosvetnih delavcev pri OK ZKS kot tudi ostale organizacije. Člani Zveze komunistov so dolžni na vseh ravneh pomagati in tvorno sodelovati na vseh področjih, kjer mora biti mladina prisotna in jim tudi pomagati pri uveljavljanju njenih družbenih interesov. Seveda bo najlažje odpravljati ovire in zapreke ter iskati pot za boljše sodelovanje v samih delovnih organizacijah, krajevnih skupnostih in šolah. Seveda pa ne gre zanemariti ponekod tudi aktivnejšega prizadevanja mladih, saj lahko s skupnimi močmi storimo mnogo, izolirani ali posamično pa zelo malo.

BRALCI, SODELUJTE S SVOJIMI PRISPEVKI V NAŠI KOMUNI!

KAKO RAZUMETI MORALNOPOLITIČNE KRITERIJE V KADROVSKI POLITIKI S POSEBNIM OZIROM NA VODILNA DELOVNA MESTA

Namen kadrovske politike je zagotoviti ustrezno strukturo kadrov na vseh področjih gospodarskega in družbenega življenja. Pri tem je potrebno posvetiti posebno pozornost kadrovanju vodstvenih kadrov v temeljnih organizacijah združenega dela, družbenopolitičnih skupnostih, interesnih skupnostih, krajevnih skupnostih, družbenopolitičnih organizacijah in društvih.

Pod **ustrezno strukturo kadrov** razumemo, da morajo imeti le-ti predpisano izobrazbo, ki jo zahteva delovno mesto, kakor tudi določene **moralnopolitične kvalitete**.

Intenziven poudarek na moralnopolitičnih kvalitetah je zlasti pri kadrih, ki kandidirajo pri zasedbi vodilnih delovnih mest. Čeprav ti kriteriji niso v bistvu nič novega in so se posebno za vodilna delovna mesta zahtevali tudi v preteklosti, se v praksi le niso dosledno izvajali, ker je pripeljalo do določenih konsekvenc, ki so mnogokrat zavirale hitrejši gospodarski in politični razvoj naše samoupravne družbe. Na vodstvenih delovnih mestih so se znašli ljudje, ki so bili vse drugo prej, kot privrženci našega samoupravnega socialističnega sistema, ki jim je bilo samoupravljanje deveta briga, niso se zanimali kakšen je položaj delavcev v delovni organizaciji, niso se tudi zanimali za politiko nadaljnjega gospodarskega in družbenega razvoja.

Še več, svoj položaj so izkoriščali za zadovoljevanje svojih osebnih interesov, ali ožjih skupin, v katerih so zavzemali dominantni položaj.

Prav zaradi takih ali analognih negativnih pojavov v sferah našega gospodarskega in družbenega življenja je zveza komunistov v sodelovanju s socialistično zvezo delovnega ljudstva in ob široki podpori delovnih ljudi zavzela oster kurz za dosledno izvajanje kadrovske politike s posebnim poudarkom na moralnopolitičnih kvalitetah, katere lastnosti mora posedovati oseba na vodilnem delovnem mestu.

Pri takih odločitvah je poleg navedenih negativih pojavov pomembno vlogo odigrala sedanja etapa razvoja samoupravljanja, ki temelji na delegatskem sistemu, ter daje nov status vodenja in upravljanja.

Demokratični sistem vodenja in upravljanja je zlasti pomemben tudi za TOZD, v katerih še danes prevladuje klasična linijska struktura vodenja ali linijsko štabna struktura, ki sta poznani kot izrazito avtokratski oziroma hierarhični.

Tudi če obravnavamo delovno organizacijo iz vidika kibernetike, kot sociotehnični sistem, na katerega bistveno vpliva okolje, v katerem deluje in kateremu se mora prilagajati, obenem pa tudi sama vpliva na okolje, je bistvenega pomena, na kakšen način se vrši v njej funkcija upravljanja in vodenja.

Družbeni dogovor o temeljih kadrovske politike določa, da organizacije združenega dela uveljavijo enaka merila in kriterije pri odločanju mest individualnih izvršilnih organov upravljanja in vodilnih delovnih mest.

Pri izbiri delavcev za vodilna delovna mesta se mora upoštevati celovitost strokovnih in moralnopolitičnih meril.

Moralnopolitična merila so načelno opredeljena kot so:

odnos do socialistične revolucije;

bratstva in enotnosti;

zavzetost do razvijanja samoupravnih odnosov in delitve po delu.

Ta merila so načelna in zato široka, ter jih bom zaradi lažjega razumevanja in pojmovanja pokušal bolj nadrobno razčleniti.

Kandidat za vodilno delovno mesto mora praviloma izpolnjevati naslednje **moralnopolitične kriterije**:

– da se je s svojim dosedanjim delom na družbenopolitičnem področju izkazal, da se zavzema za uresničevanje zgodovinskih interesov delavskega razreda;

– da se je zavzemal za uresničevanje samoupravnega socialističnega sistema in odnosov;

– da se je prizadeval pri uresničevanju temeljnih ciljev in osnovnih razmerij družbenoekonomskega razvoja organizacije ali organa, v katerem je torej deloval;

– da se zavzema za krepitev bratstva in enotnosti jugoslovanskih narodov in narodnosti;

– da je prizadeval pri uresničevanju koncepta SLO in družbene samozaščite;

– da ima pravilen odnos do pridobitev NOB in socialistične revolucije;

– da se zavzema za uresničevanje sprejetih programov razvoja iz posameznih področij družbenega življenja in dela;

– da je v delovnem okolju, kjer je deloval, razvijal tovariške odnose;

– da se je zavzemal za solidarnost in vzajemnost;

– da je bil pri dosedanjem delu pošten in odgovoren ter se je zavzemal za uspešno opravljanje strokovnega in družbenega dela;

– da se je v prejšnji delovni sredini zavzemal za krepitev medsebojnih odnosov;

– da je bil pri dosedanjem delu prizadeven za nadaljnje usposabljanje svoje delovne in samoupravljavske funkcije;

– da je svoje znanje in spoznanja prenašal na sotovariše, zlasti za mlajšo generacijo;

– da se je zavzemal za uveljavljanje sodobnih organizacijskih metod in uvajanja sodobne tehnologije dela;

– da se je zavzemal in podpiral uvajanje inovatorstva in racionalizacijskih ukrepov v organizaciji;

– upoštevati je njegov odnos do družbenopolitičnih organizacij zlasti ZK, SZDL, in sindikatov;

– da je sam aktiven član v družbenopolitičnih organizacijah, vendar ne tako, da je samo včlanjen v ZK, SZDL, sindikalno organizacijo ali kako drugo organizacijo, ampak da je tudi razvidna njegova dejavnost v okviru organizacije, v kateri deluje;

– imeti mora lastnosti dobrega vodje, ki bo znal enako zastopati interese delovnih ljudi, kakor tudi poslovne cilje in funkcije delovne organizacije;

– da bo znal povezovati interese organizacije, v kateri bo deloval, s interesi širše družbenopolitične skupnosti;

– da je v prejšnji organizaciji aktivno sodeloval pri uveljavljanju združenega dela, kot celovitega družbenega interesa, ki omogoča zadovoljevanje človekovih potreb;

– da ima vse kvalitete in znanje, da bo s svojim razgledom in izkušnjami sposoben ustvarjalno prispevati k oblikovanju sistemskih rešitev v graditvi družbenekonomskih in političnih odnosov skladno z ustavno intencijo;

– mora imeti ugled, ki izhaja iz dela in rezultatov dela;

– imeti mora visoko stopnjo odgovornosti za gospodarjenje z družbenimi sredstvi;

– imeti mora sposobnost za povezovanje pravic z obveznostmi in odgovornostjo;

– da se je pri dosedanjem delu zavzemal za razvijanje delegatskega sistema;

– da se bo s svojo koncepcijo zavzemal za poslovanje organizacije z doseganjem visoko proizvodnih ciljev, združeno z maksimalnim upoštevanjem delavcev v združenem delu.

Vsi ti kriteriji, ki sem jih zaradi boljšega razumevanja nekoliko bolj razčlenil izhajajo iz ustavne opredelitve vloge in nalog vodstvenega kadra. S takim načinom kandidiranja, upoštevajoč strokovno izobrazbo in opisane moralnopolitične kvalitete vodilnih delavcev, je zagotovljeno upravljanje in vodenje v organizacijah na demokratskih principih. Cilj moralnopolitičnih kriterijev pri vodstvenem kadru, je v organizacijah ustvarjanje razmer, ki integrirajo kreativnost, produktivnost in visoko moralo. Obenem pa nam tak vodstveni kader zagotavlja nadaljnji razvoj samoupravljanja, ki je za delavce v združenem delu močan motivacijski dejavnik. Nenehno vključevanje delovnih ljudi v proces odločanja, zagotavlja zadovoljevanje človeških potreb najvišje vrste. Nadalje nam na takih osnovah in principih izbran vodstveni kader zagotavlja prizadevanja za vsestransko komuniciranje. Vsi delavci in sodelavci na ta način enakopravno sodelujejo pri sprejemanju odločitev, ki se tičejo njihovega življenja in dela, kar dosežemo z vsestransko izmenjavo informacij.

Takšen vodja se bo zavzemal tudi za razvijanje ciljnega usmerjanja k rezultatom dela. Na ta način ljudje vedo, kakšni so njihovi cilji v okviru organizacije, v kateri delujejo in kaj se od njih pričakuje. Vsak človek, ki v okviru organizacije oblikuje in načrtuje cilje, naj tudi nadzira njihovo izvrševanje. Pri tem mislim na tako imenovani samonadzor, ki je še vedno zelo slabo zastopan v današnjih organizacijah. Delovni ljudje naj sami nadzorujejo svoje delo, v katerega zaupajo.

Vodja z moralnopolitičnimi kvalitetami se bo nedvomno zavzemal za nenehno usposabljanje kadrov v okviru organizacije. Tu mislim za usposabljanje na področju strokovnega izobraževanja, kot tudi za usposabljanje na ravni samoupravljanja. Na tem področju je bilo do sedaj storjenega vse premalo in je resna ovira za hitrejše uveljavljanje našega samoupravnega sistema.

Gre torej za to, da z doslednim zahtevkom po moralnopolitičnih kriterijih poleg zahtevane predpisane strokovne izobrazbe pri vodstvenem kadru zagotovimo v organizacijah demokratično odločanje, ki nam ga načrtuje ustava in sistem samoupravljanja. Demokratično odločanje pa je moč zagotoviti s pozitivnimi spremembami v **vodstvenem obnašanju**, ki sem ga delno nakazal tudi že v samih moralnopolitičnih kriterijih, delovni motiviranosti, učinkovitem komuniciranju, oblikovanju ciljev, samonadzoru in usposabljanju.

PETER VRHUNC

Glasilo občinske konference SZDL Ljubljana–Vič–Rudnik. Urejata izdajateljski svet – častni predsednik dr. Josip Vidmar – in uredniški odbor: ing. Janez Čemažar, Milovan Dimitrić, Janja Domitrovič, (odgovorna urednica), ing. Alojz Habjan, Janez Jagodic, Bine Lenaršič. Tehnični urednik France Anžel. Uredništvo in uprava Ljubljana Trg MDB 7/I, tel. 23–381 int. 26, tekoči račun SDK 50103–678–51173. Rokopisov ne vračamo. Tiska tiskarna Ljudske pravice v Ljubljani. Glasilo dobijo vsa gospodinjstva v občini brezplačno.

OB 50-LETNICI PISANE PARTIJSKE BESEDE — OB 50-LETNICI PISANE PARTIJSKE BESEDE — OB 50-LETNICI PISANE PARTIJ

GLASILA SO BILA VEZ IN SPODBUDA MED DELAVCI

Pisana beseda je bila in je poglavitno orožje in orodje organiziranja, spodbujanja in vzgoje delavcev v njihovem boju za ekonomsko, politično in socialno osvoboditev.

Tajno delavsko mednarodno društvo Zveze komunistov je na ustanovnem kongresu v Londonu naročilo Marxu in Engelsu novembra 1847, naj napišeta zadosti obširen teoretični in praktični program za delovanje te revolucionarne prve zveze komunistov.

Tako je novembra 1847 nastal znameniti KOMUNISTIČNI MANIFEST: imenujejo ga tudi manifest komunistične stranke, ki je bil poslan kot rokopis na tisk v Francijo. V Londonu je izšel februarja 1848 v nemškem jeziku. Pri nas je bil prvič preveden v privatni založbi leta 1871 v lokalnem časopisu PANČEVAC v Pančevu. Sicer pa je do leta 1960 Komunistični manifest doživel preko 1.040 ponatisov (izdaj) v 87 jezikih sveta in je tako gotovo najbolj razširjen in največkrat preveden tekst v svetu celo pred ponatisi Leninovih del. Tako so s Komunističnim manifestom dobili delavci in delavsko gibanje temeljno, močno in konkretno teoretično podlago za svoje revolucionarno razredno bojevanje.

Komunistični manifest, ki se zaključi z znamenito pozivno angažirano parolo „PROLETARCI VSEH DEŽEL, ZDRUŽITE SE“ in Marxovo ter Engelsovo razčlenitvijo revolucionarnih nalog delavske razredne partije(1. **poglavje**: buržuji in proletarci, 2. **poglavje**: proletarci in komunisti, 3. **poglavje**: socialistična in komunistična literatura in 4. **poglavje**: stališča komunistov do raznih opozicijskih strank) do današnjega dne vedno bolj zmagovito vihra na vedno številnejših delavskih praporih kot neposredno vodilo avantgarde delavskega razreda za njegovo popolno osvoboditev.

Prav v času, ko je bil na naših jugoslovanskih tleh prvič preveden Komunistični manifest, je Svetozar Marković kot 25-letni mladenič, toda izkušen delavski voditelj, 1. junija 1871 v Beogradu izdal prvi socialistični delavski list RADNIK, ki je izhajal le dobro leto dni, vendar je ta čas opravil pomembno vlogo organizatorja in učitelja delavskih množic. Leto 1871 štejemo v Evropi za čas naglega prodora revolucionarnih idej, to je doba življenja edinstvene znamenite 70-dnevne PARIŠKE KOMUNE, kakor tudi čas hudega preganjanja in zatiranja delavcev in ponovnega nastopa evropske reakcije.

Na ozemlju jugoslovanskih narodov so se že pred ustanovnimi kongresi in sestanki SDS pojavili številni delavski listi v nastajajočih delavskih središčih, ob njih pa razna izobraževalna, kulturna, prosvetna, športna, rekreativna, pevska, glasbena in druga društva, ki so v določenih okoljih bila edini nosilec in vir izobrazbe in kulture, še posebej delavske razredne kulture. Ni nepomembno navesti vsaj nekaj imen delavskih časopisov, ki so izhajali v jugoslovanskih deželah pod izredno težkimi pogoji že pred prvo svetovno vojno. V **Srbiji**: Radnik (1871–1872), Socialdemokrat (1895–1896), Radničke novine, Borba, Radnik v Kragujevcu itd. Na **Hrvatskem**: Radnički prijatelj (1874–1875), Sloboda (1892–1912) in še drugi manjši časopisi v okviru mestnih krajevnih organizacij in združenj. V **Sloveniji**: Delavec (1893–1898), Delavec in Rdeči prapor (1898–1911), Zarja, Naprej (1903–1911) itd. Delavski časniki, informacije in druge publikacije so izhajale tudi v Bosni, Makedoniji, predvsem v mestnih središčih kot organi lokalnih skupin organizacij in delavskih združenj.

Vloga in pomen teh in drugih delavskih glasil sta bila mnogotera in zelo pomembna, bili so dostikrat edina resnična vez med delavci raznih tovarn, krajev (saj niso mogli tako in toliko potovati kot danes. Na „pot“ so šli najpogosteje nasilno kot politični izgnanci, kot iskalci skorjice kruha za družino in sebe), mest in dežel. Nikola Karev je v Ilindenski vstaji kot eden voditeljev v eni roki držal puško, v drugi pa Komunistični manifest. Sam je bil tudi soavtor Kruševskega manifesta desetdnevne Kruševske republike (od 2.VIII. 1903 do 13.VIII. 1903) v katerem je zahteval enakopravnost in sožitje med Makedonci, Turki, Šiptarji in drugimi narodi. Delavci so v vsej dosedanji zgodovini razrednega boja posvečali izredno, lahko rečemo izjemno pozornost pisani besedi, ki je opravljala veliko vsestransko vlogo ter funkcijo in ta se je odražala zlasti v naslednjem:

– revolucionarno razredno vlogo dviganja in krepitve razredne zavesti zoper konkretnega razrednega sovražnika, buržoazijo, oportuniste, anarhiste in druge nasprotnike delavskega gibanja,

– vlogo objektivnega in poštenega obveščevalca – informatorja delavcev o dogodkih, problemih, nalogah in programih za bolj uspešno in enotno opravljanje svoje razredne politične vloge,

– vlogo in naloge povezovalca in usklajevalca (integracije) delavskih razrednih interesov na širši nacionalni in mednarodni razsežnosti, kot nosilec rdečega prapora prave revolucionarne delavske solidarnosti,

– delavski tisk je širil dejansko resnico o položaju delavcev, njihovem trpljenju, socialnem zatiranju, ponižanju, o njihovem boju in organizaciji,

– v okviru in prostoru je delavski tisk opravljal tudi neprecenljivo vzgojnoizobraževalno vlogo in poslanstvo. Med nastajanjem prvih delavskih organizacij so hkrati nastajala organizirana delavska prosvetna društva, izobraževalna društva in druge organizacije z enim samim namenom: da bi delavcu v težkih pogojih omogočili in nudili vsaj malce izobrazbe, znanj, vednosti, prosvete, kulture zavedajoč se resnice, da bo le izobražen, kulturen, razredno borben delavec lahko nosilec in udeleženec razrednega boja, zavedajoč se nove kakovosti delavskega razreda v primeri z meščansko kulturo, ki je prav ob zgodovinskem nastopu delavskega razreda začela pot zatona, razkroja in zgodovinskega poraza.

Seveda se ne moremo in ne smemo omejiti samo na delavske časopise in drugo informativno dejavnost. S krepitvijo moči, vloge in mesta delavskega razreda v celotni družbi nastajajo nova torišča dejavnosti in aktivnosti delavcev. Od literature, vedno večjega števila marksističnih del se oblikuje celovita delavska kultura z razredno vsebino, ki s svojo kakovostjo odpira pota in vsebino boja za socializem, za nov družbeni red in s tem pota številnim revolucijam. Spomnimo se samo nekaterih primerov revolucionarnih literarnih stvaritev pred francosko revolucijo, vsestranske podpore naprednih mislecev veliki oktobrski revoluciji, neprecenljivih množičnih stvaritev v času naše socialistične revolucije in tako naprej. Torej od prvih začetkov do današnjih dni skoraj ne bi mogli najti primerjave, kako se je zelo okrepila in povečala dejavnost tiskane besede v delavskem gibanju.

KOMUNIST kot osrednje glasilo komunistične partije Jugoslavije in danes Zveze komunistov slavi letos petdesetletnico rojstva in delovanja. Vendar je to le označba za delovanje delavskega glasila pod nazivom Komunist, kontinuiteta oziroma življenje pod drugimi imeni pa mu sega še dalj v zgodovino.

TRNOVA POT KOMUNISTA

Nastanek in razvoj partijskega in delavskega tiska po prvi svetovni vojni je neločljivo povezan z življenjem in delom Moše Pijadeja (4.I.1890 Beograd 15.III.1957 Pariz) revolucionarja, umetnika in časnikarja, ki je že med prvo vojno urejal list Pravdo, od leta 1919 dalje pa je bil kot komunist duša Radničkih novina ter Crvenega smeha, novega humorističnega lista, oba ustanovljena s strani SDPJ (K). On je tudi prvi v ječi prevedel Marxov Kapital in druga marksistična dela. V ilegali je najprej ustanovil tedenski sindikalni list Radnički pokret, ki je bil čez teden dni prepovedan. Buržoazija je z obznano zadušila 31 delavskih listov, ki so imeli nad 150.000 naročnikov. Za tem je bilo ustanovljenih in tudi kmalu prepovedanih še nekaj časopisov (Okovani radnik, Radnički dnevnik, Mladi radnik, ženski marksistični list Jednakost itd.), ki so v težkih pogojih obveščali delavca, ga spodbujali in razkrinkavali osovraženo buržoazijo in njih zaveznike:

PARTIJSKA BESEDA IN SOCIALISTIČNA MISEL STA BILI MOČNO PRISOTNI ŽE MED SAMO NOB. ŠIRILI SO JIH LJUDSKA PRAVICA, PARTIZANSKI DNEVNIK, SLOVENSKI POROČEVALEC, KOMUNIST IN DRUGI ČASOPISI TER GLASILA.

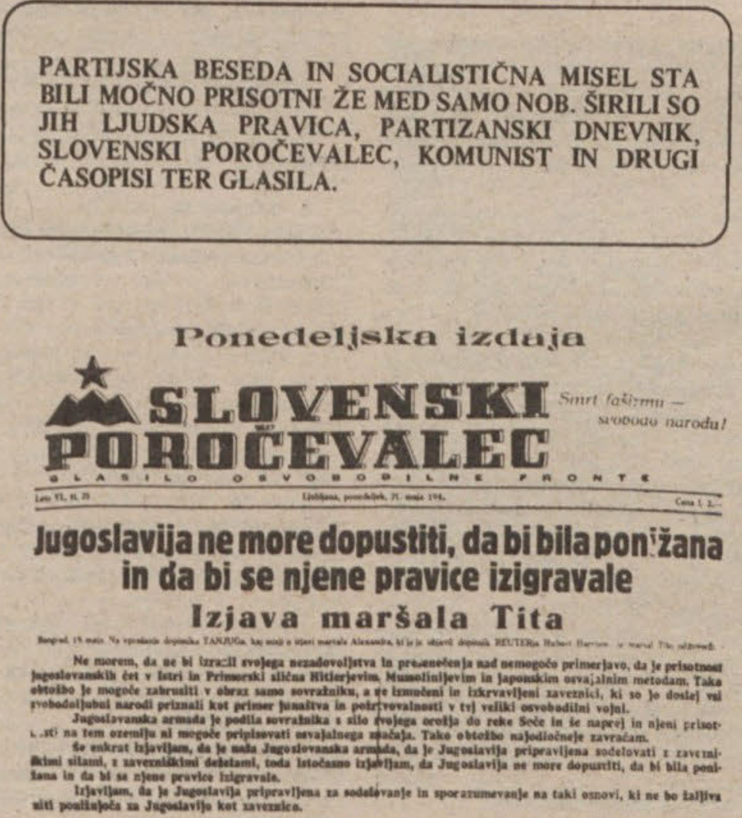

Kakor hitro je bil prepovedan „Okovani radnik“ (13.XII.1924), je M. Pijade skrivaj organiziral tiskarno in 1. januarja 1925 je izšla prva številka ilegalnega lista Komunist, kot organa Komunistične partije Jugoslavije z naslovi:

– „Balkanska fronta kontrarevolucije in nacionalno zatiranje ter

– zoper zatiralske velikosrbske nacionalne politike, zoper monarhijo in militarizem.

Komunist je pripotoval v Skopje, Zagreb, Subotico, Ljubljano, Kragujevac.

Drugi številki je bil napisan dodatek „Lenin je umrl, naj živi leninizem“.

3. februarja je skopska policija sporočila v Beograd, da so prijeli istega večera Ivana Burgerja iz Ribnice, Slovenija in pri njem našli komunistične letake. Prva tiskarna Komunista je bila v skromni sobici mizarja Kosta Čivčića v Đurečevi ulici v Beogradu, kjer je imel Moša Pijade tiskarno s strojem Gestattner, posteljo in mizo. Tu je natisnil 3 štev. Komunista in dva letaka.

Tako Komunist v zelo težkih pogojih diktature in vojne z večkratnim prenehanjem do sedanje oblike deluje že 50 let. Bil je akcijsko, mobilizacijsko glasilo, ubadal se je s teorijo in prakso marksizma, skratka, prilagajal se je pogojem borbe partije in proletariata in to je bila njegova odlika. Vedno pa je bil in je nenadomestljiv spremljevalec in integralni del partije. Toda danes, oziroma od časov Komunističnega manifesta in Komunista do današnjih dni se je intelektualni, pisani, teoretični potencial delavskega razreda neznansko okrepil, razvil in narastel v kakovosti in količini, hkrati pa sta se meščanska in idealistična, sholastična zavest ter njihov potencial skrajno zmanjšala, sesula, okrnila v vseh sferah ideološke zavesti. Ob tem pa so se sesule in propadajo tudi njihove zlagane privilegirane vrednote, kakor je v razsulu – tako ali drugače – ves sistem idealistično – meščanske zavesti.

Tudi na tem področju je vloga pisane besede danes še kako pomembna, Komunist kot glasilo Zveze komunistov, vseh njenih članov, bo le ob sodelovanju mnogih članov ZK iz vseh okolij združenega dela, interesnih in krajevnih skupnosti, ob tem pa tudi znanosti uspeval biti pravi oznanjevalec potreb in kazalec poti in smeri za delovanje komunistov v samoupravni socialistični družbi.

OB TEDNU KOMUNISTA

Program »Tedna Komunista« v naši občini

Pravzaprav bo „Teden Komunista“ v naši občini trajal dlje kot sedem dni, saj bomo številne akcije in delovne pogovore, ki bodo slavnostno obeležili 50 let pisane partijske besede razširili kar na mesec dni.

★

V prvi vrsti se bomo udeležili številnih posvetovanj, razgovorov ter drugih akcij, ki bodo organizirane v sklopu „Tedna Komunista“ vse do konca decembra 1975. S svojo udeležbo in prispevki bomo skušali delovno in ustvarjalno doprinesti svoj delež.

Čeprav sam program „Tedna Komunista“ v naši občini še ni podrobno izdelan pa lahko že opozorimo na glavne delovne pogovore in srečanja.

★

Tako se bodo sestali dopisniki iz krajevnih skupnosti, delovnih organizacij in drugih inštitucij s predstavniki drugih uredništev in uredništva Komunista.

Organizirana bo tribuna o razširjenosti partijskega tiska na kateri bodo predvidoma sodelovali komunisti domala iz vseh delovnih okolij.

Pripravlja se tudi razgovor predvojnih komunistov z mladimi člani Zveze komunistov.

Osrednja svečanost pa bo ob zaključku „Tedna Komunista“ v občini verjetno okrog 15. novembra, ko bodo sprejeli tudi več novih članov.

★

Vse osnovne organizacije Zveze komunistov pa bodo na svojih sestankih ali aktivih prav tako posvetile pozornost obletnici pisane partijske besede.

ODLOMEK IZ DVORSKE KRONIKE

Zapisal in za objavo priredil znani borec in aktivist Franc Smrke-Jošt

Knafelčeva družina je bila zelo napredna. Že pred vojno sem se z njo dobro poznal in smo bili v dobrih prijateljskih stikih. Kadar je prišla patrola 1. čete, III. bat. ZDO na Jamo in Dvor, jih je domača hčerka Anica vedno čakala in jim izročila krepak paket cigaret z željo, naj ga izročijo „komandantu Joštu."

Ko sem prišel ob neki priliki s spremstvom na Jamo, sem poslal patrolo na levi breg Krke, sam sem se pa ustavil pri Knafelčevih. Ko me Anica zagleda, me začudeno vpraša: „Ja, France, kaj si ti tudi tu v bližini v partizanih?"

Sedemo za mizo, mama prinese izdatno večerjo, Anica pa litrček podšenpavelčana. Ko si do dobra privežem dušo, me Anica vpraša, ali morda poznam nekega Jošta, ki je tu pod Sv. Petrom nad Laščami. – „Seveda ga poznam," ji odgovorim. „Pa še prav podobna sva si in zelo dobra prijatelja." Ko sem se odpravljal, ker sem pričakoval patrolo, mi prinese Anica zajeten paket cigaret za Jošta. Seveda pri tem tudi mene ni pozabila.

Med poslavljanjem pa pride patrola in mi raportira: „Tovariš Jošt, na Dvoru in okolici vse v redu."

Ko so ženske to slišale, so se kar sesedle. Začudeno so me gledale, a so se hitro znašle. Mama skoči v kuhinjo po dober prigrizek, Anica pa še po en liter vinčka za patrolo. Za popotnico mi je dala še en paket s pripombo: „Tistega prvega daj Joštu, ta je pa zate, France."

Prav prisrčno se je zasmejala in mi krepko stisnila roko.

Ko sva se z Anico tako ponovno spoznala, sem jih še večkrat obiskal. O stanju v vasi in sosednjih vaseh mi je dala Anica precej pomembnih podatkov.

Kako požrtvovalna je bila Anica, kako plemenita in dovzetna za razne težave, ki so se dan za dnem pojavljale, kako zaslužna in vredna je bila, da je bila sprejeta v SKOJ, dokazuje to-le:

Med pogovori z mano se je zelo zanimala, kako v hosti živimo, kako je s hrano in drugimi potrebnimi stvarmi. Poudarjala je, da so nam pripravljeni pomagati, seveda toliko, kolikor zmorejo. Omenil sem ji, da je pri nas zaenkrat še vse v redu, da nekako že gre. Povedal pa sem ji, da nam najbolj primanjkuje zdravil in sanitetnega materiala za naše ranjence. Premlevala sva to in iskala možnosti, kako bi se dalo to rešiti in na kakšen način bi prišli do tega. Pa mi reče: „Veš, France, v Novo mesto grem večkrat po opravkih. Včasih prinesem kakšne pakete cigaret ali kaj drugega za domače potrebe. Vedno me pa Italijani na bloku temeljito pregledajo in preiščejo vse, kar prenašam. Ne vem, ali bi se dalo kaj takega materiala prenesti. Videla sem pa, da spuščajo čez blok brez pregleda tiste, saj veš katere mislim, tiste, ki ste jih ostrigli".

In tako mi je čez čas predlagala, da bi se dala tudi sama ostriči, samo da bi nam lahko pomagala. In sva se res dogovorila, čeprav sem v to zelo težko privolil, ker sem vedel, kakšne neprijetnosti in nevšečnosti si bo s tem nakopala doma in v vasi. V Jami in tudi v sosednjih vaseh je bilo precej takih punčk, ki so prav rade in pogostoma počepnile pod italijanskim škornjem. Za te je bila določena huda kazen-ostriženje na balin.

Pri vseh prizadetih družinah je to dvignilo silen in ogorčen krik in vik, Anica, ki je bila pri tem soudeležna, pa je pri tem vreščanju in užaljenosti krepko pomagala.

Čez nekaj dni po „krstu blaženih italijanskih devic" mi že prinese patrola zajeten nahrbtnik zaželenega materiala in cigaret.

Ko sem se šel zahvalit Anici in jo vprašal, kako je vse to tako lepo izpeljala, mi je začela pripovedovati. „Jošt, nikdar si nisem mislila, da bom pri Italijanih tako spoštovana in uživala tak sloves. Ko sem prišla na blok z nabito polnim nahrbtnikom, so strogo ukazali, naj pokažem, kaj nosim. Hitro sem potegnila ruto z glave, in ko so Italijani videli moje drsališče na glavi, me niso nič več spraševali. Strumno so mi salutirali in me takoj nadvse vljudno in uslužno spustili čez blok."

In to je potlej še večkrat ponovila. Vse, kar nam je prinašala po tej poti, nam je bilo seveda v veliko korist, tembolj, ker drugače v tistih okoliščinah ne bi mogli priti do tako potrebnega sanitetnega materiala in zdravil.

Franc Smrke-Jošt – vedno vedro razpoložen v krogu prijateljev „hostarjev" ob svojem 76. življenskem jubileju. Čestitamo!

„V tej sobi – pravi – nas je bilo 26, starih od 16 do 60 let. 23 Slovenk in 3 Dalmatinke. Ker je bilo časa na pretek, čeprav smo se učile in imele razne tečaje, smo se presedale od postelje do postelje in se pomenkovale. Pritegnila me je na prvi pogled kmečka ženska, ker je pač navadno pokrita z ruto, zavezano na tilniku. Kmalu je zaupala: pokazala svojo ranjeno nogo in pripovedovala, kako je bila obstreljena na begu, ko so napadli Italijani. Ko so ji kdaj popustile bolečine, je bila zgovorna, spominjala se je doma, posebno svojih otrok. Trdno je verjela, da se bo sešla s svojo družino in srečno uživala z njimi zaželjeno svobodo. Eripovedovala je, da so v Zapotoku in okoliških vaseh ljudje za partizane. Pa so spet zaskelele bolečine v ranjeni nogi, drobci krogel so ji vedno znova odpirali rane. Ob takih trenutkih se je pokrila s tenko odejo in si s solzami lajšala trpljenje.

Ko smo se zapornice pripravljale, da bomo vsak čas odšle proti domovini, mi je ob slovesu stisnila roko z obljubo, da se snidemo, če bomo ostali živi. Marijina srčna želja, da se vrne domov, se ji je sicer izpolnila, vendar okupatorji in domači sovražniki še niso bili pregnani. In ko so ugodovili, da se je vrnila domov, so ji bili stalno za petami . . .

Njeni otroci so lahko ponosni nanjo. Čeprav so minila polna tri desetletja, se je živo in s spoštovanjem spominjajo tovarišice, ki so jo spoznale daleč od domovine v italijanskih ječah. In prepričane smo, da jo imajo njeni ljubljeni otroci prav tako živo v spominu, kot da je bila še včeraj med nami.

Naša Marija, vaša skrbna mati, nam je bila v zaporih zgled pogumne slovenske matere, ki nikdar ni omahovala, tudi ne za ceno življenja." – Tako se je spominja Angelca.

Da. Prišle smo iz ječ, tudi Marija Kikelj. Ni se dolgo zadrževala v Ljubljani. Gnalo jo je čez bodečo žico, v domačo, čeprav požgano vas pod Kurešček, v Zapotok. Hrepenela je po tem, da objame otroke, da vidi moža Andreja, da še kaj pomaga v skupnem boju proti sovražniku . . .

Vse to ji je še bilo dano. A le za kratek čas in za krvavo ceno. Začelo se je zadnje dejanje njene tragedije in tragedije njene družine. In nova, zevajoča vrzel se je zarezala v vrste borcev za svobodo.

Od Turjaka in dolinskih postojank se je stegovala in grabila „črna roka" po življenjih zavednih Slovencev, neusmiljeno in surovo.

Bilo je 18. julija 1944. Ob belem dnevu, v dopoldanskih urah so odjeknili streli ob zapotoški šoli. Slišal jih je tudi Kikljev Ivan, 24-letni partizan, ki ni bil daleč od vasi. Ko je pritekel k šoli, se mu je zla slutnja potrdila. Oče je bil mrtev, prerešetan in zverinsko pobit. Z materjo in nekaj vaščani so ga ponoči, da bi jih iz doline ne opazili, prepeljali na to vaško pokopališče . . .

V isti noči so se spet razšli: za Ivanom je odšla v partizane še Anika. Naša Marija pa je ostala blizu, le spala je v hosti, podnevi pa je prihajala v šolo, kjer sta bila njena najmlajša.

Samo dva tedna sta minila od očetove smrti. . .

In spet so v ranem jutru potrkali črnorokci na šolske duri in jo tam čakali.

Ko je prišla, so pobili tudi njo, vpričo otrok . . .

Njeno pogumno, tiho in požrtvovalno delo je bilo končano. Nadvse kruto in mnogo prerano. Upamo, da je roko, ki je segla po njenem življenju, dosegla roka pravice. Tehtne besede je zapisal kmet iz odročnih hribov te dni: „Biti komunist na vasi, je odgovornejša vloga, kot v mestu . . ." Mislil je na danes. Kako težka je bila ta vloga šele tedaj, pred desetletji?

Čas, ki smo ga preživeli poslej, nam omogoča oceniti Marijin dragoceni delež: bila je najtrše preizkušena med nami, nikdar premagana, zavedna slovenska kmetica, borka za pravičnejši svet. Zgled nam, ki smo premagana zavedana slovenska kmetica, borka za pravičnejši svet. Zgled nam, ki smo bile kratek čas njene sopotnice.

Pozno smo se zbrali ob tvojem grobu, Marija, da počastimo tvoj spomin. Hvala ti za vse, za tvojo neomejeno žrtev. Slava tvojemu spominu in spominu tvojega moža Andreja!

NINA KORENE

BRANKO LOVREČIČ – 80-letnik!

V letošnjem avgustu je tov. Branko dopolnil 80 let. Rodil se je v Pazinu 22.8. leta 1895.

Prva svetovna vojna ga je ujela med študijem in prehodil je vso tisto pot, ki so jo prehodili običajno vsi takratni izobraženci. Kot kadet se je kmalu znašel na fronti – v Galiciji, kjer je organiziral prebeg svoje enote na rusko stran. Kot pripadnik srbske prostovoljne divizije se je leta 1917, ob izbruhu ruske revolucije, priključil 11. ruski armadi, kjer je sodeloval v agitacijski skupini za nabor prostovoljcev v internacionalno brigado. Kot delegat 11. ruske armade sta z načelnikom štaba Barabašem prisostovala delegatskemu zborovanju v Boljšoj teatru v Moskvi, kjer je govoril Lenin. Po štiriletnem križarjenju po Rusiji je preko Vladivostoka z jugoslovanskimi prostovoljci prispel leta 1920 v Dubrovnik – v Jugoslavijo, ker je Istro zasedla Italija, tja pa ni hotel.

Vseskozi je služboval v upravni službi, na kriminalističnem oddelku uprave policije v Ljubljani, kjer je leta 1941. organiziral matični odbor OF in ga vodil do izdaje ter aretacije feburarja leta 1945. Po nalogu dr. Hacina je bil določen, poleg ostalih, za likvidacijo na Turjaku. Med potjo je uspelo skupini šestih, med njimi je bil tudi on, pobegniti. V sestavu XVIII. divizije, kamor se je pobegla skupina priključila, je prispel v osvobojeno Ljubljano.

Od osvoboditve do danes je vseskozi aktiven član odbora, prej na terenu Rožna dolina, po preselitvi v Kolezijo pa je bil nad 10 let vesten tajnik KO ZB NOV Kolezija. Sedaj je še vedno član odbora in predsednik komisije za razvedrilo in oddih in neutrueden organizator in vodnik številnih izletov po bližnji in širši domovini ter po inozemstvu.

Ob njegovem visokem jubileju mu želimo še mnogo zdravih let, uspehov pri organiziranju izletov in nadaljnjega sodelovanja v našem odboru.

Člani odbora
KO ZB NOV
Kolezija

SPOMINI INTERNIRANKE

NA ZAPOTOŠKEM POKOPALIŠČU

Od Doma na Kureščku se v nekaj minutah vzpnemo po hosti proti vrhu, kjer pod razvalinami stare cerkve obstanemo ob zidu menda najmanjšega, a zagotovo najlepšega pokopališča, kar jih premore naša domovina. Zadnje počivališče Zapotočanov, kjer diha samo narava, kjer se le včasih oglasi pritajena beseda pogrebcev, menda nima groba, v katerem ne bi bilo žrtve izza okupatorskih dni.

V družbi svojcev so 27. septembra nekdanje jetnice iz italijanske kaznilnice v Perugii obiskale grob svoje pokojne sojetnice Marije Kikelj. Koliko gorja iz takratnih dni lahko krije tako malo zemlje, povedo besede „Perudžank" ob enem samem izmed tamkajšnjih grobov:

Ko smo se pred tednom po 30 letih svobodnega življenja v svoji za svobodo s krvjo prepojeni domovini prvič zbrale jetnice iz italijanskih okupatorskih zaporov, smo ob veselem snidenju bridko občutile mnoge vrzeli v naših vrstah. Pogrešale smo tiste, ki jih je naša zemlja že prekrila.

Ena teh pogrešanih si bila tudi ti. Kamenček za kamenčkom spomina smo zlagale, da smo obudile tvojo podobo, podobo sojetnice iz daljne italijanske kaznilnice v Perugii.

Ta podoba pa je tako pretresljiva, da ji med našimi mrtvimi tovarišicami ne najdemo primere.

Zato smo se danes zbrali ob tvojem grobu, nedaleč od tvojega doma, sredi naselij, ki so hranila naše prve partizane, sredi host, v katerih so se bojevali naši prvi partizanski borci.

Med njimi si bila tudi ti, Marija Kikelj iz Zapotoka, mati šestih negodnih otrok, žena moža Andreja, naprednega kmeta, ki je iz viher prve svetovne vojne in iz ujetništva v Rusiji prinesel golo življenje in pa revolucionarne misli o novem, pravičnejšem družbenem redu, tu sem, v te odmaknjene zaselke pod Mokrcem, ki jih je tlačila revščina. Ob njem si zorela ne le kot žena in mati, kot gospodinja na kmetiji, kot vaščanka. Zorela si tudi v politično oblikovano osebnost, ki je natanko vedela, kaj hoče in kaj mora storiti v usodnem letu 1941 za dobro svoje domovine, naroda in delovnih ljudi. S tem trenutku te ni bilo treba šele kaliti, bila si že prekaljena.

Vsa tvoja pot od tistih prvih dni, ko se je sesedla v prah stara Jugoslavija, našo zemljo pa so teptali tuji osvajalci, p4žigali in ubijali vse, kar se jim je zoperstavljalo, si ti s svojim narodom, s svojim ljudstvom, bolj kot katerakoli izmed nas, jetnic iz Peruggie, preživljala najtrše preskušnje.

V daljni Perugii, v dneh, ko se je majala državna zgradba našega ječarja, ko so že tulile po mestu sirene in oznanjale valove zavezniških bombnikov, ko smo zaklenjene v celice trepetaje prisluškovale grmenju bomb – in vendar radostno hrepenele po napovedujoči se rešitvi, takrat še nismo dojele junaštva Marije Kikelj. Bila je tako preprosta, tako tiha, tako skromna . . . Polegala ali posedala je na svojem slamnatem ležišču. Ranjena noga, ki se nikdar ni zacelila, jo je priklepala nanj. Tam je počivala, trpela v bolečinah, tam je predla svoje skrbi za svoje drage otroke in moža, tam se je pomenkovala z mladimi in starimi, ki so se trle v prepolnem prostoru, tam je tudi sanjala, kot vse druge, sanjala o vrnitvi domov, prisluškovala dobrim in zlim napovedim in verjela, neomajno verjela in zaupala v zarjo naše svobode, ki jo je obetalo razpadanje okrog nas.

Odločno je prehodila svojo pot od svojega požganega doma, od razkropljenih šesterih otrok, od moža borca, skozi partizansko bolnišnico pod Krimom, ranjena, a ne strta, tja daleč v srce Italije, v Perugio, ne da bi ji zmanjkalo vere in upanja. Toda to je bilo komaj pol njene trnove poti.

Vračale smo se domov. Tudi ona. Ob slovesu mi je v spominsko knjižico zapisala tudi svoj domači naslov: Zapotok 8, p. Turjak. „Obišči me v svobodi," me je povabila . . . In tiše dodala: „Če me ne najdeš, vprašaj za moje otroke . . ." „Bom!" sem ji v objemu zagotovila. Je izrekla slutnjo, globoko slutnjo, ki jo je le rahlo prekrivalo upanje? Je šele smrt, na katero ob splošnem veselju vrnitve nikakor nismo resno mislile, izluščila resno naročilo?

Minilo je še več kot leto boja za dokončno svobodo. Prišla so leta obnove. Napotila sem se v Zapotok, ko so Ljubljančani pomagali graditi cesto do požganih vasi pod Kureščkom . . .

Da poiščem Marijo Kikelj. Ni je bilo na pragu njenega doma. Saj njenega doma sploh ni bilo. Le nekaj zidov je molelo s pogorišča. V kotu, pod ostankom strehe, sta se stiskali teta Marija, vsa v črnem, vsa uvela, in njena varovanka, tvoja najmlajša, Olgica . . . Tebe, Marija, so mi rekli, naj poiščem na tem pokopališču . . .

Ko smo danes v družbi tvojih otrok: Ivana, Lojzeta, Anike, Staneta, Toneta in Olgice ter tvojih tovarišic iz Perugie: Jože, Milke, Marije in najmlajše Angelce, pa tovariša Ivana, takrat terenskega delavca na tem partizanskem območju, zbrani ob tvojem grobu, bom ponovila pripoved Angelce Žnidaršič, zdaj Koširjeve, ki se je kot 16-letno dekle borilo onstran teh vrhov v Bločicah. Prijeli so jo in z materjo Jožefo odgnali v Italijo. Pa so domači sovražniki poskrbeli, da so ju kmalu ločili. Mati je ostala v Firencah, Angelca, po letih otrok, a že iz takega testa, ki so ga zmesili v partizanski družini, je prišla med nas v Perugio, v Marijino celico. Prav tam in ob njej je našla drugo materinstvo.

Angelca se je živo spominja:

IZ DELA OBČINSKEGA ODBORA ZZB

Člani ZZB NOV se uspešno uveljavljajo kot delegati v krajevnih skupnostih, v odborih za splošni ljudski odpor in družbeni samozaščiti, v samoupravnih interesnih skupnostih občinske skupščine in drugih samoupravnih organih. Prizadevno in aktivno sodelujejo tudi v vseh družbenopolitičnih organizacijah in društvih. Z vso resnostjo si prizadevajo v izpopolnjevanju resolucije, smernic in sklepov za uspešno izvajanje stabilizacijskih ukrepov.

V letošnjem jubilejnem letu 30-letnice osvoboditve se je občinski odbor, odbori krajevnih združenj borcev in VVI NOV in večina naših članov aktivno vključilo v priprave izvedb proslav širom po naši občini in se teh tudi polnoštevilo udeležili.

Z delegacijami mladine 13 šol smo se udeležili proslave 30-letnice osvoboditve internirancev iz koncentracijskega taborišča v Podljubelju. Določenemu številu internirancev pa smo omogočili obisk nekdanjih taborišč v Nemčiji. Prav tako so naši člani sodelovali na že tradicionalnih mladinskih pohodih po partizanskih poteh. Člani naših odborov so pionirjem in mladini v vseh šolah naše občine pripovedovali o pomenu in vlogi našega štiriletnega narodnoosvobodilnega boja. Teh predavanj je bilo skupno 37. Občinski odbor ZZB NOV je razpisal natečaj za učence sedmih in osmih razredov na vseh 13 osnovnih šolah na tematiko NOB. Učenci so napisali 36 nalog, od katerih je bilo 13 nagrajenih z lepimi knjižnimi nagradami. Skupaj z odborom Dolomitskega odreda in Šercerjeve brigade smo vsem šolam v občini podarili knjige „Dolomiti v NOB" in „Šercerjeva brigada".

Prav tako so naši člani skupaj s člani domicilnih enot in medvojnega aktiva obiskali 165 zaslužnih ostarelih članov ZZB NOV. Dolgoletnim družbenopolitičnim aktivistom naše organizacije smo in še bomo podelili priznanja ZZB NOV.

Trenutno pripravljamo redno delovno letno skupščino ZZB NOV, na kateri bomo podrobneje pregledali in ocenili naše dosedanje delovanje in sprejeli program dela za prihodnje leto.

MATIJI KODELA V SPOMIN

Petega septembra smo se na viškem pokopališču poslovili od našega tovariša ing. Matije Kodela s temi besedami:

Zadnjikrat si tu med nami in mi zbrani okrog tebe z bolečino, ki ni tako večna, kot je tvoja smrt. Govorimo ti in ti nas ne slišiš več – govorimo tebi in vemo, da se poslavljamo od tebe za vedno. tvoja smrt je prizadela tvoje najdražje, globoko pretresla tvoje tovariše – soborce, prijatelje, skratka vse, ki so te poznali in imeli radi. Beseda je preskromna in nam ne more razodeti, kako je moglo prenehati biti tvoje plemenito srce. Nemo stojimo ob tvojem zadnjem domu in čutimo v sebi dolžnost, da vsaj v skromnih besedah osvetlimo tvojo prehojeno pot.

Petega februarja 1903. leta je tvoja mati prvič zaslišala tvoj glas. Rodil si se v delavski napredni družini. Že kot dijak in študent si se družil z naprednimi silami. Vseskozi si bil borec za delavske pravice. Našo revolucijo si preživel kot vsi zavedni Slovenci. Zaradi sodelovanja z OF si bil zaprt v znanem ljubljanskem zaporu šempetrski kasarni ter kasneje interniran v Bagno a Ripoli v Italiji. Po kapitulaciji Italije si se vrnil in stopil v partizanske vrste. V Vojkovi brigadi si bil borec, graditelj mostov, cest in dober tovariš. Dal si za svobodo skoraj vse – svoje zdravje in ženo, ki so ti jo ubili fašisti. Za svoje zasluge si bil odlikovan z Redom hrabrosti, z Redom zasluge za narod, z Redom dela z rdečo zastavo in Redom dela III. stopnje.

Ko je prišla končno zlata svoboda, si vedel, da ni tako zlata in da nam je vojna vihra zapustila ruševine in da sovražnik še ni premagan. Zavedal si se svoje dolžnosti, zato si delal k4t strokovnjak na svojem področju, sprejel vsako politično funkcijo in jo tudi dosledno izvrševal.

Delal si vse do zadnjega, dokler si mogel. Še si upal, da boš še aktiven delavec, toda zahrbtna bolezen ti je preprečila tvoje načrte.

Ob tem žalostnem trenutku, ko se spominjamo tvoje prehojene poti, ki je šla vzporedno z nami velikim ciljem naproti, se prav dobro zavedamo, da se moramo za vse, kar smo zgradili v naši svobodi, zahvaliti tudi tebi.

Zavedamo se, da smo izgubili junaškega borca in revolucionarja, ki je vse svoje življenje žrtvoval za lepši jutrišnji dan.

ANTON OROŽIM

Plan je presežen

Iskra — Horjul že septembra dosegla letni plan

PRIZADEVNOST IN ORGANIZIRANOST

Temeljna organizacija združenega dela Iskra–Horjul je septembra letos zabeležila izredno velik uspeh. Že v tem mesecu je namreč dosegla obseg celotne lanske proizvodnje in, če bo šlo po tem tiru še vse do konca leta, bo letošnja proizvodnja zavzemala resnično velik obseg.

Organizacija, ki zaposluje približno 300 delavcev (od tega 60 % ženske delovne sile) vključuje v svoj proizvodni program elektronske aparature, to so elektronski merilni instrumenti, instrumenti za žične zveze, regulacijski transformatorji in žični upori. Ustanovili so jo leta 1957 ter je bila vse do lani samostojna tovarna, od začetka letošnjega leta pa je TOZD OZD Elektromehanike Kranj.

Na področju stabilizacije gospodarstva so delavci dobro pričeli. Osnovna zahteva je bila, pokriti svoj uvoz z izvozom. V proizvodnem procesu potrebujejo namreč dosti materiala, ki ga pri nas ne izdelujejo in ga je torej potrebno uvažati. Letos pa bodo, če le v deželah, iz katerih Iskra uvaža, ne bodo nastopile kake hujše razmere, odnos uvoz-izvoz izravnali.

Nujno je tudi pospešiti gospodarjenje z obratnimi sredstvi ter sinhronizirati nabavo ter proizvodnjo; to je včasih težko, kajti po obsegu gredo sicer po načrtu, po asortimanu pa to vedno ne gre. Upoštevati je treba namreč trenutne zahteve povpraševalcev.

V stabilizacijo so se vključili tudi s splošnim varčevanjem pri stroških proizvodnje ter z izboljšanjem delovne discipline; to na konkretnih delovnih mestih vodijo delovodje. Kar pa se tiče delavske kontrole je treba reči, da izvoljeni odbor posluje zelo učinkovito.

Organizacija je v statutu že vpeljala delegatski sistem. Delovne skupine ne le predlagajo, temveč tudi izvolijo svoje predstavnike; na približno 15 zaposlenih pride en kandidat (skupine so enakopravno zastopane). Vse probleme najprej obravnavajo po posameznih delovnih skupinah, nato pa jih prenesejo na delavski svet.

Tudi srednjeročni družbeni plan je v glavnem že izdelan; pri izdelkih, ki so fiksni, to je, za katere je gotovo, da bodo šli stalno v promet, že prehaja v dolgoročnega, teže pa je pri tistih, za katere povpraševanje nenehno variira. Kot že rečeno, vedno se je treba ozirati na potrebe oziroma zahteve tržišča.

Povprečje osebnega dohodka predstavlja v marsikateri organizaciji združenega dela precejšen problem (republiško je 3.260 din) in prejšnja leta Iskra – Horjul ni bila izjema, saj je zaostajala tudi za 25 %. V prvi tretjini letošnjega leta pa je znašalo njeno povprečje 3.400 din, s čimer bi morala do konca leta izenačiti, če ne celo preseči republiško.

Mladina, zaposlena v Iskri, aktivno deluje v ZSMS. Poleg tega pa še plodno sodeluje z osnovno šolo Horjul ter z vaško mladino v splošnem; pred časom so se Iskrini mladinci ter horjulski osnovnošolci pomerili na tekmovanju v poznavanju NOB z območja Polhograjskih dolomitov. TOZD skuša pomagati tudi najmlajšim krajanom, saj je odobrila 30 starih milijonov za adaptacijo otroškega vrtca.

Vemo, da so dobri notranji odnosi za vsako delovno organizacijo velikega, če že ne bistvenega pomena – in taki v TOZD Iskra prav gotovo so. Kolektiv je enoten, kompleten, atmosfera med delavci je ugodna – in upajmo, da bo takšna tudi vnaprej.

MILOŠ OPREŠNIK

V PROIZVODNEM PROGRAMU KOVINSKE INDUSTRIJE IG

NOVI ALUMINIJASTI RADIATORJI

Če ste se mudili na letošnjem zagrebškem velesejmu, ste, vsaj zainteresirani gotovo opazili novost na področju tehnike ogrevanja – nove aluminijaste radiatorje. Design je ličen, barve zanimive, predvsem pa je pomembna cena, saj bodo ti radiatorji med aluminijastimi najcenejši pri nas; veliko manj jih je namreč potrebno za ogrevanje večje površine kot litoželeznih.

Omenjene radiatorje, za katere je na velesejmu vladalo veliko zanimanje kupcev, izdeluje Kovinska industrija Ig.

Vsi dosedanji podatki kažejo, da bo dal proizvodni program tako v praktičnem kot v koristnem smislu ugodne in dobre rezultate. Mimogrede, v Zagrebu je imela KIG razstavljene tudi aluminijaste stropne obloge, katerih edini proizvajalec je pri nas.

Delovna organizacija se je po vojni razvila iz navadne obrtne delavnice, danes pa šteje že okoli 210 zaposlenih, od tega 50 % žensk.

V tem času, ko veliko delamo na področju srednjeročnega družbenega plana, je treba poudariti, da so v KIG ta plan izdelali že pred približno letom dni; vendar pa se je v tem času marsikaj spremenilo in tako so seveda morali pristopiti h korekturi plana. Vezani so namreč na širše usklajevanje s SOZD ITC.

Prav tako so izdelali celoten plan za stabilizacijo, ki temelji na nekaterih točkah: znižanje materialnih stroškov (na tem področju so si zastavili še posebej ostre kriterije), znižanje splošnih stroškov, kot so dnevnice, stroški za reklamo, reprezentanco itd., znižanje cen izdelkov (pri tem so se natančno opredelili za koliko ter kje); nadalje so postavili kooperantom zahtevek po znižanju cen kooperantskih del – pri tem so precej uspeli pri privatnih kooperantih, medtem ko je na področju družbenega sektorja nekoliko teže. Želijo tudi povečati proizvodnjo za 5 %; za to so že izdelali točen plan, pa tudi delavci so pristali na to, da bodo delali dnevno za 5 % več.

Delovna organizacija KIG je s stabilizacijskim programom tudi povečala letni plan ter računa, da ga bo do konca letošnjega leta izpolnila. Prav tako pa za 500.000 din povečuje svojo celotno realizacijo.

Seveda velja omeniti še to, da so odnosi med zaposlenimi v kolektivu na visoki ravni; obenem dobro delujejo ter med seboj sodelujejo tudi Zveza komunistov, sindikat, ZSMS ter ostale organizacije.

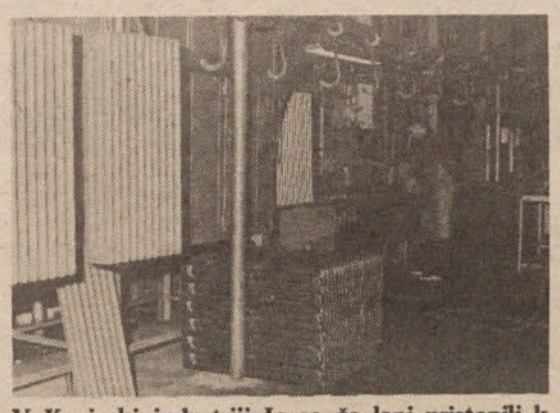

V Kovinski industriji Ig so že lani pristopili k izdelavi srednjeročnega plana

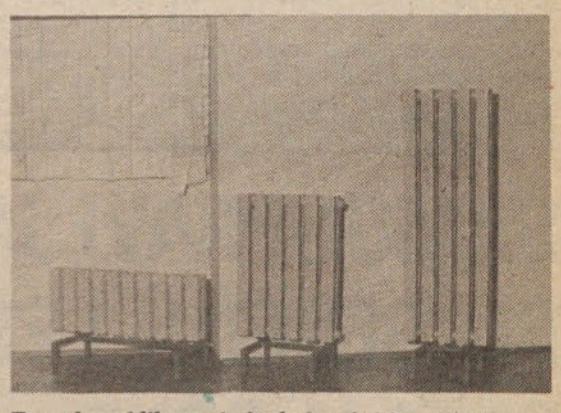

Estetsko oblikovani, funkcionalni in poceni novi radiatorji

V KOMUNALNEM PODJETJU VIČ

KAMNOLOM BOMO RABILI

Stabilizacijska prizadevanja v Komunalnem podjetju Vič je nedvomno treba oceniti kot uspešna, seveda v okviru možnosti, ki so na voljo v tej delovni organizaciji. O dosedanjih ukrepih in uspehih, kot tudi težavah, ki se po prognozi obetajo v bodočnosti, smo se razgovarjali s direktorjem Viktorjem Čečem.

„Najprej moram poudariti, da smo takoj ustavili investicije, kolikor jih nismo že nekaj tednov pred splošno akcijo za stabilizacijo. že prej nismo mogli investirati, ker ni bilo mogoče dobiti kreditov in nas kasnejše zatiskanje pasu ni preveč presenetilo. Ustavili smo gradnjo garaž, le toliko smo dela dokončali, da ne bo škode in da je objekt pod streho. Sedaj bodo naša vozila prezimovala v malce slabših pogojih kot bi sicer. Ustavili smo tudi vse druge investicije kot je nakup novih avtomobilov in opreme. Vsa vlaganja, ki smo jih načrtovali v začetku leta, smo podvrgli ponovnemu sklepu delavskega sveta, torej ponovnemu nadzoru.

Pri uvozu nismo nikoli zapravljali, pa tudi sedaj ne. Tega si nismo mogli privoščiti, ker nimamo deviz in jih tudi nismo imeli. Če smo zapravili kak devizni dinar, smo ga za rezervne dele za naše stroje, da smo lahko delali.

Z rezervnimi deli pa imamo sploh težave. Posebej še sedaj, ko je uvoz tako ostro omejen. Pred leti smo pri nas kupili greder za dinarje. Prodajalec naj bi zagotovil tudi rezervne dele, vendar le naj bi. Rezervnih delov ni in nam greder stoji že dolge mesece. Vreden je več kot milijon, pa nam stoji. Krvavo nam je potreben, vendar ne moremo nič. Sedaj moramo zaradi malenkostnega rezervnega dela, ki ga ne moremo dobiti, najemati stroj in že tu smo izgubili preko 250 tisočakov.

Trenutno se nam ustavitev vseh investicij ne bo poznala in verjetno tudi še ne v letu ali dveh, potem bo pa kritično. Stroji bodo izrabljeni in s starim voznim parkom ne bomo zmogli obveznosti, ki nam jih nalagajo. Z mehanizacijo bodo težave. Tedaj bodo stroji znatno dražji in to naenkrat, ker vmes ne bomo kupovali, cene komunalnim storitvam pa ostajajo nespremenjene. Domači stroji so dražji in bomo zato morali zmanjšati obseg, ker jih ne bomo mogli kupiti. Naši stari stroji bodo pa že izrabljeni.

Varčevalni ukrepi so povsod enaki. Privarčujemo lahko pri pogonu strojev, razsipu materiala in boljši organizaciji. Pod boljša organizacija menim, da stroje premikamo z gradbišča na gradbišče, da ne stojijo brez potrebe in dela. Šli smo popolnoma na ekonomski izračun. Pri vsakem premiku strojev računamo ali se nam bolj splača premikati stroj ali da stroj stoji uro ali dve.

Letos predvidevamo za tretjino večji brutoprodukt, vendar so tu vštete že inflacijske težnje. Produktivnost naj bi se povečala za okoli pet odstotkov, se pa verjetno ne bo, ker so cene repromateriala višje in tudi disciplina ni porasla po planu.

V srednjeročnem planu je produktivnost in nje povišanje ena bistvenih postavk, prav tako pa tudi ekonomičnost. Pri ekonomičnosti menimo stare stroje, ki so izrabljeni in niso več ekonomični. Pri večji produktivnosti mislimo na disciplino. Povečati je treba nadzor, predvsem na gradbiščih. Delovodje in tehniki na gradbišču in službe morajo skrbeti za to. Če oni ne izvajajo nadzora, potem discipline ni. Nima smisla, da „tolčemo" ljudi, temveč tiste, ki so resnično krivi, ker dovolijo nepravilnosti.

Naši načrti za prihodnost predvidevajo najprej končanje garaže, radi bi premestili betonarno z Viča k novim prostorom, povečali bi radi strojni park in sploh izboljšali opremo ter povečali nje število. Naši načrti predvidevajo tudi odprtje kamnoloma v Iški vasi. Vsi ti načrti nas bodo veljali okoli sedem milijonov. Tako vsaj mislimo danes.

Nadvse pomemben se nam zdi načrt o odprtju kamnoloma v Iški vasi. To je velika perspektiva za Ljubljano, ker je to edini kamen, ki ga je mogoče uporabiti za določene vrste gradnje, obenem pa je tudi edini kamen v bližini Ljubljane, ki ga bo mogoče uporabiti za gradnjo magistrale. Vsekakor bo to ceneje, kot pa voziti kamen npr. iz Krškega. Če pa ne bo tega kamnoloma, ne bodo imeli druge izbire," pravi Viktor Čeč.

M. DIMITRIČ

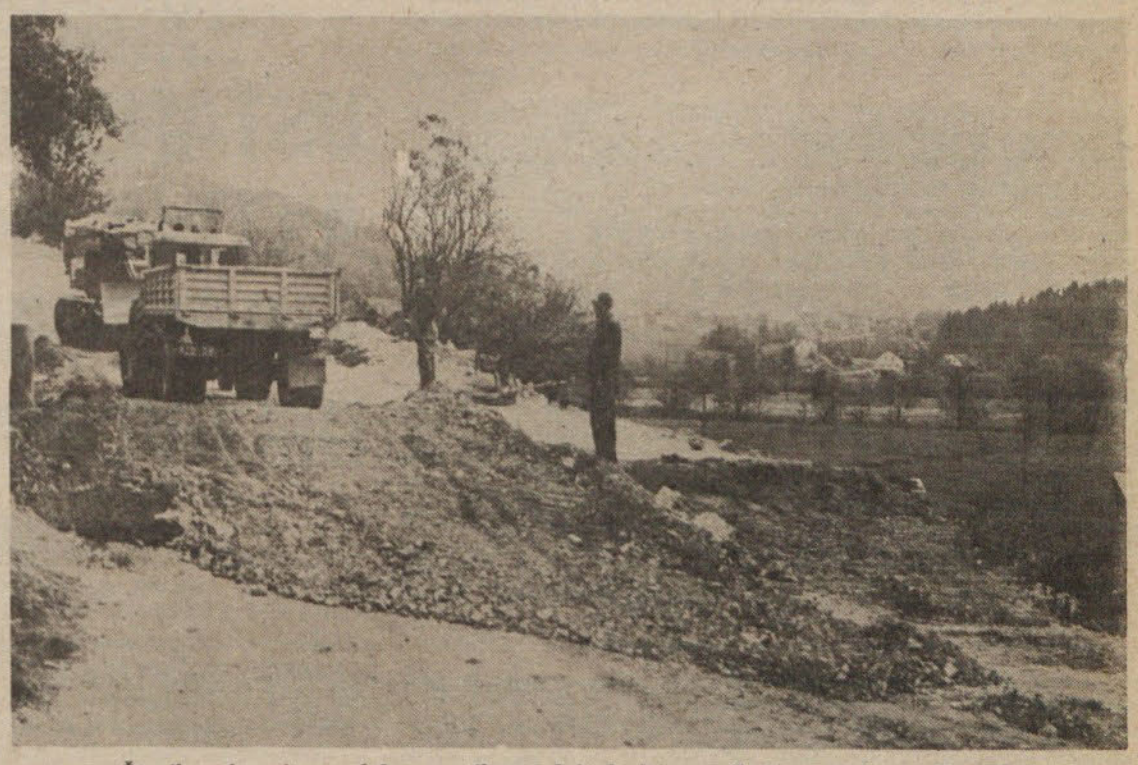

Številna obnovitvena dela na naših cestah je doslej opravilo Komunalno podjetje Vič

»MERCATOR« SE ZDRUŽUJE V SOZD

Če bo šlo vse po prizadevanjih, se bo v začetku prihodnjega leta v Sloveniji pojavila še ena sestavljena organizacija združenega dela. Novi SOZD, imenoval se bo »KIT«, bo vključeval kmetijstvo, industrijo in trgovino

Nova ustava, kakor tudi sklepi kongresov ZKJ in ZKS nas usmerjajo v iskanje novih samoupravnih oblik povezovanja združenega dela v gospodarstvu in organiziranosti, ki naj omogoči ustreznejše vključevanje vseh pridelovalcev, predelovalcev, posredovalcev in potrošnikov v proces reprodukcije. Prav zato so se nekatere delovne organizacije s področja dela živilske stroke v Sloveniji že pred meseci začele pripravljati na združevanje v sestavljeno organizacijo združenega dela.

Snujoča se integracija je popolnoma odprtega značaja in razen udeležencev pogovorov vabi k sodelovanju tudi številne druge organizacije.

V iniciativni fazi oblikovanja novih odnosov med kmetijstvom, živilsko industrijo in trgovino na področju prehrane sodeluje sedem organizacij združenega dela. To so Agrokombinat iz Krškega, Ljubljanske mlekarne, Žito Ljubljana, Eta Kamnik, Dana iz Mirne na Dolenjskem, Sadje zelenjava in Mercator.

Z združevanjem v SOZD želijo delavci doseči predvsem samoupravno organiziranost v skladu z novo ustavo, ki naj zagotavlja na področju živilstva čimvečje obvladovanje procesa družbene reprodukcije v skladu z zastavljenimi cilji in programi vseh delavcev s tega področja in v skladu s potrebami potrošnikov. V novih odnosih se bo primarna kmetijska proizvodnja bolj povezala s predelavo in trgovino, večjo povezanost pa gre posvetiti tudi živilski predelovalni industriji. Tudi na področju prodaje in distribucije prehrambenih proizvodov je treba doseči večjo racionalnost, močan poudarek pa je treba dati tudi širjenju maloprodajne mreže in hkrati skrbeti za dobro preskrbo.

Delovne organizacije se bodo v SOZD formirale po branžnem posameznih delovnih organizacij. posameznih delovnih organizacij.

MILE BITENC

UTENSILIA NA ITMA—75

Na veliki mednarodni razstavi tekstilnih strojev, ki je bila te dni v Milanu, se je s svojimi izdelki predstavila tudi tovarna tekstilnih potrebščin in utensilij Utensilia iz Ljubljane. Na žalost je bila med številnimi mednarodnimi razstavljavci edini tovrstni proizvajalec iz Jugoslavije. Na tej razstavi – ITMA 75 so se predstavili razstavljavci domala iz vsega sveta. Opaziti je bilo intenziven napredek v tej industriji, saj se mnoge tovarne v svetu že poslužujejo elektronske priprave in vodenja proizvajalnega procesa.

Čeprav je Utensilia v tej množici predstavljala pravzaprav majhnega proizvajalca, lahko ocenjujemo njeno prisotnost na ITMI 75 kot nadvse uspešno. Za njen asortimant proizvodov so inozemski partnerji pokazali resnično velik interes in precej izdelkov je bilo pohvaljenih. Vendar bo prej ali slej tudi v tej tovarni treba razmišljati o modernizaciji in posodabljanju proizvodnih procesov, saj se bo le tako lahko še z večjim uspehom uvrščala na zunanja tržišča. Že sedaj njen delež na zunanjem trgu ni majhen, saj je kar 35 odstotkov celotne njene proizvodnje namenjeno izvozu in kot ena redkih delovnih organizacij je že močno poznana tudi na tretjem trgu (predvsem Južna Amerika).

Predavanja o SLO in družbeni zaščiti se je udeležilo veliko število občanov. Posnetek je iz KS Malči Belič.

OBISK V LAJKOVCU

Delegacija družbenopolitičnih organizacij in skupščine občine ter še nekaterih predstavnikov delovnih organizacij se je 17. in 18. septembra udeležila proslave občinskega praznika v Lajkovcu. Predstavniki Lajkovca so priredili članom naše delegacije izredno topel sprejem in jih ob tej priložnosti seznanili s svojimi dosežki. Prav tako so se pogovarjali tudi o nadaljnem sodelovanju.

SAMOUPRAVLJANJE PO DESETIH LETIH SPET V ROKE STANOVALCEM!

V sredini decembra 1974 je izšel Zakon o gospodarjenju s stanovanjskimi hišami v družbeni lastnini in v skladu z določbami se spet oblikujejo in izvolijo hišni sveti v vseh hišah, ki jih ta zakon vključuje. Prav je, da takoj omenimo že pred tem ustanovljeno samoupravno stanovanjsko skupnost Ljubljana Vič–Rudnik, žal ta ni še prav zaživela! Sklepi vodstev družbenopolitičnih organizacij pa obvezujejo vse dejavnike pri nadaljnjem uresničevanju ustave in zakonodaje.

Na dveh zaporednih sejah izvršnega odbora stanovanjske skupnosti, 18. in 29. septembra 1975, so bili sprejeti zaključki, ki danes že obvezujejo vse stanovalce, stare nad 18 let, in ki uživajo stanovanjsko pravico skupaj s starši ali v svojstvu podnajemnikov, oziroma imetnike posebne stanovanjske pravice v etažni lastnini (stanovanja v bloku, kjer je več družbenih stanovanj!), da **med stanovalci izvolijo hišne svete na zborih stanovalcev hiš, ki bodo v vsej občini na ponedeljek 20. oktobra 1975.** Ob tem še naslednje: več hiš lahko izbere skupen hišni svet.

Naslednji pomembni datum je **27. oktober 1975, ko bodo zasedali zbori stanovalcev v krajevni skupnosti**: gre za zbor delegatov stanovalcev hiš v družbeni lastnini s štiriletnim mandatom in pomenijo živo vez med stanovalci in skupščino stanovanjske skupnosti v občini. Pred zbori stanovalcev hiš pa se bodo sestali člani svetov krajevnih skupnosti in predsedstev krajevnih konferenc SZDL, da bodo določili, kje bodo hišni sveti in pomagali pripraviti kandidate za članstvo v hišnih svetih in delegate za zbor stanovalcev v krajevni skupnosti. Vse gradivo je bilo že posredovano na skupni seji predsednikom krajevnih konferenc SZDL.

Kaj pomenijo hišni sveti sedaj in kaj bodo pomenili? V zapis naj strnem naslednje: hišni sveti so poslovno in pravdno sposobni, imajo svoj žiro račun za sredstva, ki jih zbirajo za tekoče vzdrževanje in obratovalne stroške, sklepajo pogodbe z delavci hiše (hišniki, snažilkami, kurjači, vrtnarji) za razna opravila in sklepajo pogodbe z organizacijami združenega dela za investicijsko in tekoče vzdrževanje. Pripravijo program investicijskega vzdrževanja, ki ga izvaja stanovanjska skupnost preko odbora za gospodarjenje, ki je nosilec – investitor. Seveda se morajo hišni sveti registrirati in sprejeti samoupravni akt to je Poslovnik o organizaciji in načinu poslovanja zbora stanovalcev hiš v družbeni lastnini. Mandatna doba hišnih svetov z zakonom ni omejena s štirimi leti, krajša. Zato je stanovanjska skupnost v predloženem poslovniku predlagala, da se polovica članov hišnega sveta na vsaki dve leti zamenja z novimi. Tako je predlagano z željo, da se stanovanjska kultura in vse obveznosti razširijo na čimveč stanovalcev.

J. Dernovšek

POSVET S PREDSEDNIKI KK SZDL

Posvet bi lahko razdelili na dva dela: prvi del je obsegal pregled ključnih usmeritev Socialistične zveze v občini kot celoti s posebnim poudarkom na nalogah krajevnih konferenc, drugi del pa ustanavljanje hišnih svetov. Osnovne smeri in naloge krajevnih konferenc SZDL bi bile naslednje:

I. Uveljavljanje ustavnih, družbenoekonomskih in političnih odnosov ter politike stabilizacije – tu gre za naloge, ki jih moramo opraviti skupno v dogovoru med krajevno konferenco SZDL in organi KS. To pa je:

– prilagoditi (izpopolniti) organizacijo samoupravljanja krajevnim razmeram, potrebam in interesom prebivalcev,

– ugotoviti možnosti delovanja uličnih in vaških svetov, obvezno ustanoviti hišne svete povsod tam, kjer so stanovanja v družbeni lastnini in ustanoviti svete potrošnikov po vseh KS,

– v samoupravnih aktih KS določiti funkcije posameznih organov, način dela delegatov in delegacij za njihovo oblikovanje stališč,

– pravočasno izdelati letni in srednjeročni program razvoja KS z vidika nujnih potreb in stabilizacije in ju obravnavati v najširši javni razpravi (v ta namen ustanoviti posebno komisijo za planiranje),

– zagotoviti javno razpravo o sporazumu za združevanje sredstev za finansiranje investicijskih dejavnosti krajevnih skupnosti (oktober – november),

– glede na zahtevnost in odgovorne naloge v delu KS so ponekod potrebne takojšnje kadrovske izpopolnitve v smeri profesionalizacije tajnika KS.

II. Demokratizacija političnega življenja in zagotavljanje organiziranega vpliva delovnih ljudi in občanov na odločanje in izvrševanje odločitev s poudarkom na usposabljanju in organiziranju socialistične zveze na podlagi statuta. Tu je potrebno:

– dograjevanje krajevne organizacije Socialistične zveze na frontovski način (najkasneje do konca leta),

– v vseh krajevnih organizacijah dosledno delegatsko postaviti voljeno konferenco krajevne organizacije SZDL z njenim izvršnim odborom oziroma predsedstvom,

– povsod, kjer so na območju krajevne organizacije tudi TOZD ali njihovi deli, povezati v konferenco delegate osnovnih organizacij sindikata kot tudi v delo sekcij in komisij KK SZDL,

– pri vseh krajevnih konferencah je nujno ustanoviti koordinacijski odbor za kadrovska vprašanja, koordinacijski odbor za urejanje odnosov med vernimi in nevernimi občani, koordinacijski odbor za družbene organizacije in društva, sekcijo za kmetijstvo in gozdarstvo (pri vseh izvenmestnih KK SZDL), koordinacijski odbor za uvajanje celodnevne šole in še

– druge odbore ali komisije z upoštevanjem krajevnih razmer in hotenj delovnih ljudi in občanov,

– posebno pozornost posvetiti delovanju štabov za splošni ljudski odpor in se dogovoriti za skupne naloge na področju družbene samozaščite. Ugotoviti možnosti za ustanovitev skupne komisije za družbeno samozaščito ali pri izvršnem odboru krajevne konference SZDL ali svetu krajevne skupnosti,

– posebno pozornost posvetiti sodelovanju z delegacijami za Sob in SIS ter z organi KS.

Ob tem je nujno izpeljati izobraževalni program za vodstva KK SZDL kot tudi za delegacije in vodstva KS. Program izobraževanja pripravljamo na ravni občine v sodelovanju s sekretarji SIS in družbenopolitičnih organizacij. S predavanji moramo pričeti najkasneje v novembru, do tedaj pa moramo nadaljevati tudi z lastnim izobraževanjem.

IZ DEJAVNOSTI OBČINSKEGA ODBORA ZRVS

V prvih dneh septembra je imelo svojo redno sejo predsedstvo občinskega odbora ZRVS, kasneje pa še vse komisije. Dnevni red je obsegal kratko analizo dela po dosedanjem programu, analizo udeležbe na OTP ter program dela do konca letošnjega leta.

Enake točke so imele na dnevnem redu tudi vse komisije v okviru svojih programov, kadrovska komisija pa je poleg tega obravnavala tudi vprašanje nadaljnje organiziranosti ter utrjevanja organizacij. Dogovorila se je tudi za naslednjo sejo, katere dnevni red bo poleg ostalega vseboval predlaganje za priznanja in plakete, ki naj bi bilo v okviru lanskoletnega števila.

Isti organi so razpravljali tudi o programu za prihodnje leto. Obenem so sklenili, da organizirajo in nudijo materialno pomoč aktivu ZRVS Dobrova ob pripravi obrambnega dneva mladini, ki je na delovni akciji pri osnovni šoli Dobrova.

M.O.

Tradicionalen pohod učencev osnovnih šol

Občinski odbor ZZB je tudi letos organiziral tradicionalni pohod učencev osnovne šole Vič po poteh spominskih obeležij okrog Ljubljane. Skupno 380 učencev z učitelji je obiskalo spomenike na Rašici, v Tacnu, na Toškem čelu ter Urhu.

Borci in aktivisti NOV so na zanimiv način posredovali pionirjem pomembne dogodke posameznega kraja med NOB. Učenci so njihove besede spremljali z izrednim zanimanjem ter se zahvalili občinskemu odboru ZZB za organizacijo ter sodelovanje na tradicionalnem pohodu.

USTANOVITEV AKTIVA ZK TELESNO KULTURNIH DELAVCEV

Komite občinske konference Zveze komunistov Slovenije, občine Ljubljana Vič–Rudnik in TTKS Ljubljana Vič–Rudnik sta dne 6.10. 1975 sklicala sestanek vseh članov Zveze komunistov v telesnokulturnih organizacijah občine Ljubljana Vič–Rudnik.

Člani Zveze komunistov so se v živahni razpravi opredelili za ustanovitev aktivov ZK v telesno-kulturnih organizacijah z večjim številom članov in ustanovitev aktiva Zveze komunistov telesnokulturnih delavcev v občini Ljubljana Vič–Rudnik.

V ta namen je bil izvoljen iniciativni sekretariat, ki bi pripravil program dela in sklical naslednjo sejo aktiva.

OBOROŽITEV ORGANOV SAMOUPRAVNE DELAVSKE KONTROLE

Občinski svet Zveze sindikatov Ljubljana Vič–Rudnik je v sodelovanju z delavsko univerzo Boris Kidrič pripravil enodnevni seminar za vodje in člane organov samoupravne delavske kontrole v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela s področja gospodarstva. To je bil prvi tovrstni seminar v občini.

Seminar je vsebinsko zajel celotno področje delovanja samoupravne delavske kontrole: od teoretičnih in pravnih zasnov preko sistema organiziranja in delovanja ter vsebine dela do praktičnih napotkov. Udeleženci so tudi prejeli ustrezno literaturo kot pripomoček pri nadaljnjem delu, vključno z vzorčnim pravilnikom o delovanju samoupravne delavske kontrole. delu, vključno z vzročnim pravilnikom o delovanju samoupravne delavske kontrole.

Razprave na seminarju so pokazale, da organi samoupravne delavske kontrole pri svojem delovanju večkrat tavajo in da je organiziranje tega seminarja (po mnenju nekaterih, ki so se že udeležili več podobnih seminarjev, najboljši) bilo zelo koristno.

Žal je bila udeležba na seminarju slaba. Iz 135 temeljnih in drugih organizacij združenega dela se je odzvalo le 60 udeležencev iz 45 organizacij.

SINDIKATI OCENJUJEJO STABILIZACIJSKA PRIZADEVANJA

V začetku oktobra so občinski odbori sindikatov posameznih dejavnosti imeli svoje redne seje, na katerih so ocenjevali stabilizacijska prizadevanja temeljnih in drugih organizacij združenega dela. Prav tako so posvetili posebno pozornost uresničevanju ustavne vsebine samoupravljanja. O vsem tem bo razpravljal tudi občinski svet Zveze sindikatov na svoji seji 23. oktobra.

Temeljne in druge organizacije združenega dela so različno pristopile k snovanju stabilizacijskih programov. Na splošno velja, da so stabilizacijski programi veliko boljši in konkretnejši tam, kjer so težave večje, drugod pa nekoliko bolj formalni, premalo vsebinski.

Občinski odbori sindikata so na svojih sejah zaključevali, da morajo stabilizacijska prizadevanja postati stalna naloga vseh družbenopolitičnih dejavnikov in organov upravljanja ter posameznikov v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela, kakor tudi v posameznih samoupravnih in drugih skupnostih. Stabilizacijska prizadevanja se morajo odraziti tudi na področju samoupravnega planiranja, najti svoje mesto v programih dela za prihodnje leto in razvojnih načrtih OZD ter v družbenih planih. Osnovne organizacije sindikata naj četrtletno ocenjujejo pogoje gospodarjenja in izvajanja stabilizacijskih prizadevanj!

PROGRAM DELA ŽE IZDELAN

Svet za družbenoekonomski položaj žensk deluje s polno paro

Že v času letnih dopustov je bila prva seja reorganizirane konference za družbeno aktivnost žensk, ki se sedaj imenuje svet za družbenoekonomski položaj žensk.

Na osnovi vsebinsko zelo bogate in smotrne razprave ter številnih predlogov iz prve seje so člani sveta že na drugi seji koncem septembra sprejeli obširen program dela s posebnim poudarkom na mednarodnem letu žensk, ki predstavlja dolgoročen program namenjen za vsesplošno uveljavitev in boljše pogoje žensk po vsem svetu.

Delovni program sveta za družbenoekonomski položaj žensk obsega nslednje točke:

1. Razširjena seja sveta z dnevnim redom „Mednarodno leto žensk".
2. Vprašalnik za TOZD glede uresničevanja podaljšanega porodniškega dopusta in problemi v zvezi s tem (problemi v zvezi s koriščenjem bolniškega dopusta za nego bolnega otroka).
3. Vprašalnik za vse VVZ o problemih varstva otrok s poudarkom na organiziranem družbenem varstvu v družinah.
4. Sodelovanje sveta pri sestavi srednjeročnega programa otroškega varstva. Pregled anket iz KS.
5. Sodelovanje pri organizaciji celodnevne šole.
6. Problemi varstva in prehrane šoloobveznih otrok.
7. Pomoč pri organizaciji izobraževanja mladih zakoncev – povezava s „Svetovalnim centrom" mesta.
8. Položaj kmečke žene-proizvajalke in njen odnos v samoupravljanju. (KS – vzorčno).
9. Izobraževanje varuhinj v vrtcih in družinskem varstvu – vprašalnik VVZ.
10. Pobuda strokovni službi, da se čimprej pripravi temeljit program predšolske vzgoje za vsa starostna obdobja od 0 – 7 let.
11. Pobuda za pristop k sprejemanju otrok v VVZ prek organa KS (komisija v istem sestavu s tem, da je v KS).
12. V sodelovanju z RK in KS skrbeti za ostarele (oskrba bolnikov na domu, sosedska pomoč).
13. Mednarodno leto žensk.
14. V vsaki KS v okviru krajevnih konferenc SZDL zagotoviti delegatko za ta razširjen svet.

SEJA PREDSEDSTVA OK SZDL

Peta seja predsedstva občinske konference SZDL Ljubljana Vič–Rudnik je bila 15. septembra 1975.

Kot prvo je predsedstvo soglasno sprejelo sklep o ustanovitvi medobčinskega sveta SZDL.

Po obravnavi nekaterih kadrovskih vprašanj je France Martinec, predsednik koordinacijskega odbora za uresničevanje ciljev stabilizacije v naši občini podal poročilo odbora, ki je bil imenovan na političnem aktivu dne 2. julija 1975. Poročilo je bilo objavljeno v delegatski prilogi v 9. številki Naše komune.

V širši razpravi, ki je sledila temu poročilu so prisotni zlasti poudarili, da naj ta koordinacijski odbor za uresničevanje ciljev stabilizacije deluje še naprej tako prizadevno in uspešno kot doslej in da naj družbenopolitične organizacije pospešijo tovrstno akcijo v krajevnih skupnostih, tako kot so sindikati zadolženi za organizacije združenega dela.

Nato je sledila razprava o aktualnih problemih krajevnih skupnosti v SR Sloveniji z dogovorom o javni razpravi in pa razprava o študiji razvoja športno rekreacijskih objektov na območju naše občine, ki je bila tudi že objavljena v delegatski prilogi v 9. številki Naše komune. Na koncu te razprave so sklenili, da je potrebno omogočiti javno razpravo v KS v okviru krajevnih konferenc SZDL in na podlagi le-teh to študijo popraviti oziroma dopolniti ter pripraviti srednjeročni program. Dana pa je bila tudi pobuda za formiranje sklada za izgradnjo telesnokulturnih objektov.

Ob koncu seje je predsedstvo soglasno sprejelo dokaj obsežen program dela občinske konference SZDL in njenih organov za obdobje september, oktober 1975, ki ga bo potrebno realizirati.

ANDREJA BERLAN

Posvetovanje predsednikov iz OO in OK ZSMS

Na posvetovanju predsednikov iz osnovnih organizacij ZSMS in OK ZSMS je bilo veliko govora o poteku akcije za stabilizacijo gospodarstva, o minulih delovnih akcijah, o gradnji in adaptaciji dijaških in študentskih domov ter o nalogah ZSMS v jesenskem obdobju.

Po vseh delovnih kolektivih v naši občini so že več ali manj začeli reševati probleme stabilizacije gospodarstva. ZSMS kot ena izmed družbenopolitičnih organizacij mora tudi aktivno pristopiti k reševanju problemov v naših kolektivih. V vseh OO ZSMS smo napravili načrt, kako naj sodelujemo borbi za stabilizacijo. K akciji smo pristopili z več ali manj uspeha, vendar pa je čutiti, da v nekaterih kolektivih mladi še niso dobili podpore. Seveda pa moramo kljub odrivanju, ki ga čutimo, vztrajati in še bolj odločno delovati.

JANEZ REMŠKAR

V ZDRAVSTVENEM DOMU LJUBLJANA

TOZD PO TERITORIALNEM PRINCIPU?

Občinski odbor sindikata zdravstva in socialnega varstva v občini Ljubljana Vič–Rudnik je na svoji seji ocenjeval nov koncept organiziranosti Zdravstvenega doma v Ljubljani. Zdajšnjo samoupravno organiziranost so sindikati že pred časom kritizirali predvsem iz dveh razlogov: da se zaradi takšne organiziranosti uporabniki in izvajalci zdravstva na nivoju občine praktično ne morejo soočiti ter da takšna organiziranost pušča ob strani območno povezovanje celotnega zdravstvenega varstva in skrb za delovnega človeka kot celoto.

Koncept organiziranja TOZD po teritorialnem principu predvideva v naši občini eno TOZD, znotraj nje pa več samoupravnih skupin (npr. ZD Rudnik, krajevne ambulante . . .). Vsaka samoupravna skupina bi bila s svojim delegatom direktno povezana v organ upravljanja TOZD medtem ko bi zbori delovnih ljudi bili delni, po enotah. Za posamezne samoupravne enote bodo uvedli ločen obračun, kar bo ob nadaljnjem razvijanju samoupravljanja olajšalo ekonomsko ugotavljanje pogojev za ustanavljanje morebitnih novih TOZD.

Predlagani koncept samoupravnega organiziranja zajema zdravstveno službo tako, da obsega celotno zdravstveno varstvo delovnega človeka in občana v občini oziroma krajevni skupnosti. Soočenje interesov izvajalcev in uporabnikov na ravni občine ne bo več otežkočeno. Predvideva pa še tretji organ, in sicer zbor zavarovancev kot posvetovalno telo delavskega sveta TOZD.

Občinski odbor sindikata zdravstva in socialnega varstva v občini Ljubljana Vič–Rudnik je ocenil, da je nov koncept organiziranja Zdravstvenega doma Ljubljana boljši od obstoječega ter da lahko gre v javno razpravo.

Potrebe po boljši in organizirani zdravstveni službi so iz dneva v dan večje!

RAZŠIRITEV ZDRAVSTVENEGA DOMA VIČ

S 1. januarjem 1976 pričakujemo spet teritorialno ureditev temeljnih organizacij združenega dela osnovne zdravstvene službe, ki bo tesneje povezana s samoupravno skupnostjo za zdravstveno varstvo in občani.

V tem času pa je občinska skupščina vložila precej napora, da se pripravi projekt adaptacije in novogradnje Zdravstvenega doma Vič, ki bi zagotovil sodobne oddelke za zdravstveno varstvo otrok s povečano površino prostorov od 125 m2 na 600m2, za zdravstveno varstvo šolskih otrok in mladine od 120 m2 na 800 m2, prenovljen dispanzer za pljučne bolezni in tuberkulozo od 112 m2 na 850 m2 itd. S tem v zvezi izdeluje skupina delavcev pod vodstvom ing. Vovkove iz Urbanističnega instituta SRS prostorsko študijo osnovne zdravstvene službe v občini Ljubljana Vič–Rudnik s posebnim ozirom na rekonstrukcijo Zdravstvenega doma na Viču. Prav tako so bili že storjeni prvi potrebni koraki, da se v program skupnosti za zdravstveno varstvo za leto 1976 vsa predvidena dela tudi vključijo.

J. DERNOVŠEK

SEMINARJI ZA PREDSEDNIKE IN SEKRETARJE OSNOVNIH ORGANIZACIJ SINDIKATA ZAKLJUČENI

Seminarja za predsednike in sekretarje osnovnih organizacij sindikata, ki ga je v štirih skupinah – junija in septembra meseca – organiziral občinski svet Zveze sindikatov Ljubljana Vič–Rudnik, se je udeležilo 324 sindikalnih funkcionarjev. To je glede na število osnovnih organizacij sindikata na omobčju naše občine 90-odstotna udeležba.

Udeleženci so na seminarju obravnavali osnovno tematiko o delovanju sindikatov, ki izvira iz ustave in kongresnih sklepov. Mimo tega so obravnavali tudi nekatere oblike in metode dela v sindikatih ter osnove splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite. V živahnih razpravah so razčiščevali posamezne nejasnosti in težave, ki se pojavljajo pri konkretnem delu v osnovnih organizacijah sindikata.

Konec oktobra in v novembru bo občinski svet Zveze sindikatov pripravil seminarje za vse sindikalne poverjenike – člane izvršnih odborov. Seminar bo enake vsebine, vendar bo nekoliko prilagojen konkretnim razmeram in potrebam sindikalnih poverjenikov in njihovemu povezovanju s sindikalnimi skupinami.

Nova sejna dvorana

Prva seja občinske skupščine po poletnih počitnicah je bila že v novi, moderno opremljeni dvorani. Že pred časom smo pisali, da poleg občinske zgradbe grade prizidek. V tem prizidku sta poleg velike sejne dvorane še dve manjši, vse tri pa so namenjene izključno sejam, manjšim seminarjem, srečanjem in seveda raznim slavnostim.

Po projektu, ki ga je izdelal Emona projekt je zgradbo, ki je nadvse funkcionalno in tudi estetsko oblikovana zgradilo SGP Grosuplje v sodelovanju z mnogimi drugimi podjetji, kot so Elektromontaža, Pleskarstvo Krim, Stol Kamnik itd.

Celotna investicija, ki se bo vsekakor bogato obrestovala (že sedaj je dvorana malodane skoraj vedno zasedena, kar priča, kako zelo smo jo do sedaj pogrešali in kako je bila potrebna) je znašala okrog 5 milijonov dinarjev.

Delegati so kar lažje zadihali, ko so se zbrali na seji v novi dvorani in marsikdo ni mogel prikriti zadovoljstva.

Čestitke ob otvoritvi nove dvorane

Na krajši slovesnosti jo je predal namenu predsednik IS občinske skupščine France Martinec. Ob tej priložnosti se je vsem izvajalcem zahvalil za trud in prizadevnost. Predsednik Sob Vili Belič pa je že na prvi seji delegatom zaželel veliko uspehov.

OBISKALI SMO KS MALČI BELIČ IN VIČ

SKUPNI PROBLEMI- PRESKRBA, KOMU-NALNA UREDITEV, OTROŠKO VARSTVO IN ŠOLSTVO

Tokrat smo obiskali krajevni skupnosti Malči Belič in Vič, ki ju loči pravzaprav le Tržaška cesta. Ta prometna meja pa obe krajevni skupnosti ne razdvaja, marveč združuje. Skupaj sodelujeta in rešujeta probleme, ki zadevajo tako eno kot drugo krajevno skupnost. Z eno besedo lahko rečemo, da sta to dve dobri sosedi. Pa tudi po velikosti in naseljenosti se preveč ne razlikujeta. KS Vič ima 7200 prebivalcev na 700 hektarjih, KS Malči Belič pa 6600 prebivalcev na 600 hektarjih. Razlika pa je v glavnem v tem, da je KS Vič pretežno stanovanjsko področje, medtem ko ima KS Malči Belič tudi precej delovnih organizacij.

Tokrat so bili pri razgovoru za okroglo mizo iz KS Malči Belič in KS Vič prisotni: Janko Moser – predsednik sveta potrošnikov, ZRVS Malči Belič, Dragan Kramar – sekretar OO ZKS Malči Belič, Alojz Korošec – predsednik KO ZZB Malči Belič, Rudi Furlan – predsednik zbora delegatov Malči Belič, Milan Buh – predsednik sveta KS Malči Belič, Viktor Čeč – predsednik KO SZDL Malči Belič, Jože Oreškovič – predsednik sveta KS Vič, Mile Škabar – predsednik KO SZDL Vič, Angelca Žiberna – predsednik KO ZZB Vič, Tone Orožim – sekretar OO ZKS Vič, Milovan Dimitrić in Andreja Berlan – sodelavca Naše komune.

Neurejena preskrba, komunala in še kaj

JOŽE OREŠKOVIČ – predsednik sveta KS Vič. „Našo krajevno skupnost lahko označimo kot mlajše naselje, saj tu prebivajo večinoma priseljenci, starih prebivalcev pa je bolj malo. Pohvalimo se lahko le z dvema podjetjema in sicer z obratom Utensilije, ki zaposluje tu 200 delavcev in v Kolinsko – TOZD Vinocet, ki zaposluje 120 delavcev. Vse ostalo pa je stanovanjski predel, bodisi star, bodisi povsem nov kot je Soseska VI. Žal pa področje krajevne skupnosti Vič ni urejeno kot stanovanjska soseska, čeprav to dejansko je. Imamo namreč velike težave s preskrbo. Za vseh nekaj več kot 7000 prebivalcev imamo na voljo le tri trogivine, od tega dve stari. Zato ni čudno, da ljudje negodujejo, ko morajo po vsako drugo stvar v središče mesta, čeprav smo v bistvu tudi mi v središču mesta.

Drugi problem je tudi šola. No, sedaj gradijo novo osnovno šolo, ki bo za naše otroke izredno velika pridobitev, saj bo imela 18 učilnic. Našim otrokom se ne bo več potrebno voziti na različna mesta v šolo, to pa bo tudi velik dokaz za vse občane, saj bodo lahko videli, da se njihov samoprispevek za izgradnjo šol in vrtcev res smotrno uporablja.

Šola bo po vseh predvidevanjih končana že prihodnje leto. Prvi otroški vrtec pa smo dobili lansko leto. V njem je 120 otrok, za 40 otrok pa so uredile še enega delovne organizacije same, in sicer Ilirija, Tobačna tovarna Ljubljana in SGP Grosuplje. Oba vrtca pa še zdaleč ne pomenita rešenega otroškega varstva, saj še okrog 240 otrok čaka na sprejem.

Težave imamo tudi s komunalno ureditvijo. Stanovanja so se gradila z vso naglico, temu vzporedno pa so zaostajala komunalna dela. Posledice so očitne. Nimamo javne razsvetljave, manjkajo nam tudi telefonske zveze ipd. Vse to smo zajeli v našem srednjeročnem programu do leta 1980. Lahko povem še to: ko bo zgrajena Soseska VI, bodo tam zgradili še potrošniški center. Predvidena pa je še gradnja na viškem polju, kjer naj bi stalo 2300 stanovanj, seveda pa tudi potrošniški center, vrtec ter šolski objekt.

MILAN BUH – „predsednik sveta KS Malči Belič.“ V naši krajevni skupnosti, je po starostni naselitvi prebivalstvo bolj enakomerno, po strukturi pa mnogo bolj razgibano. Ta KS je, če merimo po času bivanja ljudi tukaj, še zelo mlada, saj je minilo le kakih petnajst let, odkar so jo tako gosto naselili. Starih prebivalcev je le malo, morda slaba tretjina. Sicer pa so zbrani ljudje z vseh strani, različnih struktur, poklicev in izobrazb. To pa se je izkazalo kot zelo pozitivno, saj naša krajevna skupnost lahko rečemo uspeva mnogo bolje kot kakšna druga, ki je bolj homogena. Morda je to lahko tudi v nekem smislu navodilo urbanistom za v prihodnje.

Kljub temu pa lahko rečemo, da je naša soseska, če jo gledamo kot stanovanjski prostor, dokaj neurejena. Tako imamo težave s trgovino, saj je sploh nimamo. Za vsak zobotrebec moraš skoraj v središče mesta. Problem preskrbe je nastal še toliko večji z izgradnjo industrijske cone na našem območju. Zavedati se moramo, da je tu 8 podjetij, od tega 6 večjih tovarn, ki zaposlujejo kar lepo število delavcev. Ti bi si radi privoščili malico ali kosilo ipd. toda, kje? Vemo, da ljudje nabavljajo, ko se vračajo iz službe, toda na našem koncu to ni mogoče. Zato mislim, da je več kot očitno, da nam je potreben večji center družbene prehrane in preskrbe. V končni fazi pa je prizadeta tudi celotna naša občina, saj izgublja lepe denarce, ki bi jih lahko zaslužila pri prometnem davku.

Prostora za gradnjo trgovin je dovolj, saj so pri marsikaterem načrtovanju novih sosesk pustili „škrbine“ v ta namen, pa še nekatere gradnje so izpadle, tako, da je prostora res dovolj. Kljub temu pa se nobena od trgovskih organizacij sploh ne zmeni za to. Tega ne razumemo.

Poglejmo samo naselje Bonifacije, ki ima 3000 prebivalcev in je brez trgovine. Kar pozabljajo na nas in se ne zmenijo za naša prizadevanja. Tako kot pri telefonu, ko smo čakali pet let, da smo dobili prvo javno telefonsko govorilnico. Trafik tudi ni, ničesar ni.

Stari predel naše KS je problematičen zaradi komunalne urejenosti. Imamo dve premajhni šoli, tri vrtce, od tega bi radi enega povečali, kar pa nam ne uspe. Ovira je star, na pol posušen hrast, ki ga ne smemo podreti. Vemo, da je treba okolje ščititi, vendar je treba dati na tehtnico 360 čakajočih otrok in star pol posušen hrast, ki je že v precej zelenem okolju. Denar za gradnjo pa je že zbran.

Izredno sodelovanje s TOZD

Milan Buh pa nam je spregovoril TUDI O SODELOVANJU S TOZD. „Lahko rečem, da je naše sodelovanje res odlično. Sedaj se dogovarjamo o gradnji prehrambenega centra. Ta pa naj ne bi bil samo za zaposlene v teh organizacijah, ampak tudi npr. za ostale občane, šole ipd. Pri športno rekreacijskem parku Svoboda bi zgradili še manjši rekreacijski prostor – igrišče in balinišče.

Z Viatorjem pa se dogovarjamo o podaljšanju avtobusne proge št. 1 do industrijske cone. Z delovnimi organizacijami imamo številne kontakte tudi npr. pri civilni zaščiti. Pohvaliti pa moramo in dati tudi za vzor Jugotekstil in Ljubljansko banko, ki pomagata naši krajevni skupnosti, čeprav nimata tu niti sedeža niti obratov, imajo pa tu stanovanja njihovi delavci. To je primer, kako skrbno ti dve organizaciji skrbita za svoje delavce tudi tam, kjer ti stanujejo.

Tu pa je še en problem, ki zadeva obe krajevni skupnosti. Namreč KS Vič se srečuje s prostorskim problemom za samo njeno delovanje in urejanje. Ta problem je še posebej očiten pri mladih, ki se nimajo kje shajati, pa tudi z gasilci niso našli skupnega jezika, čeprav so z njimi že sodelovali. Vič je tudi brez rekreacijskih površin. Nasprotno kot Vič pa ima Malči Belič objekte tako za šport in rekreacijo kot tudi za druge dejavnosti, v teh ozirih pa skuša Ks Malči Belič tudi kar se da pomagati sosednji krajevni skupnosti.“

JANKO MOSER – predsednik iniciativnega odbora DPD Svoboda. Kulturno življenje v KS Malči Belič sloni na sodelovanju s šolami in zavodom za slepo in lsabovidno mladino. Organiziramo gledališke, lutkovne predstave, razne razstave, tu deluje tudi pevski zbor z Viča, imamo bogato knjižnico, saj šteje 12000 knjig in je zelo obiskana. Imamo pa tudi ustrezno dvorano, ki nam služi tudi za razne proslave, zborovanja ipd. Iščemo povezavo z delovnimi organizacijami, ki so nam obljubile pomoč“

MILE ŠKABAR – predsednik KO SZDL Vič. „Res da nas tarejo prostorski problemi, vendar pa smo družbenopolitično precej aktivni. Naših 50 delegatov zastopa interese tako krajevne skupnosti same, kot tudi delovnih organizacij, saj so iz obojih. Sedaj imamo v teku pnprave na ulične svete, medtem ko so hišni sveti že organizirani in jih bomo povezali v centralnega. Preko teh bomo skušali doseči tudi večjo politično pripravljenost in delovanje ljudi. Soseske rastejo, zato pa je tudi njeno potrebno in pomembno usklajevanje različnih interesov, ki se spričo take množice ljudi nujno pojavijo. Pri našem delu izhajamo iz pravil krajevne organizacije, sam program dela pa je še presplošen, premalo konkreten. To bomo potem prilagodili po uličnih svetih. Sodelujemo z vsemi ostalimi družbenopolitičnimi in drugimi organizacijami in organi krajevne skupnosti. Občani vedno bolj zaupajo v krajevno skupnost, saj je sedaj ona tista, ki odloča o tem in onem. Konkretno delovanje se čuti zlasti na zborih občanov. Do sedaj smo imeli že tri zbore, ki so bili dobro obiskani, konstruktivni in plodni. Tako se odraža tudi nova vloga Socialistične zveze. Delo delegacij pa je popustilo. Delegacija za občinsko skupščino šteje 7 članov, za samoupravne interesne skupnosti pa 14. Zelo občutna je premajhna povezanost teh delegatov z občani in samo krajevno skupnostjo. Velik problem pa predstavlja tudi informiranje občanov, zlasti lokalno obveščanje, ki terja precejšnja finančna sredstva.“

VIKTOR ČEČ – predsednik KO SZDL Malči Belič. „Naša konferenca šteje 80 članov in sicer 30 iz KS, 20 iz TOZD in 30 iz družbenopolitičnih organizacij. Tako pokrivamo praktično vsa interesna področja, gospodarstvo, vzgojo, otroško varstvo, kulturo ipd. Prebivalce uspešno vključujemo v družbenopolitično dejavnost in tako štejemo že 300 politično aktivnih. Tudi pri nas se opaža pojenjanje delovanja delegatov, predvsem pa je premalo sodelovanja z bazo in samo KS. Delegacija za občinsko skupščino šteje 11 članov in se sestaja delno sama, delno pa skupaj s splošno delegacijo, ki šteje 19 članov in se redno ter stoprocentno sestaja. Problem pa predstavlja sam material, ki prihaja dostikrat tudi prepozno, je pa tudi preobširen.“

MILAN BUH – „Delegate bi radi videli na naših sejah kaj večkrat, ne pa da se sestanejo le takrat, ko jih skliče vodja delegacije. Na ta način se potem dogaja, da delegati zastopajo svoje lastno mnenje ali pa le mnenje svoje delegacije, ne pa nas vseh. Tako bomo v bodoče poskrbeli za nekakšno koordinirano delovanje npr. v okviru SZDL med delegacijo in KS. Moramo pa poudariti, da so delegati najbolj aktivni pri stanovanjskem in rekreacijskem vprašanju.“

Želja po večjem vključevanju mladine

TONE OROŽIM – sekretar OO ZKS Vič. „Naša osnovna organizacija ZK šteje le 50 članov, vendar pa jih je na našem območju še 180, ki pa se premalo povezujejo in vključujejo v osnovno organizacijo. Naši člani sodelujejo povsod, posebej še kot delegati. Žal pa mladi niso tako aktivni kot bi želeli, tu mislim na mladince. Ljudje se zlasti pritožujejo nad neažurnostjo upravnih služb v občini, zlasti nad oddelkom za komunalne zadeve. Morali pa bi že razčistiti, zakaj občani na določena vprašanja oziroma prošnje ne dobivajo ustreznih in pravočasnih odgovorov oziroma rešitev, tako pa prihaja dostikrat do kratkih stikov med njimi, iz tega pa nastanejo tudi politični problemi. Ena naših težav pa je tudi v tem, da so člani večinoma starejši, mlajši pa so predvsem organizirani po TOZD.“

DRAGAN KRAMAR – član sekretariata OO ZKS Malči Belič. „V naši organizaciji je vključenih 86 članov, stanuje pa jih tu trikrat več. Tudi pri nas imamo težave v tem, ker so člani pretežno starejši prebivalci, in smo tako večkrat „upokojensko gospodinska“ organizacija. Menimo, da bi bilo potrebno pri delu več načrtnosti in smotrnosti ter vsebinske poglobljenosti, ker bi tako lahko prebrodili številne težave, saj je koordinacija v naši krajevni skupnosti drugače zelo dobra.“

V različnih telesih in komisijah v KS Malči Belič dela skoraj vseh 320 članov ZZB te KS. Tako nam je povedal predsednik krajevne organizacije ALOJZ KOROŠEC. „Posebej je očitno aktivno delo s šolsko mladino. Naši člani so vedno pripravljeni delati, nikoli ne odklonijo. So pa težave zaradi starosti. To je težko vprašanje, ki mu posvečamo premalo pozornosti. Pomagamo pa si sami med seboj.“ Podobne ugotovitve imajo tudi člani ZZB Vič, ki delujejo skupaj z Vrhovci in Brdom v eni organizaciji. ANGELCA ŽIBERNA nam je o tem povedala: „Materialno je položaj članov ZZB sicer rešen, vendar ostaja socialno vprašanje. Temu je treba posvetiti večjo pozornosti.“

O delovanju ZRVS v obeh krajevnih skupnostih nam je pripovedoval JANKO MOSER. „Delamo sami po svojem in po občinskem programu. Organizirali smo strelske vaje, orientacijsko taktični pohod, predavanja, o orožju,o zunanji politiki, proslavili dan JLA, povezali se s šolani, šli po poteh Dolomitskega odreda skupaj s šolarji, ob žici okupirane Ljubljane prav tako na dan pionirjev organizirali obisk spomenikov, organizirali pisanje spisov itn. Prisotni smo skratka povsod, saj nas je v obeh krajevnih skupnostih skoraj 600.“

RUDI FURLAN je eden izmed mentorjev mladincev v KS Malči Belič. O mladini meni: „Mladina je aktivna, posebej še kakih 60 izmed 300 mladih, kolikor jih stanuje tukaj. Aktiv je samonikel in mu KS izredno pomaga. Imajo program in tudi delajo. Uspešne so njihove akcije pohodov na občinsko proslavo, na AST, delali so pri vrtcu, zbirajo papir, izdajajo bilten, pri čemer jim pomaga Komunalno podjetje Vič in sedaj pripravljajo kulturni skeč. Pogrešajo pa pomoč OK ZSMS. Mladina KS Vič pa je manj aktivna, ker nima prostorov. Škoda, saj so sicer tudi delavni.“

ANDREJA BERLAN
MILOVAN DIMITRIĆ

V KS DOBROVA

NEPOTREBNO RAZBURJANJE

V zadnjih nekaj tednih je bila splošna klima na Dobrovi kljub slabšemu vremenu prilično topla, da ne rečemo vroča. Vzrok temu je predvidena zazidava nekaterih kmetijskih površin v okviru urbanističnega načrta Dobrove. Zazidalni načrt je bil že pred časom sprejet, vendar se tedaj nihče ni razburjal, sedaj pa je naenkrat nastal „vik in krik", češ, da so ti kmetovalci eksistenčno ogroženi in da nimajo bodočnosti, če ostanejo brez te zemlje. Zaradi vseh teh pripomb in hude krvi, ki je nastala, so organizirali na Dobrovi poseben sestanek, kjer so se soglasno dogovorili, da je pravzaprav sedanje razburjanje povsem naupravičeno.

Celotno problematiko nam je predstavil Zvone Tušak, predsednik sveta krajevne skupnosti Dobrova.

„Pri vsej zadevi gre za tri ali štiri kmete. Vso zadevo z zemljo so sprožili ravno ti kmetje sami, ko so zemljo začeli prodajati. Nanjo niso eksistenčno vezani in so jo zato tudi prodajali. Ker za parcele ni bilo zazidalnega načrta so bile vse tamkaj zgrajene hiše črna gradnja. Temu smo sklenili „stopiti na rep" in smo zato sklenili urejati po naročenem zazidalnem načrtu. Problema sedaj tako sploh ni več.

Problem je nastal le zaradi cen. Kmetje so namreč prej zemljo prodajali mnogo dražje kot pa je sedaj uradno določena cena in ravno to jim ne gre v račun. Zato tudi tako razburjanje. Problem je le cena, saj prej, ko so sami prodajali, sploh ni bilo nobenih problemov. Sami so sprožili sedanji proces.

Svet KS je obravnaval zazidalni načrt in vse pripombe. Ugotovili smo da urbanisti niso gradili ničesar po svoji samovolji, temveč, da so vse delali po nalogu sveta KS:

Svet KS in komunalni sklad sta dala v izdelavo zazidalni načrt, da bi lahko legalno gradili. Doslej je namreč na teh površinah že šest črnih gradenj. Izdelava zazidalnega načrta pa se je žal tako zavlekla da se je vse zakompliciralo. Vse se je vleklo več kot štiri leta in v tem času so že marsikaj pozabili za kar so se dogovorili.

Na sestanku sveta KS in vseh prizadetih smo se dogovorili, da predvideno cestno omrežje v zazidalnem načrtu ni v skladu s programom razvoja krajevne skupnosti, ker zanemarja obstoječe cestno omrežje v sedanjem naselju. V celoti naj bi opustili zamisel gradnje nove ceste, ki bi povezovala republiško cesto Polhov Gradec in Horjul, ker to funkcijo že opravlja stara obnovljena pot. Športnih in rekreacijskih površin je dovolj že pri šoli, na lokaciji za vrtec pa naj bi gradili bloke za najemna stanovanja, ker je v stari šoli za vrtec dovolj prostora. Obstoječim kmetijam je treba zagotoviti funkcionalni prostor. Obenem je treba kmetom, ki izgubijo zemljišče zaradi zazidave,zagotoviti nadomestne kmetijske površine," pravi predsednik sveta KS Zvone Tušak.

M. D.

Na sliki je urejeno stanovanjsko naselje na Dobrovi.

50-LETNICA DELOVANJA GASILSKEGA DRUŠTVA ŽELIMLJE

Mimohod gasilcev iz 15 društev je pred slavnostno tribuno v nedeljo 3. avgusta opomnil, da gasilci GD Želimlje praznujejo jubilejno obletnico 50-letnega delovanja. Že po nekajletni tradiciji je bil praznik gasilcev povezan tudi s praznovanjem krajevnega praznika. Po kratkem pozdravu častnih gostov, gostujočih gasilcev ter občinstva so podali kratko kroniko o delu in dosežkih GD v 50-letnem delu.

Gasilsko društvo je bilo ustanovljeno leta 1925 na pobudo pripravljalnega odbora. Glavni namen ustanovitve GD je izhajal iz želje po kolektivni in organizirani obrambi pred ognjem. Člani GD so z veliko pomočjo vaščanov zgradili gasilski dom ter si priskrbeli potrebno orodje in opremo.

Toda v največjem delovnem elanu je v deželo vdrl okupator. Mnogi člani društva so se odzvali pozivu OF in aktivno delali za potrebe ljudske revolucije. Delo je potekalo vse do usodnih avgustovskih dni leta 1942, ko je okupator po krutem mučenju v Iški ustrelil 24 talcev iz Želimelj, večinoma članov GD.

Po končani vojni so preživeli člani nadaljevali z delom gasilskega društva, predvsem pa so v vrste GD vključili mlajše člane.

Pomlajeno društvo je kmalu nabavilo manjkajočo opremo. Po nekajletnem delu so nabavili prvo motorno črpalko, ki je služila vse do leta 1970, ko so kupili novo, sodobnejšo, poleg tega pa še gasilski kombi. S takimi delovnimi pogoji in ustrezno opremo je društvo sposobno nuditi pomoč človeku v nesreči.

Za jubilej GD Želimlje so gasilcem čestitali številni gostje, med njimi predsednik sveta KS Želimlje Stane Škrjanec, ki je v kratkem govoru poudaril pomen skupnega praznovanja gasilcev in krajevnega praznika.

V imenu občinske gasilske zveze Ljubljana Vič–Rudnik je čestitko podal Franci Vrbinc ter v kratkem opisal prehojeno humano in požrtvovalno delo v službi ljudstva.

Pokrovitelj proslave, predsednik IS SOb Ljubljana Vič-Rudnik France Martinec je v svojem govoru opisal razvoj naše družbe po vojni ter podal smernice za nadaljnji razvoj naše samoupravne socialistične družbe.

Predstavnik občinske gasilske zveze Ljubljana Vič-Rudnik Franci Vrbinc je po pooblastilu Gasilske zveze Slovenije podal odlikovanje GD Želimlje. Odlikovanje za humano in požrtvovalno delo v gasilstvu so prejeli tudi 4 člani GD.

Vsi obiskovalci prireditve so prisostvovali kratkemu toda nadvse prijetnemu kulturnemu programu, ki so ga za slavnostno praznovanje pripravili pionirji in mladina.

TONE ŽUNIČ

Članice iz mladinskega Gasilskega društva Trnovo iz Ljubljane. Letos so sodelovale na zletu žensk – gasilk v Ormožu. Članica Mira Poje pa je letos opravila izpit za višjega častnika operativne smeri. Mladinke pa se že nekaj let uspešno udeležujejo medobčinskih tekmovanj.

Na udarniški akciji v KS Kolezija za ureditev otroškega igrišča žal ni bilo opaziti mladincev!

V KS KOLEZIJA SO

OBČANI UREDILI OTROŠKO IGRIŠČE

Krajevna skupnost Kolezija je na zboru občanov in delovnih ljudi aprila letos z glasovanjem sprejela program razvoja KS; le-ta je delno vezan na samoprispevek vseh zaposlenih v KS (predvidoma 260.000 din) ter na prostovoljno delo (vložene delovne ure v vrednosti 300.000 din). Do sedaj so zbrali iz samoprispevka 60.000 din ter opravili 120 delovnih ur (4.800 din).

V načrtu za gradnjo je:

– ureditev križišča med Cesto v Mestni log in Riharjevo ulico (15.000 din);

– prometna ureditev Krimske ulice (15.000 din);

– etapna izgradnja otroškega igrišča in parka med Cesto v Mestni log in Cesto v Murgle (160.000 din);

– ureditev parkovnega območja ob Zeleni poti (10.000 din);

– ureditev otroškega igrišča ob Krimski ulici (30.000 din);

– tekoče vzdrževanje vseh zelenic in javnih površin KS (10.000 din);

– ureditev otroškega igrišča ob VVZ v Rezijanski ulici (20.000 din).

Zadnjo točko, ureditev igrišča, so občani KS Kolezija v prvih dneh septembra dokončno in v celoti izvršili. SGP Grosuplje jim je odstopilo orodje in udarniško so opravili vsa zemeljske dela; tako jim preostane le še postavitev igralnih naprav za otroke.

Družbenopolitični aktiv KS je razumel potrebo po igrišču ter akcijo politično zelo dobro zastavil. Med 43 občani, kolikor jih je sodelovalo in od katerih je vsak opravil tri delovne ure, je vladalo solidarno delovno vzdušje.

Nerazumljivi pa sta pri tem dve stvari. Namreč, slab odziv staršev z majhnimi otroki; mar se ne bodo prav njihovi malčki podili po novozgrajenem igrišču?

In drugo – podatki kažejo, da je bila povprečna starost sodelujočih občanov tam nekje okoli 50 let – kje je bila torej mladina? V KS Kolezija bi prišlo v poštev približno 800 mladincev . . .

Pa tudi sicer je mladina zelo slabo organizirana, saj ob tolikšnem številu nimajo niti svojelastne mladinske organizacije! Poskusi za organiziranje so sicer bili, a kaj, ko so na sestanke prihajali po dva, trije (rekord je bil takrat, ko jih je prišlo pet . . .).

Prebivalci KS Kolezija so v želji po čimboljšem družbenem organiziranju občanov ustanovili tako imenovane „ulične svete." Teh svetov je enajst in so resnično izvirna organizacijska oblika. Občani se tu redno sestajajo, razpravljajo o problemih ter jih skušajo po najkrajši možni poti tudi reševati. Probleme obdelujejo tako s strani krajevne skupnosti kot tudi s strani Socialistične zveze.

MILOŠ OPREŠNIK

KANALIZACIJA V ROŽNI DOLINI

UREDITI S SKUPNIMI MOČMI!

Malokdo bi verjel, da v naši lepi beli (?) Ljubljani, ko povsod gradimo stolpnice, prekrasne komplekse hiš in hišic in tako naprej, še obstaja problem 19. stoletja, namreč problem neurejene kanalizacije. Pa vendar je tako, v Rožni dolini. Ta nekdaj najlepši predel Ljubljane ob nalivih in celo ob manjših deževjih dobesedno plava v, oprostite, fekalijah. Kanali so preozki in ne požirajo ali jih pa preprosto ni!

Rožna dolina šteje danes okoli 5500 „stalnih" prebivalcev ter približno 3.000 začasnih (študentje, podnajemniki itd.). Večina jih prebiva v nizkih stavbah, pretežno enonadstropnicah in pritličnih hišah (stanovanjskega bloka ni niti enega), nemalo pa jih seveda živi tudi v kletnih stanovanjih. In si lahko predstavljate ta stanovanja ob nalivih? Konkretno, neka družina je imela lansko jesen v enem samem mesecu poplavljeno kar trikrat!

Vzhodni in osrednji del Rožne doline kanalizacijo sicer imata, a so kanalski profili veliko premajhni in ne morejo sprejeti takih količin vode; huje je z zahodnim delom, saj voda cele tedne stoji po cestah in vrtovih. Še posebej hudo je tam, kjer cestišča niso asfaltirana, in, mimogrede, teh je veliko.

Ta več kot desetletni problem je treba nekako rešiti in tako je bila letos KS na pritisk občanov primorana pristopiti k akciji.

Občani sami so pripravljeni zbrati del sredstev. Dogovorili so se, da povprečno prispeva vsako gospodinjstvo po en stari milijon. Finančna konstrukcija za realizacijo naj bi bila nekako taka: ca 49 (starih) milijonov naj bi zbrali od občanov (zbranih je že 33) 68 milijonov bi prispevala občina (od tega jih je že odobrila 10), imajo pa tudi že sklep viškega komunalnega sklada, ki bo odobril svoj delež sredstev, ki so potrebna kot 20 % polog K P Kanalizacija za najetje kredita pri Ljubljanski banki.

Tudi delovni organizaciji Elektromontaža ter Delo, TOZD grafika sta pripravljeni prispevati nekaj sredstev.

Nosilec akcije je v celoti Komunalno podjetje Kanalizacija, ki je že zaprosilo občinsko skupščino za lokacijsko dovoljenje.

Skratka, to nemogoče stanje je treba nujno rešiti. Če že ne drugega, je vsaj porazno, da je v dvajsetem stoletju kaj takega sploh še možno. Še primerček; ko se rožnodolski malčki ob dežju odpravijo v vrtec v Skapinovi ulici, jih, če jim seveda uspe še kolikor toliko suhim priti do vrtnih vrat, čaka neprijetno velika luža, ki jo je treba nekako prebroditi, če hočejo v vrtec. Zavihati je treba hlače, pa hop v vodo, angini in ostalim nadlogam naproti.

Celotna investicija bi znašala okoli 280 starih milijonov, brez odplačila zemljišč in morebitne škode, ki bi nastala ob izkopu.

Občani so pripravljeni takoj po realizirani akciji „kanalizacija" pristopiti k novi akciji, namreč asfaltiranju cestišč ter pločnikov.

MILOŠ OPREŠNIK

PODIRALI BOMO STARO, DA BOMO ZGRADILI VEČJE IN NOVO TRNOVO

Izvršni svet občinske skupščine, stanovanjska skupnost, predstavniki Ljubljanske banke – podružnice za stanovanjsko in komunalno gospodarstvo, komunalnega sklada občine Ljubljana Vič Rudnik in strokovnjaki Gradbenega podjetja TEHNIKA so se sestali in proučili položaj takojšnega začetka izvajanja že pred časom sprejetega zazidalnega načrta Trnovo, ki nosi oznako VS 1 – trnovo. Skupni sestanek, ki je bil na pobudo samoupravne skupnosti socialnega varstva je dal naslednji zaključek: takoj začeti z deli, izdelati neposreden investicijski program in zatem finančni načrt za novo sodobno sosesko. Znano je, da bo v novem stanovanjskem naselju stanovalo preko 12.000 občanov.

J. DERNOVŠEK

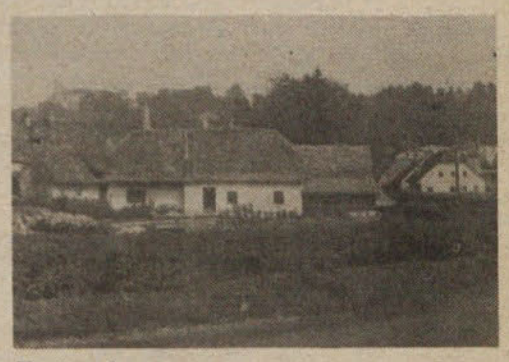

Trnovo danes

ING. MARKO RAINER, ČLAN IS SML:

»DECEMBRA ZAČNE RASTI MOST«

„Če bo vse po sreči, lahko začne novi Karlovški most rasti že letos decembra", nam je zatrdil ing Marko Rainer, član izvršnega sveta skupščine mesta Ljubljana in obenem načelnik oddelka za urbanizem. „Razpis za oddajo del smo že dali in sedaj pričakujemo ponudnike. Gradnjo mostovne konstrukcije smo še posebej ponudili petim ali šestim podjetjem in sedaj bomo videli, kdo se bo najceneje odzval našemu pozivu. Do 1. decembra bodo zbrane vse ponudbe in v istem mesecu bomo tudi že oddali najboljšemu ponudniku gradnjo. Izvajalec bo torej lahko začel graditi že decembra. Sedaj zadevo malce pospešujemo, ker imamo že nekaj zamude, vendar bo očitno ta zamuda še na koncu ugodna zaradi cene. No, to bomo še videli," meni ing. Marko Rainer.

Zamašek za promet, ki mu pravimo tudi Karlovški most, je vedno hujša ovira. Po lanskem upadu zaradi naftne krize je letos promet spet nenehno naraščal in Karlovški most ni bil tudi ponoči brez prometa. Ob konicah in vikendih, kot tudi ob nedeljskih popoldnevih pa povzroča pravi kaos. Zato vsi nestrpno pričakujejo novi most. Veliko obetajoča rušilna dela na nekaterih hišah trajajo že dalj časa, most pa bodo začeli graditi torej decembra.

Do začetka gradnje novega mostu pa bo treba podreti še eno hišo nasproti mostu. Tam bivajoče oziroma službujoče je treba zato čim prej preseliti. V drugi etapi gradnje (gradnja bo zaradi prometnih rešitev potekala v dveh etapah) se bosta morali umakniti cesti in mostu še dve stavbi: gostilna Češnovar in stavba, kjer je sedaj oddelek postaje milice Rudnik.

„Najprej bomo gradili most," pravi ing. Marko Rainer. „Etapna gradnja mora biti zaradi tega, ker teče preko Karlovškega mostu in po Dolenjski cesti glavna prometna žila z Zagrebom in torej tudi glavna žila med Evropo in Balkanom in Vzhodom. V tem primeru seveda ne moremo zapreti prometa, temveč moramo ohraniti vsaj sedanjo propustnost, ki je že tako majhna. Vse bomo morali urejati z obvozi."

V drugi etapi bomo urejali tudi železniško progo. Nova proga bo šla točno preko gostilne Češnovar in bo poglobljena. Tehnično namreč tudi ni bilo mogoče speljati železnice nad cesto. Ta inačica, ko gre cesta nad železnico, je cenejša, čeprav so bile doslej rešitve teh križanj v Ljubljani ravno obratne. Menim pa, da se moramo ozirati na ekonomičnost. Pri vsem tem se bo položaj

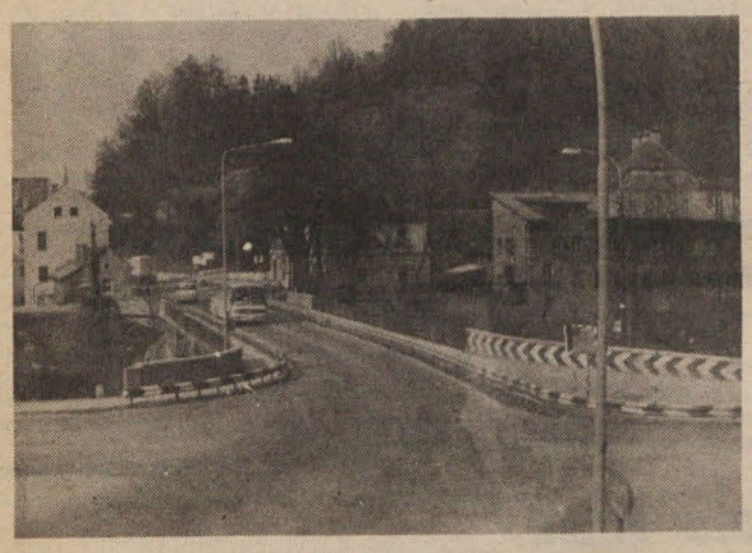

železnice zaradi boljše trase proge izboljšal, vendar smo imeli kljub temu z njimi težave. Postavljali so pogoje, ker so imeli to možnost zaradi zakona, čeprav so bili večkrat neutemeljeni. Vendar smo morali pristati, ker nismo imeli izbire. Kaže pa tudi ta odnos spet, da se bo treba enkrat resno pogovoriti z železnico o njenem odnosu do takih investicij," pravi ing. Marko Rainer.

Pri gradnji novega Karlovškega mostu so se odločili za prvo varianto, torej nadvoz ceste nad železnico in poglobitev železnice. Obenem bo treba urediti tudi povezavo med Ižansko in Hradeckega cesto. Možnosti so, da bi znižali nivo Ižanske ceste, ker mostu ne smejo nižati. Na cesti Hradeckega se bo železnica bodoče križala s cesto izven nivoja, bo cestni nadvoz.

Cesta preko Karlovškega mostu se bo na privozu začela dvigati in bo pri osnovni šoli Oskar Kovačič že v nivoju sedanje ceste. Na Dolenjski cesti bodo uredili poseben odstavni pas za Orlovo, ker bi sicer tisti, ki zavijajo na levo, zavirali promet. Dolenjska cesta bo v bodoče povsem štiripasovna s kolesarsko stezo in pešpotjo, bodo pa še vedno križišča, kjer bo mogoče zavijati tudi na levo kljub štiripasovnici. Le malce dalj bo pač trajalo. Ta inačica je prometno tudi najboljša, da ne bo prihajalo do zastojev.

In kako bo s cenami, posebej še glede na zakasnitve? Ing. Marko Rainer meni: „Če bodo veljali tržni zakoni, bi moralo biti še cenejše. Gradbena podjetja namreč nimajo več toliko dela kot takrat, ko smo most načrtovali in bi zato morali biti cenejši. Bomo videli, če bo to res. Zamude pa so nastale zaradi vseh mogočih soglasij. Dvajset različnih soglasij smo morali zbrati in poleg tega upoštevati še vse mogoče specifične zahteve. To niso mačje solze! Ta most namreč ne bo le enostavna konstrukcija za prebroditev reke, temveč moramo vgraditi še vse komunalne naprave od cevi za vodo, plin, pošto, elektriko itn. itn. Postopek lokacijske odločbe je sedaj v teku. Vse pogoje smo izpolnili in sedaj čakamo na dovoljenje od republiškega sekretariata za urbanizem.

Pri gradnji pa bo treba zelo paziti, da bodo vse akcije povsem usklajene in da bo vse teklo po načrtih, da bo čim manj zastojev. Zavedati se moramo namreč, to poudarjam še enkrat, da je to glavna tranzatna žila in da je življenjskega pomena za promet, dokler ni južne obvoznice, pa tudi za ves tranzit," nam je povedal ing. Marko Rainer.

M.DIMITRIĆ

REŠEVANJE VODNOGOSPODARSKE PROBLEMATIKE V OBČINI

LETOS UREDITEV GRADAŠČICE

Znano je, da se srečuje občina Ljubljana Vič-Rudnik na območju širše mestne regije z najbolj perečo vodnogospodarsko problematiko. Razlogi za to so hidrografske lastnosti območja, dosedanji razvoj urbanizacije, pričakovani razvoj mesta, industrije in kmetijstva.

Žal moramo ugotoviti, da je nagli razvoj mesta doslej v celoti prehitel nujne primarne vodnogospodarske posege v ureditev tega prostora. Razlogi za to so naslednji:

– Poseganje v prostor na celotnem povodju Gradaščice vse bolj povečuje neugoden odnos med malimi in poplavnimi vodami Gradaščice in pritokov.

– Gradaščica je pritok Ljubljanice ter je zato odvisna od gibanj odtoka visokih voda Ljubljanice.

Ta nevarnost danes ni v ničemer odpravljena, ker so vključeni hidrotehnični pogoji ostali nespremenjeni ali so celo slabši.

– Odtočne razmere same Ljubljanice se v tem času niso v ničemer izboljšale. Prej bi lahko trdili obratno, saj prevodnost strug Ljubljanice in Grubarjevega prekopa ni narasla, pač pa se je celo zmanjšala. Pri tem se pojavljata dve vprašanji:

Kaj smo napravili za odpravo teh nevarnosti in problemov in pa, kaj še moramo napraviti, da se nevarnost takoj zmanjša.

Pregled opravljenih del v obdobju 1971-1975:

V skladu s sredstvi, ki jih je za območje Ljubljanske regije v letih 1971-1975 namenil bivši Vodni sklad SR Slovenije, je bivša Splošna vodna skupnost Ljubljanica-Sava opravila naslednja dela:

V letih 1971 in 1972 je bila regulirana Gradaščica od Bokavškega jezu do sotočja z Glinščico. Dolžina nereguliranega odseka znaša 2.000 m. Stroški za ureditev so takrat dosegli 5.000.000 din.

V letih 1973 in 1974 je bila urejena Glinščica od sotočja s Pržancem do sotočja z Gradaščico pri tovarni vijakov. Stroški so znašali za obe leti 7,300,000 din.

– Dela, ki bodo opravljena v letu 1975:

– Dokončana so pričeta dela na Glinščici,

Nadaljuje se z regulacijo Gradaščice od mostu na Zavetiški do kopališča Kolezija. Pri tem bo pri krajšem odseku nad Kolezijo urejen samo spodnji del struge – brežine ne bodo zaključene.

Stroški za ureditev navedenega odseka so bili ocenjeni na 6,000.000 din in zaradi prizadevanj Vodnogospodarskega podjetja Ljubljana, ki dela izvaja, ne bodo povišani.

Letos se tudi nadaljujejo dela na ureditvi Gradaščice nad Bokavškim jezom na odseku Razor – Dobrova.

Letos so predvidevali, da bo možno urediti celotni odsek v okviru predračunskega zneska 3,500.000 din.

Ker pa IS mesta Ljubljane ni uspel zagotoviti planirane soudeležbe v višini 900.000 din, bodo dela, po sklepu izvršnega odbora O+S Ljubljanica-Sava z dne 24.9. 1975 takoj ustanovljena. Preostala sredstva pa bodo prenešena za dokončanje del na mestnem delu Gradščice.

Koliko bo mogoče zaradi navedenega mestni del Gradaščice zaključiti v planiranem obsegu, bo mogoče oceniti šele ob obračunu, po prekinitvi del na zgornjem odseku. Ocenjujemo, da so na zgornjem odseku opravljena dela že presegla vrednost 2,600.000 din.

Odgovor na vprašanje, kaj še moramo napraviti za bistveno omilitev nevarnosti in dokončno rešitev problematike pa je precej težak in zahteva širšo osvetlitev.

Vodnogospodarsko podjetje Ljubljana, ki je v okviru OVS Ljubljanica-Sava odgovorno za strokovno in operativno reševanje

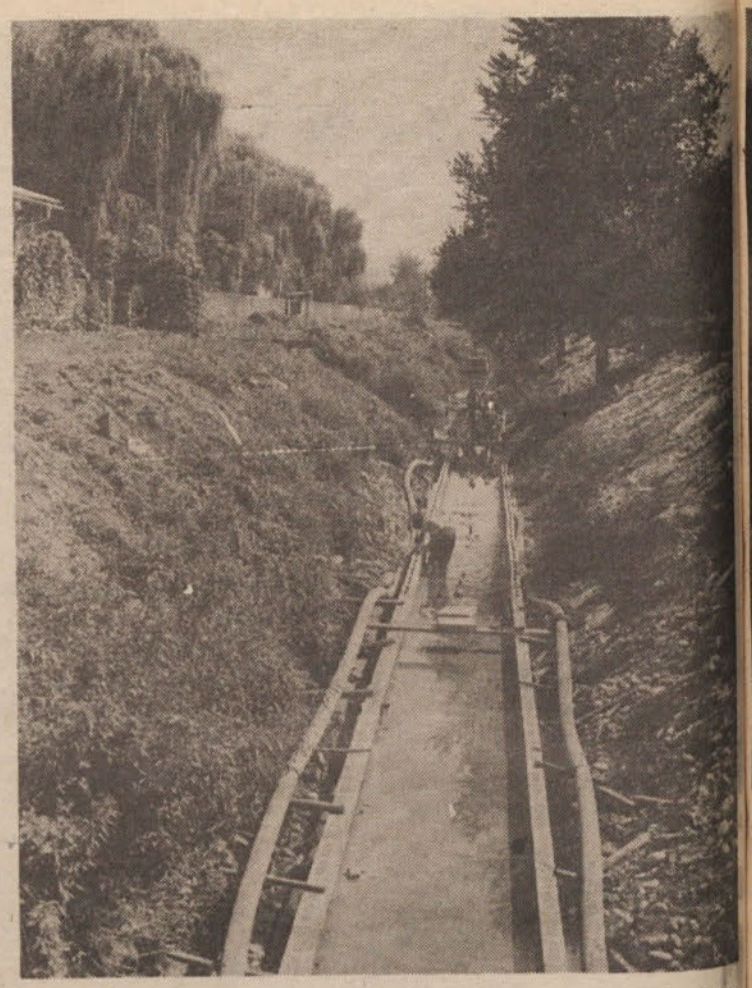

nalog, se v celoti zaveda teže in kompleksnosti problematike. Zato je pripravilo okvirni osnutek srednjeročnega programa razvoja vodnega g4spodarstva 1976-1980 in dolgoročnega programa 1976-1985. Kompleksni sanacijski program Vodnogospodarskega podjetja Ljubljana v grobih potezah zajema:

1. Nadaljevanje ureditve struge Gradaščice od Kolezije do iztoka v Ljubljanico. Ta in dosedanja dela so ali še bodo odpravila oziroma zmanjšala vsakoletne poplave, takoimenovanih letnih visokih voda, ki so povzročale veliko materialno škodo naseljem ter delovnim organizacijam.

2. V programu 1976-1980 je še delna sanacija Gradščice od Bokavškega jezu do iznad vasi Šujica. Ta sanacija sicer dolvodno ne bo izboljšala stanja, vendar je nujna, če upoštevamo velike vsakoletne škode, ki jih razdivjane vode povzročajo na kvalitetnih kmetijskih površinah. Stroški za to ureditev bodo znašali 20,000.000 din.

3. Vsa ta dela pa ne rešujejo bistva problema:

Varnost pred velikimi poplavnimi vodami. Zato so nujni bolj koreniti posegi.

Združevanje poplavnega vala, ki se zbere na povodju Gradščice v za to predvidenih akumulacijskih jezerih. Nato bo mogoče zadržano vodo postopoma izpuščati ter tako povečati male vode Gradaščice.

Študijsko-projektno rešujemo to problematiko ob sodelovanju z Inženirskim birojem Elektroprojekt Ljubljana, meteorološkohidrološke preiskave pa bo opravil ob sofinanciranju Raziskovalne skupnosti Slovenije Meteorološki zavod Slovenije.

Prve študijsko-projektne preiskave bodo opravljene že v letu 1975 tako, da bo mogoče v naslednjih letih pristopiti k izbiri variante, odkupu zemljišč, pripravljalnim delom ter gradnji. Ocenimo, da bodo celokupni stroški dosegli 150,000.000 din.

Drugi problem, ki ga moramo v skladu s kompleksno rešitvijo še izvesti je regulacija Malega grabna od jezu do iztoka v Ljubljanico.

Mali graben ima pri definitivni rešitvi velik pomen, saj odvaja v Ljubljanico odvečne vode, ki nastopajo pri poplavah.

Trenutno je Mali graben na celotnem odseku v skrajno slabem stanju ter postopoma propada. Vsakoletna večja ali manjša drsenja brežin to dokazujejo.

Naša delovna organizacija je že v letu 1973 izvedla poizkusno regulacijo Malega grabna pod Plutalovim mostom v dolžini 350 m. Poizkus regulacije v težkih barjanskih pogojih se je izredno dobro obnesel, zato so dani vsi tehnični pogoji za izvedbo tega objekta.

Osnovni problem je tudi tu finančne narave. Potrebna bodo sredstva v višini 120.000.000 din.

Denar za nadaljevanje regulacij na Gradaščici je v srednjeročnem planu 1976-1980 predviden, prav tako pa tudi sredstva za zaključek študijsko –projektnih del.

Ni pa zagotovljenih sredstev za izgradnjo akumulacij Gradaščice in regulacijo Malega grabna v skupni višini 270.000.000 din.

Zato je prizadeto območje Ljubljane še vedno odprta dilema, namreč, ali zagotoviti nujno potrebna sredstva ali pa še naprej zavestno prepuščati negotovi usodi velika družbena premoženja in, morda, celo človeška življenja.

ing. J. KOKALJ

FINANCIRANJE KOMUNALNEGA GOSPODARSTVA

Glavni viri sredstev za komunalno gospodarstvo se stekajo v samih komunalih organizacijah ali pa so predvideni iz občinskega ali mestnega proračuna. Financiranje kolektivne komunalne potrošnje se izvaja iz občinskega ali mestnega proračuna, kadar ima ta potrošnja širši javni natečaj kot so: javni parki občinskega ali mestnega pomena, parkovni gozdovi, čiščenje ter razsvetljava cest in ulic itd. Kolektivna komunalna potrošnja ima lahko tudi ožji lokalni pomen in v tem primeru se lahko skrb za to potrošnjo poveri krajevni skupnosti, tako da se ji na podlagi programa zagotovijo potrebna finančna sredstva iz občinskega proračuna. Financiranje in izvrševanje tovrstnih storitev se opravi na podlagi vsakoletnih pogodb med občino ali mestom in komunalnimi organizacijami. Obseg vsakoletnih kolektivnih storitev, kakor tudi cene teh storitev so odvisne od razpoložljivih proračunskih sredstev ter od konkretnega odnosa med potrebami in razpoložljivimi finančnimi sredstvi. Finančna sredstva se črpajo iz posebnega računa za ceste, ki vključuje tudi sredstva občinskega proračuna in namenske prispevke za uporabo mestnega zemljišča, in iz drugih sredstev.

Sredstva posebnega računa sredstev za ceste so porabljena za vzdrževanje, popravila, rekonstrukcije in gradnje lokalnih cest, mestnih ulic, trgov in hodnikov ter objektov na njih, za prispevek k stroškom za vzdrževanje križišč lokalnih cest in mestnih ulic z železniškimi programi, za odškodnine, za projekte in druge obveznosti, ki nastajajo v zvezi z urejanjem in vzdrževanjem lokalnih cest in mestnih ulic.

Sredstva posebnega računa sredstev prispevka za uporabo mestnega zemljišča se uporabljajo namensko za financiranje obnove, rekonstrukcije in novogradnje objektov in naprav kolektivne komunalne potrošnje in sicer za:

– mestne ulice in ceste

– trg, hodnike, kolesarske steze, pešpoti, dovozne poti, javne parkirne prostore, avtobusna postajališča in druge površine namenjene za promet

– zelene površine po zakonu o urejanju, vzdrževanju in varstvu zelenih površin v naseljih

– rekreacijske površine in otroška igrišča

– omrežje javne razsvetljave

– cestno meteorno kanalizacijo.

Komunalni sklad SOb Ljubljana Vič-Rudnik ni tipičen sklad, saj ne pridobiva sredstva iz proračunskih virov, pač pa neposredno od posameznih občanov, ki kot investitorji grade stanovanjske ali drugačne stavbe, ter od delovnih in drugih organizacij, ki grade industijske, stanovanjske in druge objekte. Komunalni sklad je že vnaprej dolžan zemljišče pridobiti, ga pripraviti za gradnjo in tudi opremiti s komunalno opremo, šele nato ga proti plačilu, ki temelji na dejanskih stroških, odda v natečaju ali po sklepu pristojnega občinskega organa brez natečaja posameznim fizičnim oz. pravnim osebam. Iz gospodarskega stališča pomeni to kreditiranje bodočega investitorja, kar je ekonomsko nujno in po zakonu utemeljeno zaradi pomanjkanja bančnih kreditnih sredstev in neudeležbe proračunskih sredstev. Seveda gre pri tem za široko samoupravno, kjer poleg sestavljavcev stroškov sodelujejo tudi UO Sklada ter občinski in mestni organi, ki dajejo soglasje k tem stroškom. Pridobljena finančna sredstva od investitorjev se v principu smejo trošiti in porabiti le v soseskah, iz katerih izvirajo.

Z ustanovitvijo samoupravnih komunalnih interesnih skupnosti se bodo odnosi med nosilci in porabniki komunalnih storitev bistveno spremenili. Z neposrednim usklajevanjem medsebojnih interesov med nosilci in porabniki komunalnih storitev se bo kreiralo enotnejše in bolj racionalno načrtovanje razvoja in združevanja dela sredstev na področju komunalnega gospodarstva.

Komunalne delovne organizacije bodo pričele integracijske procese na področju gospodarjenja z zemljišči, nadaljevale in poglabljale pa integracijske procese delovnih organizacij individualne in kolektivne komunalne potrošnje. Ekonomsko in tehnološko pogojene integracije so porok, da bodo komunalne delovne organizacije v letu 1975 realizirale že sprejete razvojne naloge in izdelale predloge novih razvojnih programov za obdobje 1976–1980, ki bodo usklajeni s programi stanovanjske in poslovne graditve z 10-letnim programom izgradnje cest. Potrebno bo izpopolniti in prilagoditi tudi sistem financiranja. Model financiranja mora zagotoviti komplementarno obravnavo komunalnih stanovanjskih in gospodarskih projektov. S tem mora biti dosežena boljša dinamika in racionalnost porabe razpoložljivih investicijskih sredstev.

Jesenski motiv z našega podeželja

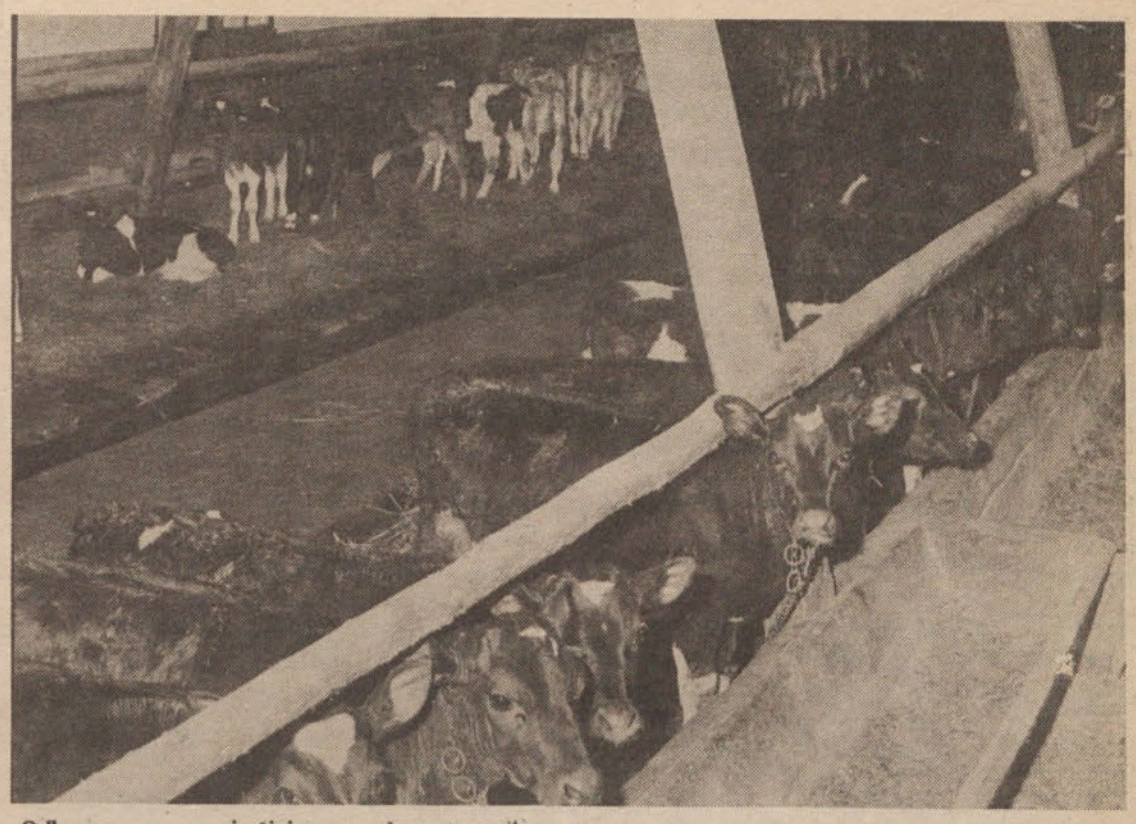

Odkupne cene goveje živine so se že spremenile

DELO SVETA ZA SPREMLJANJE RAZVOJA KMETIJSTVA IN GOZDARSTVA PRI OK SZDL LJUBLJANA VIČ–RUDNIK

KAKO IZPOLNJUJEMO SKLEPE PROBLEMSKE KONFERENCE?

26. septembra se je sestal na redni seji svet za spremljanje razvoja kmetijstva in gozdarstva pri občinski konferenci SZDL Ljubljana Vič-Rudnik.

Dnevni red je obsegal vprašanje ocene oziroma uresničevanja sklepov problemske konference o kmetijstvu, ki je bila v aprilu 1975. V skladu s sklepi zadnjega občnega zbora Zadružne zveze Slovenije in sklepi Republiške konference SZDL, da naj se pregleda ustanovno samoupravno organiziranost kmetov v občini, je poskušal svet odgovoriti tudi na to vprašanje. Žal te seje se ni udeležil član sveta in predstavnik TOZD Kooperacija Ljubljanskih mlekarn, da bi odgovor oziroma oceno dopolnili tudi z njegove strani. Naslednja točka naj bi predstavljala dogovor o organiziranju javne razprave – o dopolnitvah zakona o starostnem zavarovanju kmetov. Spričo kratkega roka za dajanje pripomb na predlog dopolnitev je možno organizirati le informativne razprave v času jesensko zimske izobraževalne sezone, kajti rok za posredovanje pripomb oziroma predlogov na dopolnitve je bil konec septembra 1975.

Po splošni oceni je problemska konferenca o kmetijstvu uspela in na organiziran način opozorila na stanje v našem kmetijstvu. Izpolnjevanje sprejetih sklepov poteka za sedaj zadovoljivo, zlasti še, ker imajo nekateri sklepi dolgoročni značaj.

V tem času so se že spremenile odkupne cene goveji živini oziroma, sprejete so bile nove garantirane cene. Pri reševanju kompleksa Ljubljansko barje je že prišlo do ustanovitve komisije za zasaditev topolov na nerodovitnih zemljiščih na Ljubljanskem barju. Ob vprašanju, zakaj likvidacija posestva „Krim" v času, ko se zavzemamo za povečano kmetijsko proizvodnjo in ko je le to pozitivno poslovalo, niti svet niti konferenca SZDL do sedaj še nista prejela nikakega odgovora oziroma informacije od strani odgovornih. Pri razvoju kooperacijske proizvodnje oziroma pospeševalne službe se dela na programu družbenega dogovora na nivoju celotnega območja mesta Ljubljane. Ob tem se postavlja vprašanje ali ne bi kazalo skleniti dogovora na nivoju ljubljanske regije.

Pri sklepu o združevanju kmetijskih delegacij iz vrst kmetov kooperantov in individualnih kmetijskih proizvajalcev se je razvila živahna razprava. Dejstvo je, da tu nismo napredovali, celo nobene dejavnosti delegacije iz vrst kmetov kooperantov ni čutiti, nasprotno, delegacija individualnih kmetov je aktivna in ustvarjalna. Pripomnili so, da je delegacija kooperantov v preveliki odvisnosti od obrata za Kooperacijo Ljubljanskih mlekarn. Dogovorili so se za potrebne ukrepe, da bi združitev oziroma enotno delovanje le dosegli.

Ni še dokončno rešeno vprašanje, kako nadomestiti prejšnjo obliko sklada za pospeševanje kmetijstva, ki je v preteklosti že dal določene rezultate.

Svet za spremljanje razvoja kmetijstva in gozdarstva želi opozoriti skupščino občine oziroma njene organe, družbenopolitične organizacije, delovne organizacije in druge zainteresirane, da proučijo možnosti ustanovitve SIS za kmetijstvo in gozdarstvo po sklepu problemske konference in naj pošljejo Svetu oziroma konferenci ustrezna stališča oziroma predloge; rok za oblikovanje dokončnega stališča je do konca leta 1975.

S samoupravno ustavno organiziranostjo kmetov v sedanjem času v naši občini ne moremo biti zadovoljni. To je bil enoten zaključek sveta. Kmetje so še vedno preveč odmaknjeni od dejanske samouprave in združevanja dela in sredstev. V zadnjem času sicer beležimo napredek pri razvoju samouprave, organizirani so bili sveti kooperantov po proizvodnih okoliših. Kmetijski proizvajalci si želijo vsakodnevno živ stik z organizacijo, h kateri pripadajo. To pa v sedanji organizacijski shemi, ko en obrat za kooperacijo pokriva tri občine, ni mogoče. Odtujenost, ki ob tem nastaja ima za posledico, da kmetje ne čutijo, da je to njihova organizacija in da kooperirajo, v kolikor kooperirajo, po sili razmer. Neustrezna organiziranost se kaže tudi v delovanju kmetijske delegacije (prisotni člani delegacije so to pripomnili), prav tako pa tudi nimajo ustreznega stika z bazo; sedanja delagacija bi pravzaprav morala predstavljati konferenco delegacije, ob tem pa naj bi tudi ustrezneje organizirali bazo.

Kmetje smatrajo za svojo organizacijo zadrugo in proučiti bi morali možnost, da iz naslova nekaterih močnejših proizvodnih okolišev eventualno organiziramo kmetijsko zadrugo, ki bi se razvila naprej v sestavljeno organizacijo. Na tak način bi prav gotovo dosegli boljšo povezavo kmet-družba, manjšo odtujenost, povezavo delovna organizacija, krajevna skupnost, SLO bi postavili na številnejše osnove in podobno. Združevanje dela in sredstev bi bilo večje, kooperacija bi temeljila na proizvodnem odnosu in ne na kupoprodajnih odnosih, kot je danes pogosto primer. Se razume, kmetijske zadruge po številu zaposlenih bi bile majhne organizacije. Iniciativa je dana in jo vsekakor velja proučiti, zlasti še, če imamo nekaj uspešnih vzgledov kot KZ Lašče in KZ Vrhnika. To so hkrati povzetki seje sveta za spremljanje razvoja kmetijstva in gozdarstva v občini.

Ing. LOJZE HABLJAN

NA ČRNEM VRHU IN V SUHEM DOLU

KMEČKI TURIZEM ODPRL VRATA

Pred nekaj tedni sta Jože Setnikar iz Črnega vrha in Janez Žakelj iz Suhega dola (pri Šentjoštu) tudi uradno predstavila svoji kmetiji – preurejeni za namen kmečkega turizma. Predstavniki občine in krajevne skupnosti so si kmetiji že ogledali, ob tem pa tudi pohvalili prizadevanja obeh kmetovalcev, ki sta v naši občini sedaj edina, ki lahko mudita gostom počitek v za to preurejenih kmetijah.

Jože Setnikar iz Črnega vrha (po domače pri Koširju) je poleg gospodarskega poslopja napravil prizidek, kjer sta za goste pripravljeni dve prijetno opremljeni sobi s kopalnicama (skupaj 4 ležišča). Poleg prenočišča nudi tudi poln penzion ob okusni domači hrani, ki jo skuha gospodinja. Sama kmetija je malce odmaknjena od vasi Črni vrh. Gost se lahko odpravi na številne krajše in daljše sprehode, v zimskem času pa se lahko tudi smuča. Prav tako lahko uživa v enkratnem razgledu na polhograjsko in škofjeloško dolino.

Janez Žakelj iz Suhega dola pa je v turistične namene preuredil 4 sobe s kopalnicami (10 ležišč) s skupnim bivalnim prostorom. Tudi tu gost naleti na domačnost in prav tako so v okolici čudovite možnosti za sprehode.

Kot smo že omenili sta to prvi kmetiji v naši občini, ki sta se s pomočjo sklada za razvoj turizma in gostinstva v občini preusmerili na turistično dejavnost. Sklad je obema kmetoma nudil kredite in ker sta vse obveznosti do roka izpolnila, jima je tudi del posojila spremenil v dotacijo. Naj povemo, da je prav na polhograjskem področju zaenkrat največ interesa in možnosti za razvoj tovrstne turistične preusmerjenosti. Nemalo se čuti vpliv že razvitega kmečkega turizma v sosednji škofjeloški občini, pa tudi v občini Šiška. Izredne pogoje pa nudi tudi sama pokrajina, ki v celoti predstavlja krajinski park.

MOŽNOSTI KMEČKEGA TURIZMA

Občina Vič–Rudnik si je z organiziranjem kmetijske pospeševalne službe zadala nalogo, da do leta 1980 kmečkim gospodarstvom pomaga preusmeriti proizvodnjo, predvsem povečati tržne viške pri mleku in mesu. Vendar pa mnoga od teh gospodarstev ne bodo mogla biti samo enostransko preusmerjena, temveč bodo morala zaradi svoje specifičnosti (bližina Ljubljane, dolomitsko področje kot krajinski park, tradicija suhe robe v okolici Velikih Lašč) razvijati še dodatne dejavnosti kot so suha roba, zelenjadarstvo, prevozništvo in nenavsezadnje tudi kmečki turizem.

Kaj nam lahko prinese kmečki turizem oziroma zakaj se zanj odločamo, kakšne so gospodarske koristi in kakšni so problemi, ki „zavirajo" intenzivnejše vključevanje turizma na vasi? Ugotovimo lahko, da je pri koriščenju kmetijskega prostora, na katerem se razvijajo poleg kmetijstva tudi vse ostale gospodarske in negospodarske dejavnosti, v prvi vrsti potrebno uskladiti interese vseh teh dejavnikov. Poskrbeti je torej treba že zaradi osnovnih načel racionalne porabe, ohranitve in povečanja obsega proizvodnje tudi za ohranitev značilnega kulturnega videza krajine in njenih rekreacijskih možnosti. Vsekakor je treba omeniti tudi gospodarske koristi, ki so povezane z razvojem oziroma z že razvitim kmečkim turizmom: dohodki od turizma krepijo gospodarski položaj zasebnih kmečkih gospodarstev, ki vplivajo tudi na manjši odliv kmečkega življa v mesto. Prav tako je možno doseči ob relativno nizkih vlaganjih (seveda ob predpostavki, da je kmetija usmerjena in vsaj delno mehanizirana) v kratkem času razmeroma ugodne ekonomske rezultate. Ob tem se porajajo še razne druge možnosti kot na primer ta, da kmet postane boljši kupec industrijskih proizvodov, da se ustvarjajo določena devizna sredstva . . . Vendar obstajajo tudi problemi, ki so materialne, organizacijske in kadrovske narave. V mislih imamo predvsem finančne vire, dalje število ljudi na tovrstnih kmetijah, organiziranost informacijsko prodajne službe i.t.d.

Kot smo že omenili so v naši občini možnosti za razvoj kmečkega turizma zelo velike. Tako na dolomitskem področju, velikolaškem in delno tudi na Rakitni. Zato je pričakovati, da se bo v naslednjem obdobju več kmetovalcev odločilo tudi za to vrsto preusmerjanja svojih kmetij.

KMETIJI NA SUHEM DOLU IN ČRNEM VRHU VABITA

Jože Setnikar – Črni vrh (po domače pri Koširju) Dve sobi s kopalnicama (4 ležišča) poln penzion okrog 90.-din

Janez Žakelj – Suhi dol (pri Šentjoštu)

Štiri sobe s kopalnicami (10 ležišč), skupni bivalni prostor poln penzion okrog 90,-din

Sobe sodijo v I. kategorijo (na obeh kmetijah)

Naj še povemo, da mimo obeh kmetij vodi loška transverzala.

V Suhem dolu pri Žakljevih

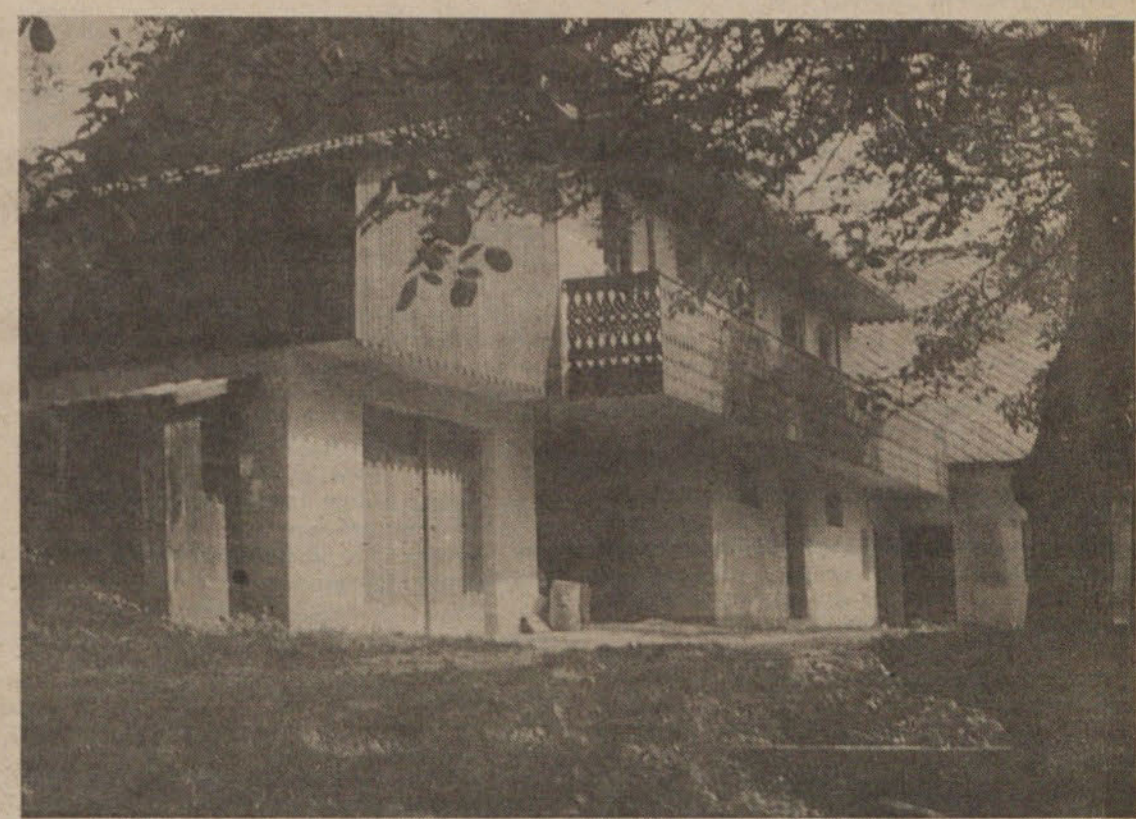

Na Črnem vrhu pri Setnikarju

Kros je uspel kljub mrazu

NOVA TELOVADNICA V NARAVI

V nedeljo 12.10.1975 so pred startom množičnega občinskega krosa na Brdu poleg balinišča svečano odprli novo TRIM stezo, ki so jo večinoma s prostovoljnim delom izgradili člani SK Brdo. Finančna sredstva za material in nekatere druge nujne stvari pa je zagotovila TKS občine Vič-Rudnik. Steza, ki poteka večinoma po gozdnih poteh je dolga 2700 metrov. Ob njej je postavljenih 20 postaj s športnimi orodji. Na vsaki je točen opis določene vaje ter število ponovitev za začetnike, kot tudi za treninga vajene športnike.

V pozdravnem govoru je predsednik SK Brdo Dušan Dobrovoljc vse prisotne predstavnike družbenopolitičnih organizacij KS Brdo in KS Vrhovci ter športnike seznanil z namenom izgradnje tovrstnega športnega objekta. Poudaril je potrebo sodobnega človeka po gibanju v naravi, kar mu udejstvovanje na TRIM stezi v veliki meri daje. Zahvalil se je vsem članom SK Brdo, ki so s svojim delom pripomogli k ceneni izgradnji tako imenovane telovadnice v naravi. Za njim je besedo povzel predsednik komisije za rekreacijo pri TKS občine Vič-Rudnik tovariš Žvokelj. V nekaj kratkih stavkih je poudaril pomembnost tovrstnih objektov za športno rekreacijo širokih množic občanov ter se zahvalil vsem, ki so s prostovoljnim delom omogočili hitro in ceneno izgradnjo. Stezo je odprl eden najbolj aktivnih članov SK Brdo tovariš Erjavec, ki bo tudi v bodoče skrbel za vzdrževanje TRIM proge.

M.P.

Kljub mrazu množično

Komisija za rekreacijo in komisija za šolsko in predšolsko telesno vzgojo pri TKS Ljubljana Vič-Rudnik je v organizaciji Smučarskega kluba Brdo pripravila občinsko prvenstvo občine Ljubljana Vič-Rudnik v krosu. V hladnem in deževnem vremenu se je v nedeljo 12.10.1975 na startu zbralo 321 športnikov. Pravico udeležbe so imeli vsi občani, ki so bili porazdeljeni glede na starost in spol v 12 skupin od pionirjev do veteranov, ki so imeli tudi različno dolge proge.

Doseženi so bili naslednji rezultati:

Mlajše pionirke: 1. Stritar, 2. Dobnikar, 3. Bernik (proda dolga 1.000 m, sodelovalo 32 tekmovalk)

Mlajši pionirji: 1. Skodlar, 2. Podlogar, 3. Snoj (1.000 m, 70 tekmovalcev)

Starejše pionirke: 1. Bajde, 2. Trobec, 3. Plevnik (1.000 m, 25 tekmovalk)

Starejši pionirji: 1. Čuden, 2. Sojer, 3. Zabelnik (1.500 m, 29 tekmovalcev)

Mlajše mladinke: 1. Marlot, 2. Crnjevič, (2.000 m, 2 tekmovalki)

Mlajši mladinci: 1. Smole, 2. Jerič, 3. Šerdela (2.000 m, 50 tekmovalcev)

Starejše mladinke: 1. Koprivec (2.000 m, 1 tekmovalka)

Starejši mladinci: 1. Simič (3.000 m, en tekmovalec)

Članice: 1. Accetto (2.000 m, 1 tekmovalka)

Mlajši člani: 1. Marolt, 2. Šivic, 3. Erjavec (4.000 m, 45 tekmovalcev)

Člani: 1. Žužek, 3. Falež, 3. Požeg (6.000 m, 45 tekmovalcev)

Veterani: 1. Arman, 2. Majcen, 3. Pohar (3.000 m, 10 tekmovalcev)

rdeči križ

NEUMORNO DELOVANJE RDEČEGA KRIŽA

Fluorografiranje v naši občini od 28. 10. do 26. 11. 1975

Komaj so končali eno zbiralno akcijo, že so organizirali drugo. Tako so v zadnji zbiralni akciji aktivisti RK na območju naše občine zbrali 12.000 kg oblačil in obutve. Oblačila pa so porazdelili takole:

– 8.000 kg drugim občinam in to: laški, kočevski in vrhniški,
– 2.000 kg za kritje lastnih potreb,
– 2.000 kg za skladišče RO RKS.

V tej akciji je sodelovalo 274 odraslih oseb in 512 mladih članov RK in mladine. Za prevoz pa so imeli na razpolago 87 avtomobilov. Tu je potrebno poudariti, da so se zelo lepo izkazala razna podjetja pa tuda privatniki, veliko posluha pa so imele tudi razne družbenopolitične in družbene organizacije po krajevnih skupnostih kot npr. SZDL, ZK, ZRVS, ZB, taborniki, civilna zaščita in drugi.

Nadalje je imel občinski odbor RK že sestanek z aktivisti RK po osnovnih in srednjih šolah, na katerem so sprejeli program dela za leto 1975/76.

V času tedna TBC od 21. do 38. septembra je občinski odor RK organiziral predavanja po vseh osnovnih šolah o borbi proti tuberkolozi, kajenju, alkoholizmu in narkomaniji. Ob tej priliki so tudi prodajali znamkice, izkupiček pa uporabili za pomoč tuberkuloznim in rakastim bolnikom (cca. milijon starih din).

Sklicali pa so tudi že sestanek s svojimi zastopniki vseh osnovnih organizacij in to 10. tega meseca z naslednjim dnevnim redom:

1. fluorografiranje od 28.10. do 26.11.1975. Ob tej priliki poziva občinski odbor in vse osnovne organizacije RK Ljubljana Vič–Rudnik, da se fluorografiranja udeležijo vsi občani, saj je za vse občane to rentgensko slikanje brezplačno, omogoča pa odkrivanje bolezni pljuč, srca in ožilja. Omembe vredno je, da so pri zadnji fluorografski akciji v občini Ljubljana Vič-Rudnik odkrili 35 tuberkuloznih obolenj, 169 tumorjev, 1027 obolenj srca in ožilja ter 385 ostalih obolenj. V tej akciji bo pregledanih 1027 obolenj srca in ožilja ter 285 ostalih obolenj. V tej akciji pregledanih 37.000 občanov naše občine starih nad 24 let.

Številne akcije in dejavnosti RKS pa zahtevajo tudi precej denarja. Sedaj ob fluorografiranju pa bodo imeli vsi občani lepo priložnost, da z denarnim prispevkom pomagajo organizaciji RK pri opravljanju številnih nalog.

2. Skupščine osnovnih organizacij RK – skupščine naj bi izvedle v mesecu oktobru še vse tiste osnovne organizacije RK, ki tega doslej še niso storile. Na vsaki skupščini organizirajo razna zdravstvena predavanja s temo upr. ob svetovnem dnevu zdravja, nato predavanja o raznih nesrečah na cesti in doma, o higieni ipd.

3. Predvidena je tuda nova ziralna akcija papirja od 17.-28. oktobra.

4. Razno – pod to točko dnevnega reda lahko omenimo pomoč Kragujevcu, ki jo bo RK namenil iz sklada za elementarne nesreče. Na koncu lahko omenimo še eno zanimivost, uamreč v tem tednu otroka zbira RK igrače po vseh osnovnih šolah in vzgojno varstvenih zavodih. Le-te bodo nato sortirali, razkužili in oddali otrokom v Šmarju pri Jelšah, kot je razporedil republiški odbor RK Slovenije.

ANDREJA BERLAN

POBUDA PRIHAJA Z DOLENJSKE CESTE

Zveza združenj šoferjev in avtomehanikov Slovenije z Dolenjske ceste si že dolga leta prizadeva, da bi v njene vrste prihajali samo tisti, ki imajo potrebne strokovne in moralne kvalifikacije za opravljanje tega odgovornega in zahtevnega poklica. Pri tem v zvezi še posebej poudarjajo, da med poklicnimi vozniki motornih vozil ne more biti prostora za tiste, ki želijo najti za krmilom zgolj zatočišče po neuspelih poskusih v drugih poklicih.

„Po dolgoletnih prizadevanjih smo, tako vsaj kaže, naposled vendarle uspeli", nam je v pogovoru dejal Ivan Kočevar, sekretar zveze združenj šoferjev in avtomehanikov Slovenije. „Poslej namreč vozniško opravilo ne bo več samo veščina, temveč priznan poklic. S šolskim letom 1975-76 bodo namreč tudi kandidati za poklicne voznike motornih vozil dobili družbeno priznano strokovno šolo. Na pobudo naše zveze in ob podpori nekaterih organizacij združenega dela se je republiška gospodarska zbornica odločila ustanoviti letošnjo jesen šolo za poklicne šoferje in avtomehanike. Zbornične službe so tudi pripravile dva profila poklicnih voznikov: voznika, kot ožji profil, in voznika-avtomehanika, kot širši profil. Po obeh profilih naj bi kandidati za prvi naziv prišli v enoletno šolo, kot vozniki-amaterji ali vozniki, ki so se naučili voziti motorna vozila v JLA. Pogoj za to šolanje bo končana osemletka; voznik-avtomehanik pa bo postal vsak, ki bo po končani osemletki končal še triletno šolanje, s čimer si bo pridobil tudi srednjo strokovno izobrazbo."

Zanimivo je, da bo šola, kakor hitro bo začela uresničevati učni program ožjega profila poklicnega voznika, s tem tudi verificirana, posebno še, ker bo njen učni program usklajen z določili zakona o poklicnem izobraževanju. O tem, da šola za voznike motornih vozil ne bo verificirana, je bila vrsta dvomov, vendar so po tej ugotovitvi odveč. Za novo šolo pripravlja učne programe republiški zavod za šolstvo, skupno z zavodom in gospodarsko zbornico pa si v zvezi prizadevajo, da bi na Ježici pri Ljubljani, kjer bo šola, odprli letošnjo jesen še izobraževalni center za kadre v cestnem prometu.

V njem naj bi se poleg bodočih poklicnih voznikov motornih vozil in avtomehanikov šolali tudi avtoelektrikarji, poklicni spremljevalci šoferjev ter prometni tehniki in inženirji.

„Ko smo v našem združenju", je nadaljeval Ivan Kočevar, „pripravljali predlog za ustanovitev šole, smo želeli najbolj poudariti spoznanje, da potrebuje slovensko gospodarstvo vsako leto od 2500 do 2800 novih poklicnih voznikov. Nekaj več kot dobro tretjino teh potreb so doslej zapolnili tisti, ki so se šoferskih veščin naučili med služenjem vojaškega roka ali pa so opravili dodatno večerno šolanje, s tem pa so po svoje zadostili zahtevam gospodarskih organizacij. Doslej pa je največ, od 1600 do 1800 novih poklicnih voznikov, dala vsako leto zveza združenj šoferjev in avtomehanikov Slovenije."

Zveza združenj, v katero so včlanjeni tudi mnogi poklicni vozniki motornih vozil iz naše občine, ima danes v svojih 64 osnovnih organizacijah že 11.000 poklicnih šoferjev. Zdaj so prizadevni sodelavci zveze z Dolenjske ceste po dolgih letih vendarle na najboljši poti, da slovenskemu gospodarstvu zagotovijo z leti dovolj poklicnih voznikov. To je bil vseskozi tudi glavni namen njihove akcije za ustanovitev šole za poklicne voznike motornih vozil, ki bo začela z delom letošnjo jesen na Ježici.

IVO VIRNIK

NEKDAJ POTOK, DANES SMETIŠČE

Veliko vprašanje, ki tare ljudi, je: „Kam s smetmi? " Smeti, odpadki, besede, ki jih zasledi na vsakem koraku, so problem ne le mest, temveč tudi že vasi.

Tudi v vasi se življenje modernizira, nove hiše vse bolj izpodrivajo stara kmečka poslopja z gnojišči. Seveda mora biti okrog take hiše vse kakor v škatlici, nikjer nobene pločevine, ne stekla . . . In kmalu se porodi vprašanje: „Kam s smetmi? ", ki pa se v Horjulu hitro reši. Zakaj pa imamo Lipalico, zakaj usahli potok in njegovo strugo ob cesti, ravno primerno za razne odpadke? Kar kmalu nastane tu odpad, delan na črno, vendar se nihče ne javi, da bi to preprečil. Počasi, potem pa vedno hitreje se tu nabirajo odpadki. Vedno lepše, Lipalica postaja vse bolj znana po tem. Pri hiši so dobili nov hladilnik, stari je majhen, skratka, postal je neuporaben. In kam ga bodo dali? Seveda, v Lipalico, kam naj bi ga dali drugam!

Glede tega je torej v Horjulu ta primer rešen. Čisto enostavno; ni bilo potrebno nobenih vprašanj glede tega, nobenih sestankov, samo nekdo se je pač nekoč spomnil na to in, čudež, kar se redko zgoda, vsi ga posnemali!

ANDREJA KONČAN, 6.a
OSNOVNA ŠOLA HORJUL

ZBIRANJE ODPADNEGA MATERIALA

Tudi letos se Komunalno podjetje Ljubljana vključuje (v skladu z ukrepi akcijskega programa IS SML v zvezi z zbiranjem odpadnih surovin) v program odvoza kosovnega odpadnega materiala; le-tega organizira TOZD „Javna higiena in ceste" po KS dvakrat letno ter sama preskrbi prevoze.

Med koristne odpadne surovine štejejo star papir, steklo (steklenice, okensko steklo itd.) ter kovine vseh vrst. Izkupiček od prodanih surovin bodo po odločitvi IS SML namenili za humanitarne namene. Akcijo je nujno podpreti, saj je sestavni del stabilizacijskih prizadevanj.

Po posameznih KS bodo akcije zbiranja odpadnega materiala

Krajevna skupnost Rožna dolina	5.11.1975
Krajevna skupnost Vič	6.11.1975
Krajevna skupnost Kozarje	7.11.1975
Krajevna skupnost Brdo	8.11.1975
Krajevna skupnost Vrhovci	10.11.1975
Krajevna skupnost Malči Beličeve	11.11.1975
Krajevna skupnost Kolezija	12.11.1975
Krajevna skupnost Milan Česnik	13.11.1975
Krajevna skupnost Trnovo	14.11.1975

PROBLEM ŠTUDENTSKIH IN DIJAŠKIH DOMOV

Žalostno je, da trideset let po osvoboditvi nismo dovolj napravili za šolstvo, še manj pa za dijaške in študentske domove. Današnji domovi so odraz bede izpred sto in več let, ne pa ogledalo socialistične samoupravne družbe. Če so se mladi izpred tridesetih let, ko je bila vsa domovina v ruševinah, znali izkazati na vseh akcijah in obnoviti pravzaprav do tal porušeno domovino, pa le niso uvideli, da je novi domovini potreben tudi šolan kader. V Ljubljano prihajajo mladi iz večine slovenskih pokrajin z željo, da bi se marljivo učili in kot taki koristili domovini, toda takoj nastane vprašanje kam te mlade dati. Ali naj se učijo in spijo po dotrajanih domovih, ki groze, da se bodo zdaj, zdaj porušili? Sobe pri zasebnikih pa so zelo drage, tako, da le-te zasebnike lahko imenujemo oderuhe, ne pa ljudi socializma. Mladi pa prihajajo iz pokrajin, kjer je prebivalstvo še kmečko in je potrebno gledati na vsak dinar. Zato je že zadnji čas, da pristopimo k problemom dijaških in študentskih domov. Za šole in vrtce smo že pred leti podpisali sporazum, zadnji čas je, da ga podpišemo tudi za dijaške in študentske domove.

V jesenskem obdobju nas čaka še veliko nalog, največja med njimi pa je borba za stabilizacijo gospodarstva.

Udeležba na posvetovanju je bila dokaj dobra, tako, da naj postane stalna oblika sodelovanja med OK ZSM in OO ZSM.

JANEZ REMŠKAR

ZAKAJ ODKLONILNO STALIŠČE?

Ni dvoma, da je osnovna šola Trnovo ena tistih v naši občini, ki daje osnovno splošno izobrazbo tudi otrokom iz manj razvitih predelov, v našem primeru iz predela, ki mu v Ljubljani že od nekdaj pravimo – Sibirija. Prav v to šolo hodijo otroci sezonskih delavcev, bolje povedano barakarjev, ki sicer niso vsi iz Sibirije, otroci iz urejenih družin, pa tudi mnogih neurejenih, razbitih družin, kjer vladata alkohol in pomanjkanje. Torej gre za otroke, ki so potrebni dodatne učiteljeve pomoči, nadzora, vzgoje, skratka razumevanja in ljubezni.

Toda, pojdimo lepo po vrsti. Poglejmo najprej, zakaj pravzaprav gre v „primeru osnovne šole Trnovo"? Ob polletju, pozimi, je učiteljski kolektiv OŠ Trnovo ugotovil, da je učni uspeh komaj 88 %. Slab učni uspeh so zabeležili pri kakih štiridesetih učencih, ki so bili po pouku bolj ali manj prepuščeni sami sebi. Zato je kolektiv sklenil, da bodo tem učencem nudili vse drugo polletje dodatno pomoč pri učenju. Po dve uri na dan so z njimi ostajali dlje v šoli in uspeh ob koncu letošnjega šolskega leta razumljivo ni izostal. Slabi učenci so napredovali in učni uspeh na OŠ Trnovo je bil ob koncu šolskega leta presenetljiv – 98,9 %.

Spoznanje, da z dopolnilnim delom pri nekaterih otrocih lahko mnogo dosežejo, seveda, če je to delo sistematično pripravljeno, je kolektiv OŠ Trnovo pripeljalo do sklepa, da jeseni uvedejo dva oddelka podaljšanega bivanja na šoli. Vendar zgolj njihov sklep ni mogel obveljati. Zato so z dokumentirano vlogo seznanili občinsko samoupravno izobraževalno skupnost. Toda odgovor, ki so ga dobili julija od skupnosti, je bil negativen: ni mogoče odpreti dveh oddelkov podaljšanega bivanja, ker za to prepreosto ni denarja!

Sedaj na OŠ Trnovo čakajo na odgovor samoupravne izobraževalne skupnosti mesta Ljubljane, kamor so naslovili po odklonilnem stališču občinske izobraževalne skupnosti podobno vlogo. Zakaj se zastavlja vprašanje? Iz preprostega razloga, ker bodo morali v mestni skupnosti, če tega niso spoznali člani občinske izobraževalne skupnosti, uvideti, da je treba solidarnost razvijati tudi znotraj mestnih občin, v našem primeru ljubljanskih. In če ne gre drugače – solidarnost na račun osnovnih šol v središču mesta, ki jih v glavnem obiskujejo otroci iz urejenih družin, potemtakem iz družin, katerih vzgojne, stanovanjske, materialne in intelektualne razmere daleč presegajo tiste, ki jih imajo na primer družine iz Sibirije.

Solidarnost bo prav v primeru OŠ Trnovo in njenega predloga oz. vloge, da letošnjo jesen odpre dva oddelka podaljšanega bivanja, nujno potrebna. Če ji nismo znali prisluhniti v občini, ni nič čudnega, če so se trnovski učitelji zatekli po razumevanje in pomoč k mestni samoupravni izobraževalni skupnosti. Izkušnje so jih namreč dodobra izučile, da brez oddelkov podaljšanega bivanja ne bodo dosegli pričakovanih učnih uspehov, posebno ne, ker šolo obiskujejo tudi taki otroci, ki so podaljšanega bivanja še kako potrebni. Vendar, na žalost, zanje občinska izobraževalna skupnost ni našla razumevanja.

Mar je pomanjkanje finančnih sredstev vselej in edini razlog, da „širokopotezno" odklanjamo tudi več kot upravičeno vlog, tako kakršno je na primer na občinsko izobraževalno skupnost naslovil letošnje poletje kolektiv OŠ Trnovo. Vsaj za tiste, ki poznajo razmere, izgovor, češ, da ni denarja, ne more biti v slehernem pogledu dovolj argumentiran.

(iv)

Solisti Ljubljanske opere so bili deležni navdušenega aplavza

V TRNOVEM

USPEL VEČER OPERNIH ARIJ

Letošnje leto je za Kulturno umetniško društvo France Prešeren – Trnovo jubilajno, saj praznuje 25-letnico delovanja. Ob tej priložnosti so člani društva 2. oktobra priredili v svojih prostorih koncertni večer opernih arij; nastopili so solisti SNG opere iz Ljubljane Vilma Bukovčeva, Vanda Gerlovičeva, Milka Evtimova, Simeon Gugulovski, Drago Čuden ter Marcel Ostaševski. Za klavirjem je bila pianistka Zdenka Lukec – Čuden, povezoval in obenem komentiral pa je član Mestnega gledališča ljubljanskega Saša Miklavc, ki je tudi sam sodeloval z dvema recitacijama.

Dvorana, v kateri je 110 sedežev, je bila skoraj popolnoma zasedena. Občinstvo je navdušeno pozdravilo vse nastopajoče ter jih, tako ob vsaki točki kot ob koncu koncerta nagradilo s spontanim aplavzom.

Dober obisk ter zadovoljstvo prisotnih bi nemara kazalo na to, da jim v okviru KUD Trnovo oziroma krajevne skupnosti Trnovo same takih prireditev primanjkuje in jim je vsaka od njih še kako dobrodošla. Pa vendar – mar ni KUD Trnovo v pretekli sezoni realiziralo 14 prireditev (realiziralo pravimo zato, ker so jih imeli v načrtu 16, pa dveh iz takih ali drugačnih vzrokov niso uspeli postaviti na oder), na katerih je bil menda obisk minimalen, razen na tistih, ki so jih uprizorili izven KS. Krajanov v KS Trnovo pa je okoli 20.000 .... In še to: dosti ljudi, ki so konkretno celo člani KUD, ni niti videlo ene izmed iger, ki so jo predvajali petnajstkrat! Aktivni člani – mimogrede, 20 jih je – pa se na vseh koncih in krajih borijo s finančnimi, materialnimi in kdove kakšnimi težavami še. Popolnoma vse je na osnovi amaterizma – zadnjič, ko so imeli avdicijo za nove člane ansambla, je prišel neki mladinec in vprašal, koliko plačajo za nastope ... Sicer pa se na avdicijah nabere kar precej ljudi, predvsem mladine, toda letno ostaneta le dva ali trije. Seveda marsikatera prosta nedelja ni več prosta, tudi večeri gredo, pa kino in morda še marsikaj.

Resnično, občudovati je treba zagnanost vodstva ter igralskega kolektiva Kulturno umetniškega društva. Kljub samoodpovedovanju in lastnemu prostovoljnemu delu jim je pred očmi cilj, ki bi ga moral nujno videti še marsikdo – približati umetnost, čeprav nemara predstavljeno z amaterske plati, ljudem, pa naj bodo to izobraženci, delavci ali mladina.

MILOŠ OPREŠNIK

JE DRUŽBENI STATUS REŠITEV?

Samoupravna interesna skupnost izobraževanja občine Ljubljana Vič-Rudnik je očitno začela živeti. Pojavljati so se začeli problemi, težave so že tu, nerazveseljive ugotovitve, vse nekako slabo zveni, vendar pomeni le napredek, saj prej ni bilo ničesar.

„Skupščina ni naredila še nič. Ko je bila ustanovljena, je bilo to v takem času, da smo lahko le potrdili program za letos in potem je bilo zatišje. Da tega zatišja ni več, da se srečujemo s problemi, pa pomeni, da se premika, da nekaj delamo, da skušamo spreminjati," pravi predsednica skupščine Marija Stanič.

„Lani smo le potrjevali, letos pa je že bistveno drugače. Seveda pa ne bomo mogli narediti velikih premikov, če bo ostala vreča z denarjem ista ali pa če se bo celo manjšala. Izobraževanje je namreč v zadnjih letih dobivalo vedno manj, dejansko mislim, številčno je bilo že več. Izvršni odbor sedaj dela na programu za prihodnje leto, pa tudi na srednjeročnem programu. Skušali bomo obema vtisniti delegatski pečat," meni Marija Stanič.

Marija Stanič

In kakšni so doslej premiki?

Marija Stanič: „Bistvenih premikov doslej ni. Delegatski sistem še ni zaživel, vsaj tako ne kot želimo. Delegati prihajajo preveč v svojem imenu in nimajo stika s terenom. To je napačno. To spominja na odborniški sistem in to moramo spremeniti. Delegati morajo prihajati z mišljenjem ljudi iz svoje ulice ali TOZD, kdor jih je pač za to izbral. Tega pa ni.

Ljudje se tudi sicer še niso navadili na samoupravne interesne skupnosti. O izobraževanju se npr. pogovarjajo vsepovsod, da bi kdo še nas poklical oziroma vsaj povabil k razgovoru, nikomur niti na misel ne pride.

S krajevnimi skupnostmi se mi zdi, da imamo kar v redu povezavo, tudi vsebinsko. Težje pa je s TOZD. Tam ni vse jasno. Eden ne ve z drugim kaj početi. Iščejo neke možnosti sodelovanja, pa ne vedo kje bi začeli in kako nadaljevali. Zaenkrat skušajo to povezanost ustvariti s kulturnimi stiki, tu gre predvsem za kaka gostovanja šol v delovnih organizacijah.

Kako spremeniti to stanje? Odgovor iščemo vsi skupaj v Ljubljani. Skupaj tudi sestavljamo programe in stabilizacijske načrte. Koordinacija na tem področju skratka teče. Koordinacijo pa je treba urediti še drugje. SIS se morajo med seboj pogovoriti, da zadeve ne bodo podvajale.

Naše osnovne naloge so, kot smo doslej uvideli, kadrovska politika in materialni položaj oziroma izboljšava statusa šolnikov. To pa ni le naša naloga, temveč naloga vseh.

Pri kadrovski politiki moramo spremeniti sedanje stanje, ko učitelj ne pomeni nič in postane učitelj pri 20 letih in je učitelj tudi še pred upokojitvijo. Urediti bi morali sistem nagrajevanja po delu, pa tu ne mislim na denar, temveč na statusna priznanja. Urediti je treba možnost napredovanja, narediti nekaj, da bo vedel učitelj, da bo njegov trud tudi poplačan z družbenim priznanjem.

Z vsemi odgovornimi se bo treba tudi pogovoriti o spremembi stanovanjske politike. Učitelj, ki stanuje kot podnajemnik v kleti, na vasi ne pomeni dosti. Včasih je učitelj na vasi kaj pomenil, danes tega ni več. Vsaj stanovanje mu omogočimo, da ne bo še s te plati predmet posmeha.

V šolstvu je tudi problem feminizacije. Same ženske in to počasi ubija. Kaj narediti tu, ne vem. Gotovo pa bi pomagala statusna sprememba, saj potem mladi in ambiciozni ne bi bežali iz šolstva in bi morda še kak moški ostal v kolektivu za boljše vzdušje.

Zaradi boljše politične aktivnosti kot tudi strokovnega izpopolnjevanja bomo ustanavljali aktive šolnikov po strokah.

Nujno pa bo treba tudi iskati notranje rezerve, posebej pri osnovnih šolah, ki bi lahko marsikatero službo združile. Tu menim na računovodstva itn., da ne bi bilo npr. pet računovodij, pet knjigovodij itd.

Varčevati je treba! Denarja verjetno ne bo več. Črtati bomo morali po vsej verjetnosti vse kar ni zakonsko obvezno. In kaj bo s šolami? Vzdrževati jih je treba, pa ni denarja. Položaj pa je iz leta v leto slabši. Pred leti je bilo razmerje med osebnimi dohodki in materialnimi izdatki štiri proti ena oziroma 80 : 20 odstotkov, danes pa je 93 ; 7 odstotkov. Levji delež oziroma skoraj vse gre za plače učiteljem. Šole pa je treba vzdrževati, vreča z denarjem pa je ista. Začarani krog, ki ga bo treba čimprej razrešiti, poudarja Marija Stanič.

M. DIMITRIĆ

KDAJ NOVI DOM ZA TRGOVKE?

Na Rakovniku stoji poleg cerkve dom mladine v trgovini in gostinstvu. Prostori, v katerih živi 110 deklet iz vse Slovenije, so tesni, kar otežkoča njihovo delo. Upanje dijakinj, da bo njihov dom vsaj letos prišel v proračun za izgradnjo, kakor je določeno v samoupravnem sporazumu o izgradnji dijaških in študentskih domov, se je izjalovilo. Da bi izvedeli kaj več o razmerah v domu, smo zaprosili za pomoč dve gojenki.

KRISTINA TOROMANOVIČ iz Ribnice: Dom je precej oddaljen od šole, vendar to ni najbolj pereče, teže je s prostori. V sobi nas spi 16, za učenje imamo le dve učilnici in jedilnico, za rekreacijo nimamo nobenega prostora, razen dvorišča, na katerem igramo odbojko, kljub ugovorom sosedov. Premalo je sanitarij, nimamo tudi nobenega prostora za izvenšolsko dejavnost, zato je ustanovitev osnovne organizacije ZSMS le želja. Če smo v sobi, ne smemo govoriti na glas, v učilnicah se pa učijo, le kam naj gremo?

PAVLA KROŠEL iz Kočevja: Tu smo predvsem dekleta iz socialno šibkih družin, največ iz okolice Kočevja. Nekatere živijo tu celo leto, druge pa smo le med šolo. Poleg učenja nam ostane še prosti čas, ki bi ga rade izkoristile za kulturno in športno udejstvovanje. Verjetno bi se razvila še kakšna dejavnost, ker pa ni prostora, vse zamre, zato smo bile zelo razočarane, ko smo izvedele, da se nam še ne obetajo lepši časi. Težko se je tudi učiti v učilnici, kjer je 40 ljudi, saj je naša motivacija različna. Zdi se nam, da bi morale dobiti nov dom, ki ga nam že dolgo obljubljajo. Ne želimo si nekaj nemogočega, če hočemo enake pogoje učenja in razvedrila kot so drugje.

MINKA SKUBIC

Pavla Krošel

Kristina Toromanovič

Bodočim medicinskim sestram zagotoviti človeku dostojne razmere!

V šestnajstih občinah širše ljubljanske regije zasedajo v tem času akcijski odbori za izgradnjo dijaških in študentskih domov. Vsi spremljajo podpisovanje samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev delavcev organizacij združenega dela in delavcev, ki z osebnim delom z lastnimi sredstvi opravljajo gospodarsko ali negospodarsko dejavnost. S tem sporazumom je predvidena gradnja doma medicinskih sester in študentskega doma v Ljubljani v skladu z desetletnim programom izgradnje takih domov po vsej Sloveniji. Sporazum zavezuje izločitev sredstev iz osebnega dohodka za 0,3 % in sicer na več načinov: iz dohodka TOZD, ki ga bomo v ta namen razporedili po zaključnem računu 1975, iz sredstev sklada skupne porabe, iz osebnega dohodka v višini enodnevnega zaslužka z delom v rednem delovnem času (velja za vse družbene dejavnosti)! ali z dodatno organiziranim delom preko 42-urnega tedna. Sredstva bodo zbirali na posebnem računu občinskih izobraževalnih skupnosti in te bodo dokončno odločile, kateri dom bodo financirale. Očitno pa je, da v tej fazi pride v poštev izgradnja doma medicinskih sester!

J. DERNOVŠEK

KAKO DELUJEJO MLADI OBČANI?

V izobraževanju

Konferenca mladih v izobraževanju je na svoji zadnji seji sprejela rokovnik do konca leta. V njem je zlasti poudarek na izobraževanju predstavnikov OO osnovnih in srednjih šol ter dijaških domov. Da bi delo teklo nemoteno, so si člani predsedstva razdelili naloge. Nekateri bodo pripravili pravilnik za VIČIADO 76, drugi pa vodili skupine za osnovne ter srednje šole skupaj z dijaškimi domovi. Delegirali so tudi svoje predstavnike v posamezne komiisije OK ZSMS.

Delavci

Na podlagi razpisa tekmovanja za najboljšo OO ZSMS v TOZD, ki ga je razpisala RK ZSMS, se vključijo tudi OO, ki jih vključuje naša KMD, so se dogovorili mladi delavci na svoji septembrski konferenci. V nadaljevanju seje so poslušali poročilo o poletni politični šoli, ki žal ni prinesla konkretnih smernic za njihovo nadaljnje delo. Preden so se razšli, so sklenili, da bodo v skladu z dosedaj sprejetimi sklepi nadaljevali s stabilizacijo in pospešili obiske v osnovnih organizacijah.

V krajevnih skupnostih

Po počitniškem mrtvilu se je predsedstvo mladih iz KS lotilo svojih nalog z vso resnostjo. V ZSMS je potrebno vključiti čimveč novih članov ter ustanoviti osnovne organizacije, kjer jih doslej še ni (Notranje Gorice, Ig, Črni Vrh, Kolezija, Rob, Podpeč-Preserje) ali pa ne delujejo (Škofljica in Vič) posamezni člani predsedstva so zadolženi za sklic področij, na katerih naj bi se pogovorili o problemih v sosednjih OO ZSMS, o načrtovanju skupnih akcij, vključevanju v lokalne akcije itd. V obdobju od srede septembra do srede oktobra bodo člani predsedstva KMKS obiskovali posamezne OO v krajevnih skupnostih, da bodo ugotovili realno stanje mladih in jim kasneje lahko pomagali.

Zbrala: MINKA SKUBIC

BRIGADA LJUBO ŠERCER

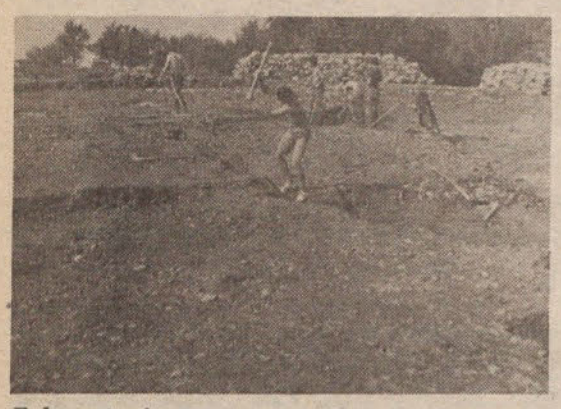

Delo na trasi ceste

Kozaračko kolo

NA KOZARI

Dobiti mesto na zvezni delovni akciji „KOZARA" je za brigado velika čast, ki si jo je pridobila letos že drugo leto tudi naša II. SNOUB Ljubo Šercer, kot edina slovenska brigada.

Od 2.-31. avgusta je sodelovalo na akciji 30 slovenskih fantov in deklet še z devetimi brigadami iz drugih krajev domovine. Delali so pri izgradnji krožne ceste, ki bo služila bodočemu centru Bratstva in enotnosti na planini Benkovac. Kljub temu, da je bila naša brigada najmlajša an je imela največ deklet, ki predstavljajo šibki del pri delu, je dosegla zavidljive uspehe. Pri delu na trasi je zasedla peto mesto, kar je zelo dobro, če upoštevamo, da so bile ostale brigade sestavljene predvsem iz delavcev v proizvodnji ter bile številčno močnejše. Bila je trikrat proglašena za udarno brigado in dobila eno redkih priznanj– povelje za družbene aktivnosti. Poleg tega je dobilo 9 brigadirjev udarniške značke, 5 pohvale štaba akcije in 2 povelja za družbene aktivnosti. Štirinajstdnevno politično šolo je končalo 22 brigadirjev, šolo samoupravljanja 19, oboje je bilo največ izmed vseh brigad. Več kot polovica mladih je opravilo tečaje: foto-kino, judo, karate, za rokometne in košarkarske sodnike itd.

Brigada je samostojno pripravila tri predavanja o problemih zamejskih Slovencev in aktualnih problemih mladih. Bila je pobudnik za ustanovitev debatnih marksističnih krožkov. Pripravila je dva brigadna večera in radijsko oddajo. Bratila se je z brigadami iz Jastrebarskega, Sarajeva in Modriča. Skupna brigadna konferenca teh štirih brigad je bila tudi pobudnik in organizator slovesnega bratenja vseh brigad KOZARA 75 – III. izmena.

Za dober uspeh brigade ima veliko zaslug OK ZSMS kot nosilec in organizator. Napravila je zelo veliko za čimboljše počutje brigade. Preskrbela je vso tehnično opremo in sredstva za drobne izdatke. Poskrbeli so za dostojen odhod brigade, jo šli obiskat in svečano sprejeli brigadirje, ki so se odločili, da bo Kozara odslej njihova. Čez šest let, ko se bo akcija iztekla, bodo lahko rekli, da je brigada Ljubo Šercer opravila svoje poslanstvo na Kozari in opravičila zaupanje RK ZSMS in RK SSOBiH.

PRIPRAVILA: MINKA SKUBIC

DAN PIONIRJEV NA NAŠI ŠOLI

V ponedeljek, 29. septembra, smo, kot po vsej Sloveniji, tudi na naši šoli praznovali. To je bil naš pionirski praznik. Na ta dan leta 1943 je bila v Kočevski Reki ustanovljena PO Slovenije. Tega dogodka se sedaj spomnimo vsako leto.

Na naši šoli smo imeli pionirji pionirskega štaba ta dan najprej pionirsko konferenco. Pregledali smo poročilo o delu našega odreda v preteklem šolskem letu. Nato smo sprejeli delovni načrt za delo v tekočem letu. Nazadnje smo imeli volitve. Izvolili smo predsednika, namestnika, blagajnika in tajnika pionirskega štaba. Konferenco smo slovesno zaključili s pionirskim pozdravom: „Za domovino-s Titom naprej!"

Po konferenci so bile na šolskem igrišču športne igre. Dečki višjih razredov smo igrali rokomet. Deklice šestih razredov so igrale med dvema ognjema. Deklice višjih razredov pa so v telovadnici igrale košarko.

SLAVKO STARIČ 7.c.
o.š. OSKAR KOVAČIČ

OBISK »PODMORNICE« IN BABNE GORE

Pionirji osnovne šole Horjul sodelujejo v akcijah JPI. V akciji za „Znak slovenskih partizanskih enot" smo obiskali tri kraje: partizansko tiskarno „Podmornica" na Brdu pri Ljubljani, spomenik NOB na Babni gori in Spodnji Brezovici.

hiša, v kateri je tiskarna „Podmornica", stoji ob cesti. Med vojno je bila blizu nje žica okupirane Ljubljane. V bližini je stal tudi bunker. V hiši je bila mizarska delavnica, nad tiskarno pa pralnica. Ženske, ki so prale, so v nevarnosti potrkale in opozorile tiskarje, da so ustavili glasne stroje.

Ozračje v tiskarni je bilo zatohlo, saj je bila zraven nje greznica in večkrat je ob deževnih dneh vanjo vdirala voda. Ko so Italijani posekali drevesa na vrtu, je bilo težko priti v tiskarno neopazno.

Maja 1942. leta so tiskarno preselili v Erbežnikovo kovačnico v Kozarjah. Dele tiskarskih strojev so mimo italijanskih straž varno prepeljali na vozu s senom.

Delovanje te tiskarne je bilo pomembno, saj so natisnili veliko slovenske literature.

V njej so delovali med drugim Dušan Kraigher, Mica Slandrova, Majda Vrhovnikova, Anton Bizjak in drugi.

Obiskali smo Glažarjevo hišo na Babni gori, v kateri je nekaj časa prebival IO OF Slovenije. Odbor je bil tu od leta 1942 do 1943. Kasneje so sovražniki hišo požgali.

Oba izleta sta bila prijetna, obakrat pa smo dobili tudi žig, ki priča, da smo obiskali spomenika NOB.

NIKO MOLE,
7.b. razred
OSNOVNA ŠOLA HORJUL

DRUŽINSKO VARSTVO OTROK TUDI V NAŠI OBČINI

Kot smo že pisali v zadnji številki Naše komune potrebujemo v naši občini v vzgojnovarstvenih ustanovah več kot 1000 novih mest,

najbolj pereče pa je pomanjkanje mest za otroke do treh let starosti. Kljub temu, da smo v občini s pomočjo delovnih organizacij lani in letos vendarle začeli sistematično reševati prostorsko stisko vzgojnovarstvenih zavodov, pa ugotavljamo, da je v organizirano varstvo zajetih še vedno premalo otrok, zato se ne moremo čuditi, če je precej otrok v varstvu pri drugih družinah. Prav spričo tega spoznanja je v programu otroškega varstva od 1976. do 1980. leta predvideno, da bi poleg drugih oblik varstva družbeno organizirali in naposled priznali (doslej smo o družinskem varstvu govorili bolj ali manj kot o „črnem varstvu") tudi to obliko varstva otrok, zlasti še, ker se je zadnje čase precej razmahnila.

Predlog, o katerem bo morala začeti razmišljati tudi naša samoupravna interesna skupnost otroškega varstva temelji na tem, da bi družine oziroma varuške, ki varujejo po enega, dva ali več otrok, vključili v organizirano varstvo. Bile naj bi v stalnem stiku z vrtci na svojem območju in ti bi jim pomagali pri družinskem varstvu. Bržkone je sprejemljiv tudi predlog, naj bi take družine oziroma varuške kolektivi vrtcev obravnavali kot stalno zaposlene vzgojiteljice v svojih zavodih. Tako naj bi dobivale stalne mesečne prejemke in uživale vse ugodnosti, ki sicer pripadajo redno zaposlenim vzgojiteljicam v vrtcih.

V Ljubljani in nekaterih drugih slovenskih mestih bodo tako že letošnjo jesen organizirali seminarje in tečaje, na katerih bodo „nosilce" družinskega varstva, predvsem pa varuške, seznanili z nekaterimi najbolj aktualnimi vprašanji pravilne vzgoje in varstva predšolskih otrok. Če bodo te seminarje in tečaje organizirale ostale ljubljanske občine, bi bilo prav, da bi se jim pridružila s svojim programom tudi naša občinska skupnost otroškega varstva ter ostali dejavniki, ki bi morali poskrbeti, da bi postopoma pravilno ovrednotili družinsko varstvo, ki je ob kritičnem pomanjkanju prostora v vrtcih vsaj za sedaj ena izmed rešitev, da se izvlečemo iz prostorske stiske in omogočimo družbeno nadzorovano in organizirano varstvo tudi tistim otrokom, ki so bili že doslej ali pa še bodo deležni družinskega varstva. (iv)

KDO LAHKO ŽE DANES IN JUTRI STORI ŠE VEČ ZA VSE OTROKE?

TEDEN OTROKA nam daje priložnost, da sr vprašamo, ali smo storili vse, kar bi v danih možnosti lahko storili za boljše in srečnejše življenje vseh otrok? Ali smo dovolj odgovorno reševali vprašanja za otroke v družini, na delovnih mestih, v interesnih skupnostih, strokovnih službah, v krajevnih skupnostih, v družbenih organizacijah ipd.?

V TEDNU OTROKA se tudi dogovarjamo, kaj bomo storili še v prihodnje.

STARŠI naj bi v skrbi za lastne otroke solidarno skrbeli tudi za druge otroke v soseski, v delovnih organizacijah itd.

V HIŠNIH SVETIH naj bi se zavzemali za urejevanje igrišč in zelenic, ki naj bi jih uporabljali vsi otroci.

V KRAJEVNI SKUPNOSTI je treba dati prednost vprašanjem otrok, starši pa naj bi aktivno sodelovali v vseh akcijah.

V DELOVNIH ORGANIZACIJAH naj bi se starši zavzemali, da se skrb za delovnega človeka razširi tudi na otroke zaposlenih delavcev, ki so tudi potrebni stanovanja, socialne varnosti, varstva, vzgoje, izobraževanja, rekreacije ipd.

OBČANI, DELEGATI naj se v interesnih skupnostih bolj zavzeto in enotno zavzemajo za realizacijo programov, upoštevajoč primarne potrebe vsakega otroka.

STROKOVNJAKI, ki delajo v različnih institucijah, kjer se rešujejo tudi vprašanja otrok – od urbanističnih služb, komunalnih, gradbenih do vzgojnih institucij – naj se zavzemajo za razumno, racionalno načrtovanje in odgovorno realizacijo programov.

STARŠI, OBČANI, naj v družbeno političnih organizacijah in društvih opozorijo na nerešena vprašanja otrok in se zavzemajo, da bodo besede postale tudi dejanja.

To, kar bi lahko v danih možnostih storili za otroke že danes, je lahko jutri že prepozno. Zato strnimo vse misli in dejanja v skupne akcije za to, da bi lahko vsak naš otrok razvijal svoje sposobnosti.

STARŠI IN OBČANI, ki čutite v ljubezni do otrok tudi lastno pripravljenost, sodelujte pri vodenju vzgojnih uric za otroke v Vzgojnovarstvenem zavodu, v osnovni šoli, v telovadnici, na igrišču, vaša pomoč bo neprecenljive vrednosti.

ANGELCA ŽIBERNA

OB OBISKU CARLOSA GONZALESA

SOLIDARNI S ČILSKIM LJUDSTVOM

V okviru mednarodnega tedna solidarnosti z naprednimi in demokratičnimi silami Čila je osnovna šola Bičevje sprejela uglednega gosta Carlosa Gonzalesa; Gonzales je bil podpredsednik delegacije socialistične stranke v čilski skupščini ter eden najožjih sodelavcev ubitega predsednika Salvadora Allendeja. Trenutno živi s svojo družino, ki je pred nedavnim pripotovala za njim, v Beogradu, saj je pri nas zaprosil za politično zatočišče.

Po prihodu v o.š. Bičevje je otrokom, ki so ga prisrčno pozdravili, pripravil kratek nagovor. Opisal jim je svojo pot iz zapora v čilu, kjer je bil 20 mesecev. „Za svojo osvoboditev ter osvoboditev vseh mojih najbližjih sej Jugoslaviji neizmerno hvaležen. Če vaša vlada ne bi uradno zaprosila zame pri čilski, mi danes gotovo ne bi mogli biti skupaj. In lepo je, da smo . . . " je rekel Carlos Gonzales. „Ko sem prišel k vam, sem videl v vaših očeh srečo, povsod sem slišal aplavze in priznam, komaj sem skril solze.

Zdaj nameravam ostati v vaši lepi Jugoslaviji, vse dokler se ne urede nevzdržne razmere v moji domovini. Sicer pa sem tudi sam malce Jugoslovana, moji predniki so bili namreč z otoka Brača".

Nato si je Carlos Gonzales ogledal šolsko kroniko ter se pogovarjal z vodstvom šole. Zanimal se je predvsem za naš prosvetni sistem, izvenšolske dejavnosti, krožke in podobno. Ob koncu je rekel, da zapušča šolo s prijetnimi občutki ter mnogimi novimi spoznanji, tako o naši domovini, kot tudi o prijetnih slovenskih otrocih.

MILOŠ OPREŠNIK

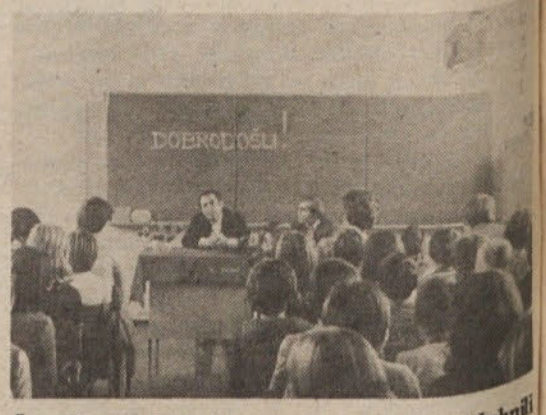

Šolarji o.š. Bičevje so z zanimanjem prisluhnili čilskemu revolucionarju

OBRAMBNI DAN

Na mladinski delovni akciji na Dobrovi je štab akcije organiziral obrambni dan, s ciljem, da bi se mladi seznanili s konceptom ljudske obrambe. Predavanjem o pehotni oborožitvi, osnovah topografije, konceptu ljudske obrambe in družbene samozaščite je sledilo streljanje z malokalibrsko puško. Čeprav so bili brigadirji neposredni proizvajalci in se niso imeli možnosti srečati z orožjem v šoli, so bili rezultati zadovoljivi. Kakšna je videti obramba v teritorialnih enotah in vojski pa so fantje in dekleta lahko videli zvečer v dveh filmih: „I na moru jež" in „Mirna 3".

Pri organizaciji obrambnega dne so z veliko mero razumevanja sodelovali in pomagali domačini in ZRVS ter mladim pripravili nepozabna doživetja, posebno še, če je bila tarča velikokrat preluknjana.

Pomerili so se tudi v streljanju

V TRNOVEM

PRVO AVTOMATSKO STRELIŠČE

Strelska družina v Trnovem, ustanovljena na pobudo OO ZRVS Trnovo, je slavila ob dnevu pionirjev velik dogodek. Pridobila si je osnovne pogoje za nadaljnje delovanje na področju usposabljanja občanov za strelski šport, t.j. avtomatsko strelišče, v katero bo poleg rezervistov, ki so sedaj v večini, rada zahajala tudi mladina.

Problem družine in strelišča je našim bralcem že znan še iz leta 1974. Družina je bila ustanovljena na občnem zboru leta 1974 po neuspeli varianti, iz leta 1973, ko je delovala LE KOT SEKCIJA pri SD Krim. Ob ustanovitvi ni imela sredstev niti za puške, kaj šele za prostore. Rezervni starešine, ki so še danes v večini v članstvu, na čelu katerega je devetčlanski izvršni odbor, so morali sprejeti edino možno varianto ter se priključiti TVD Partizanu kot sekcija. Iz že omenjenih razlogov je ta fuzija pozitivno vplivala na materialni razvoj družine. Znana nasprotja so se začasno poravnala, vendar danes, ko odpiramo strelišče po uspelih sodelovanjih strelcev na raznih dvobojih, občinskih tekmovanjih itd., ugotavljamo, da so imeli posamezniki v občinskem, kot tudi v krajevnem merilu upravičene zahteve po samostojni družini, ki bi delovala na področju Trnovega. Strelski šport se ne more enačiti z raznimi drugimi oblikami

Otvoritveni strel predsednika občinske skupščine Vilija Beliča ob otvoritvi avtomatskega strelišča v Trnovem

športa, je specifičen, poleg rekreacije nudi občanom pogoje za uk strelskih veščin, ki so nujne za vsakega občana, za sodelovanje pri splošnem ljudskem odporu v primeru agresije.

Verjetno bo potrebno ponovno preudariti o obliki obratovanja strelske sekcije. Le samostojna družina bo lahko ustanavljala sekcije pri okoliških tovarniških kolektivih oziroma šolah ter s tem nudila večje možnosti za razvoj. Ob dnevu pionirjev 29. septembvru je po uvodnem govoru predsednika TVD Partizan strelišče slavnostno odprl predsednik SOB Ljubljana Vič-Rudnik Vili Belič, s čimer se je pričelo odprto tekmovanje vseh občinskih družin, ki so se vabilu odzvale.

Rezultati: ekipno 1. SD Krim, 2. SD Bratov Gregorič, 3. SD V. Lašče, 4. SD TVD Partizan Trnovo, 5. SD Polhov Gradec itd.

Posamezno: 1. Jani Mrkun, SD Krim; 2. Igor Pašelj, SD Krim; 3. Janez Kastelic, Trnovo; 4. Franc Debeljak, SD VL. Lašče; 5. Dare Trekman, SD Bratov Gregorič itd.

V. LUKOVIČ

USPEŠNO DELO PARTIZANA VIČ

Z novim šolskim letom se je pričelo pospešeno delo tudi pri Partizanu Vič, ki v svojih vrstah združuje velik del šolske mladine in občanov viške občine. V lanskem letu je število članov naraslo za skoraj 30 %, kar je rezultat kvalitetnega dela v zadnjih letih. Že na zunanjih objektih se manifestira velik razpon Partizana Vič, kajti uspeli so odpreti trim kabinet in savno, ki je na razpolago vsem ljubiteljem športne rekreacije in za katero vemo, da je danes nepogrešljiv košček v mozaiku življenja. Spočetka obisk ni bil posebno številen, ko pa se je delo razmahnilo, so si ljudje kar podajali pedala koles in vesla naprav za suho veslanje.

Ker je programska usmerjenost društev Partizan močno tempirana na športno rekreacijo, so tej obliki dejavnosti posvetili še posebno pozornost. Priredili so odbojkarski turnir, na katerem so sodelovale vse sekcije, ki delujejo v društvu. Najboljši so nato predstavljali društvo na občinskem prvenstvu, kjer je prva ekipa zasedla prvo mesto in osvojila prehodni pokal.

Člani in mladinci so se udeležili mnogih športno-političnih manifestacij, kot so Po poteh partizanske Ljubljane, Svobodna Jelovica, Trnovski maraton, Bloški teki, Antenin tek itd. Po prvih mestih so posegli tudi na občinskih prvenstvih v krosu, smučarskih tekih in alpskem smučanju.

Čeprav o kakšni višji stopnji kvalitetnega športa zaenkrat še ne moremo govoriti, pa kljub temu lahko omenimo lep uspeh pionirjev, ki so na neuradnem republiškem prvenstvu v skokih na mali prožni ponjavi zasedli ekipno prvo mesto, naslov posamičnega prvaka

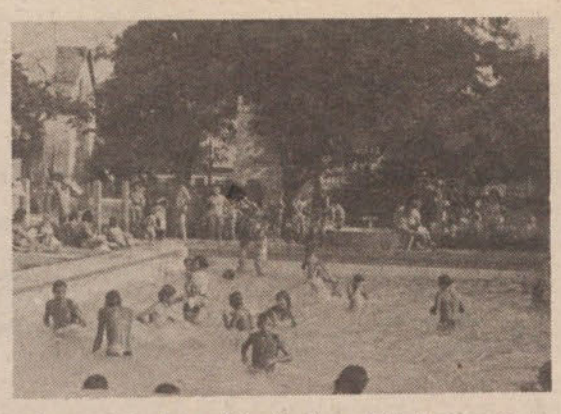

pa je prav tako šel v vitrine Partizana Vič. Prvo mesto je namreč osvojil mladi Jani Baranja, Miro Boškin pa je osvojil drugo mesto. Tudi pionirke so presenetile z nekaj dobrimi posamičnimi uvrstitvami.

Že drugo leto zapored je Partizan Vič v poletnih mesecih priredil varstvo za otroke, katerih starši so v dopoldanskem času v službi. Varstvo je bilo brezplačno. Otroci so se lahko kopali v bazenu, igrali razne igre, če pa je ponagajalo vreme, jim je bila na voljo telovadnica z vsemi napravami. Starši so že lansko leto pokazali veliko navdušenje za to vrsto dela. Avgusta je bil tudi plavalni tečaj, katerega se je udeležilo 25 neplavalcev, od katerih so skoraj vsi splavali. Ob koncu tečaja so prišli predstavniki TKS Vič-Rudnik, ki so novopečenim plavalcem podelili srebrne in bronaste delfinčke.

Res je škoda, da je bazen Partizana Vič dolg samo 15 m, kajti za številne kopalce je veliko premajhen. Ob vročih popoldnevih se je na njem zbralo tudi do 130 otrok.

Kakor vsako leto, tako so tudi letos člani izkazali pripadnost društvu in se udeležili končnega izleta na Socerb, ki so ga pripravili v sodelovanju s Partizanom Trnovo. Tam so se mnogi prvič srečali z mlado športno pago, ki pa je zelo pomembna za obrambno sposobnost ljudi-orientacijo v naravi.

Mnogo priznanj je požela tudi akademija, ki so jo priredili v počastitev 30-obletnice osvoboditve in na kateri so sodelovali vsi oddelki.

Uspešno zastavljeno delo je mlademu kolektivu spodbuda za še kvalitetnejše delo v prihodnjih letih.

RAJKO PINTAR

»Vsi na kolo za zdravo telo!«

V nedeljo 5. oktobra je pod tem geslom organiziralo športno društvo Podpeč–Preserje TRIM kolesarjenje na progi Podpeč–Preserje–Črna vas – Ig – Tomišelj – Podpeč. Na štartu se je ob lepem vremenu zbralo veliko število prijateljev športa, ki so ob 9,00 krenili na pot. Ogledali so si tudi spomenik žrtvam fašizma v Kozlarjevi gošči. Ob zaključku akcije so prizadevnim organizatorjem svoje sodelovanje v bodoče zagotovili skoraj vsi udeleženci.

M.P.

V sodelovanju s TKS Ljubljana Center so v nedeljo 21. septembra 1975, sodelavci TKS Ljubljana Vič-Rudnik pripravili kolesarsko TRIM akcijo pod geslom „VSI NA KOLO ZA ZDRAVO TELO". Na štartu pred občinsko stavbo naše občine se je zbralo 166 udeležencev. Proga je potekala preko Viča do Dobrove, kjer so se kolesarji usmerili proti Mostecu. Tam je bil tudi cilj.

BADMINTON

GOSTOVANJE BADMINTONSKEGA KLUBA OLIMPIJA V SZ

Poleti smo badmintonisti Olimpije gostovali v Sovjetski zvezi, kjer smo odigrali dvoboja v Lvovu in Minsku ter dva v Leningradu in nastopili na turnirju posameznikov in dvojic v Minsku. Na nadvse uspešni turneji smo bili pod vodstvom predsednika kluba inž. J. Poharja in trenerja inž. Žorge naslednji: Bohinčeva, Amfova, Križmanova, Vrhunec, Županič, Čuk, Šepec in Berden.

Z velikim zanimanjem smo pričakovali prve stike s sovjetskimi badmintonisti, ki so se šele lani priključili mednarodni zvezi IBF in se začeli uradno udeleževati mednarodnih tekmovanj. Kakšno kvaliteto so v 15 letih (toliko časa sicer badminton že igrajo) pri 300.000 registriranih igralcih v SZ dosegli? Ker se je naša sezona že končala, smo z nemajhnim pesimizmom odpotovali iz Ljubljane.

Tako nam je za začetek kar prav prišel nenačrtovani dvoboj v Lvovu s tamkajšno študentsko ekipo, ki smo jo gladko odpravili z 9 : 0. Naslednji dan v Minsku pa se je pričelo zares. Na turnirju so poleg nas igrali tudi najboljša sovjetska igralca Markova ter državna reprezentanta Rozin in Skripko, poleg njih pa še cela vrsta mojstrov športa. Pri ženskah se je Križmanova uvrstila v finale, kjer je bila proti Markovi brez možnosti za zmago. Bolj slabi smo bili moški, ki smo dosegli le eno uvrstitev v polfinale. V finalu sta o prvem mestu odločala domačina Rozin in Skripko, ki ju med turnirjem nismo mogli resneje ogroziti. Veliko bolje smo zaigrali v igrah dvojic, kjer smo se domačinom oddolžili za poraze pri posameznikih. Doseženi so bili naslednji finalni rezultati: moške dvojice: Županič-Berden: Skripko-Rozin 17 : 15, 15 : 9, ženske dvojice: Amf-Križman: Markova-Bohinc 15 : 9, 15 : 11, mešane dvojice: Amf-Berden: Markova-Skripko 11 : 15, 18 : 17, tretji set neodigran.

Po teh zmagah smo seveda bolj samozavestno čakali na dvoboje, posebej še, ker je bila naša ekipa zelo izenačena, pri domačih pa so bile med igralci precejšnje razlike. Tako smo kljub nastopu Skripka in Rozina premagali najboljše moštvo v SZ, Spartak iz Minska z 8 : 3, nato pa še dvakrat reprezentanco Leningrada z Markovo na čelu z 8 : 4 in 7 : 5. Predvideni dvoboj v Moskvi, ki smo jo sicer obiskali, je žal odpadel.

Končna ugotovitev bi torej bila, da imajo v SZ nekaj odločnih posameznikov, ki pa so porazdeljeni po različnih klubih, ki nas zaradi tega niso mogli premagati. Njihova državna reprezentanca pa je verjetno tako močna, da bo njen prvi nastop na evropskem prvenstvu v Dublinu prihodnje leto preprečil Jugoslaviji morebitni preboj iz C v B skupino. Pri tem je seveda treba povedati, da so vrhunski sovjetski badmintonisti pravzaprav profesionalci, saj imajo tako visoke štipendije, da niso zaposleni ter samo trenirajo in tekmujejo. Takim pa slovenski reprezentanti, ki zastopajo Jugoslavijo na mednarodnih tekmovanjih, razumljivo ne bodo mogli do živega.

GREGOR BERDEN

Rezultati tekmovanja v balinanju in malem nogometu

Zaključeno je občinsko sindikalno prvenstvo občine Ljubljana Vič-Rudnik v malem nogometu in balinanju. Tekmovanj se je udeležilo preko 160 tekmovalcev. Za tekmovanje v balinanju se je prijavilo 13 ekip. Sodelovalo pa je 11 ekip, ki so bile razvrščene v štiri skupine. Organizacijo tekmovanja je odlično speljal OOS Tovil s svojimi sodelavci in delavci TKS Vič-Rudnik. Finale se je odvijal na balinišču Tovil. Doseženi so bili naslednji rezultati: 1. Tovil, 2. Iskra-Elektrooptika, 3. Iskra–IPT.

Za tekmovanje v malem nogometu se je prijavilo 16 ekip, na igrišču pa je svoje moči pomerilo 14 ekip. Po borbah v prvem in drugem tekmovalnem kolu so se tri najboljše ekipe pomerile v finalu. Vrstni red je bil naslednji: 1. Iskra-Biro za industrijski inženiring, 2. Igo, 3. IEVT. Tekmovanja so potekala na športnih igriščih OŠ Oskar Kovačič, OŠ Trnovo in OŠ Vič. Vsem udeležencem čestitamo za lepe športne boje in za dosežene rezultate.

M.P.

ŠPORTNE VESTI

Namizni tenis

Tudi v letošnji sezoni zvezne namiznoteniške lige (pričetek 18. oktobra), bosta sodelovali moška in ženska vrsta Olimpije.

Pred začetkom prvenstva je trener moške vrste Fric Usenik povedal:

– Tokrat bomo prednost dali mlajšim igralcem (Šercelju, Širclju, Čadežu in mogoče še komu) ob pomoči starejših, Eda Vecka ter bratov Rak. Vsekakor pa bo poudarek na mladih igralcih, ki bi si naj v prvenstvenih srečanjih pridobili potrebno rutino za naprej. Sicer pa je naš cilj – obstanek v zvezni ligi.

Žensko vrsto je prevzel dolgoletni najboljši igralec Olimpije, večkratni državni reprezentant Edo Vecko, ki se je nedavno vrnil iz Avstrije, kjer je treniral tamkajšno reprezentanco.

– Morali bi osvojiti 3.-4. mesto, pravi. To je realen domet naših sposobnosti. Prva postava bo običajna: Eva Jeler, Sonja Verstovšek, Miša Čadež in Sonja Langerholc, v poštev pa še prihajata: Dora Jeler in Zdenka Žorž.

Košarka

Končano je letošnje prvenstvo 1. A republiški košarkarski ligi. Šesta zaporedna sezona Trnovčanov je tokrat bila manj uspešna, kot prejšnje. Čeprav so zasedli 10. mesto (12 ekip), jim to ne zagotavlja obstanka v ligi, saj bo dokončen razplet jasen šele po zaključnem dogovoru o novem sistemu tekmovanja, velikega pomena pa bo tudi uvrstitev slovenskih predstavnikov v drugi zvezni ligi.

Sicer pa so košarkarji Trnovega tokrat večkrat razočarali svoje privržence s slabo in neučinkovito igro. Šele v zadnjih dveh kolih na domačem igrišču so nekoliko popravili bled vtis, saj so z zmagama proti celjski Kovinotehni in Vrhniki le zasedli 10. mesto. V nasprotnem primeru bi bili za mesto ali dve niže, kar pa zagotovo prinaša selitev iz najkvalitetnejše republiške košarkarske lige.

Nogomet

Start nogometašev Mercatorja z Viča je bil v letošnji sezoni druge zvezne nogometne lige izredno uspešen. Najprej so na gostovanju v Crvenki osvojili obe točki (2 : 1), nato pa so na prvi tekmi pred domačim občinstvom premagali še Jedinstvo iz Brčkega (1 : 0). Naslednje gostovanje za „bele" z Viča ni bilo tako uspešno kot prvo, saj so se iz Hrasnice vrnili praznih rok. Premagal jih je domači Famos z rezultatom 3 : 1. V tekmah z Jedinstvom iz Bihača (doma) in Igmanom iz Konjic (na tujem), so igralci Mercatorja dosegli polovičen uspeh. Obakrat so igrali neodločeno, 1 ; 1 in 0 : 0. Značilnost letošnjih iger je hitro gibanje po terenu, prodornost in večja zanesljivost v obrambi. To pa so lastnosti moštva, ki privabljajo občinstvo. Tako se ob lepem vremenu na tribunah ob robu igrišča na ŠD Svoboda zbere tudi do 2000 navijačev. Kaže, da se privržencem nogometa v naši občini letos ni treba bati, da izgubijo predstavnika v II. zvezni ligi. Ob pametni igri bi lahko moštvo celo krojilo vrh razpredelnice, kar bi se športnim navdušencem ob borih uspehih slovenskega nogometa v prejšnjih letih močno prileglo.

PREDSTAVLJAMO VAM

BOŽO LINHART - NAJSTAREJŠI REPREZENTANT

Z malo čudnim naslovom vam želim v kratkih vrsticah predstaviti našega občana-športnika, ki je s 24 leti najstarejši stalni član plavalne reprezentance Jugoslavije. Kljub temu, da že šesto leto zapored brani barve naše države v športnih bojih v bazenu, Božo Linhart nikoli ni blestel kot zvezda plavalnega športa pri nas. Svojo tekmovalno pot je pričel kot pionirček na kopališču Kolezija. Kot plavalec je dozorel med nekajletnim bivanjem v ZDA. Ob povratku je kot član PK Ljubljane, potem kot plavalec beograjskega Partizana in končno kot član PK Triglav iz Kranja z rezultati stalno napredoval. Postavil je tri državne rekorde, od katerih je rekord na 200 m kravl še vedno v njegovi lasti. V borbi za naslov državnega prvaka je trikrat stopil na zmagovalno stopnico, ničkolikrat pa se je moral zadovoljiti z drugim ali tretjim mestom.

Od vseh nastopov na tekmovanjih širom sveta mu je v najbolj svežem spominu ostalo sodelovanje na Mediteranskih igrah v Alžiru. Prvič zato, ker je bil prijetno presenečen nad željo in trudom organizatorja, da čim-

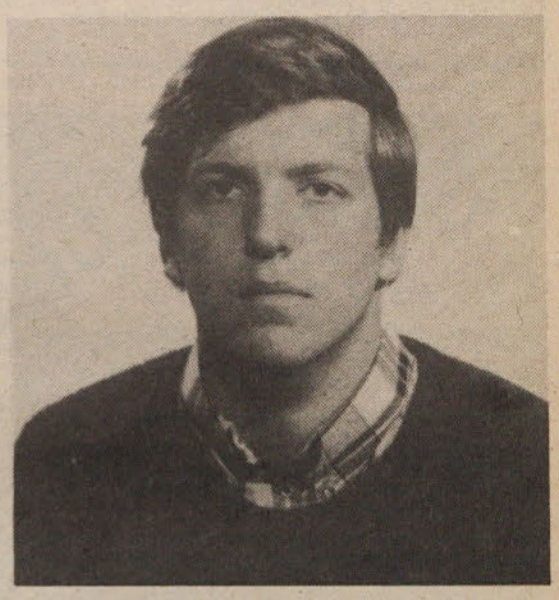

bolje izpelje tekmovanja in nudi športnikom čimboljše pogoje za dosego dobrih rezultatov. V teh naporih so po njegovem kljub neizkušenosti uspeli. Ne more pa pozabiti in razumeti neresnosti ter nekompetentnosti vodstva jugoslovanske plavalne ekipe. Zaradi malomarnosti vodstva ni imal pravice nastopa v individualnih disciplinah, temveč je plaval samo v štafetah. Podobno se je zgodilo še z nekaterimi drugimi plavalci naše ekipe, na primer z Jano Markovičevo.

V načrtih za bodoče ima namen v čimkrajšem času končati študij. Kljub napornim vsakodnevnim treningom je študiral in je sedaj slušatelj tretjega letnika Visoke šole za zunanjo trgovino. Svoje mesto v reprezentanci namerava počasi odstopiti mlajšim, ki vztrajno stopajo po stopinjah svojih predhodnikov. To pa vsekakor ne pomeni, da bo prenehal s aktivnim tekmovanjem v tem trenutku, temveč takrat, ko bo sam spoznal, da je bilo dovolj.

M.P.

SESTALI SO SE DELEGATI TKS

ŽIVAHNA RAZPRAVA

V ponedeljek 29. septembra so se sestali na konferenci delegati iz telesnokulturnih organizacij naše občine. Od 39 povabljenih se je seje udeležilo 27 predstavnikov. Razpravljali so o študiji razvoja športno rekreativnih površin občine Ljubljana Vič-Rudnik ter o prednostni razvrstitvi športnih panog na področju vrhunskega športa v SR Sloveniji kot tudi o tezah za spremembo tekmovalnih sistemov in o smernicah financiranja telesno-kulturne dejavnosti na ravni republike, za srednjeročno obdobje 1976-80 kot tudi o dogovoru o ustanovitvi konference telesno-kulturnih organizacij.

Po uvodnih besedah predsednika skupščine TKS Ljubljana Vič-Rudnik Dušana Dobrovoljca in po izvolitvi vodstva konference, je predsednik IO TKS Tomaž Ogrin na podlagi prve točke dnevnega reda podal poročilo, v katerem je posebej poudaril nujnost izgradnje športno rekreacijskih objektov na območju naše občine. Na podlagi druge točke dnevnega reda konference se je takoj razvila živahna razprava. Osnova vsem za diskusijo je bila knjižica Gradivo za javno razpravo, ki jo je izdala Telesno kulturna skupnost SR Slovenije in ki obsega predloge o prednostni razvrstitvi športnih panog, o spremembah tekmovalnih sistemov, ter o drugačnem načinu financiranja. Vse te predloge je na osnovi študije pripravila strokovna služba TKS SRS. Delegati so se s predlogi v osnovi strinjali, vendar so mnenja, da je treba nekatera določila točneje precizirati in omogočiti nekatere dopolnilne predloge. Zavedajo se, da je tak poseg v organizacijo športne aktivnosti zelo tvegan. Vložiti bo treba veliko truda vseh športnih delavcev za dvig kvalitete slovenskega športa. Po končani razpravi in sprejetem dogovoru o ustanovitvi konference telesno kulturnih organizacij so delegati sprejeli sklepe konference. Dušan Dobrovoljc se je v imenu predsedstva vsem udeležencem zahvalil za sodelovanje z upanjem, da se bo tako plodno delo nadaljevalo tudi v prihodnje.

M.P.

Smučarji, pozor!

Komisija za rekreacijo pri TKS Ljubljana Vič-Rudnik vabi vse občane in člane OOS v občini Ljubljana Vič-Rudnik, da se udeleže enkrat tedensko redne vadbe za pripravo na novo smučarsko sezono. Redno vadbo-suhi trening smučanja organizira TVD Partizan Vič, Tržaška 76, vsako sredo od 17,30 do 18,30 ure in SK Krim vsako sredo od 16 do 18 ure. Zbirališča so pri TVD Partizan Vič in pri igrišču NK Krim, Pot k ribniku. vse občane vabijo, da se redne kondiciske vadbe udeleže v čim večjem številu. Z vsakotedenskim suhim treningom si boste pod strokovnim vodstvom pridobili dovolj kondicije, da brez težav že v začetku zime premagujete snežne strmine.

M.P.

OBVESTILO

Komisija za rekreacijo pri TKS Ljubljana Vič-Rudnik vabi vse občane in člane OOS v občini Ljubljana Vič-Rudnik, da se udeleže enkrat tedensko redne vadbe za pripravo na smučanje.

ORGANIZATOR: Redno vadbo – suhi trening smučanja organizira TVD Partizan Vič, Tržaška 76, vsako sredo od 17,30 do 18,30. ure in SK Krim vsako sredo od 16. ure do 18. ure.

ZBIRALIŠČE: TVD Partizan Vič, Tržaška 76 in pri igrišču NK Krim, Pot k ribniku.

Občani in člani OOS v TOZD sodelujte v redni vabi, da si pravočasno priskrbite kondicijo za smučanje v smučarski sezoni.

Prostovoljne delovne akcije pri izgradnji športnega igrišča ob novi šoli na Dobrovi niso več redkost. Več deset udarniških ur so prispevali tudi člani sindikata družbenopolitičnih organizacij občine Ljubljana Vič-Rudnik.

Posnetek je s krosa na Brdu. Tovrstne akcije so v današnjem času nujno potrebne, saj se vse manj gibamo in „rekreiramo".

Pred proslavo so se v mimohodu pred samim domom zvrstili mladinci, taborniki, borci, gasilci . . .

Zbranim je spregovoril tudi prvi komisar Robske čete Ante Novak.

Ob proslavi in srečanju borcev – aktivistov so v Logatcu odprli novo,
Ob proslavi in srečanju borcev – aktivistov so v Logatcu odprli novo, sodobno osnovno šolo.

V osnovni šoli pa je bila pripravljena bogata razstava, na kateri je bila prikazana medvojna Notranjska in razvoj štirih občin po vojni.

S PRAZNOVANJ

V ROBU

Tako živahno, slovesno in veselo kot 21. septembra v Robu gotovo že dolgo ni bilo. Na proslavi krajevnega praznika krajevnih skupnosti Rob, Turjak in Velike Lašče v počastitev 30-letnice osvoboditve se je v Robu zbralo izredno veliko število ljudi tako krajanov, kot tudi medvojnih aktivistov, ki so delali na tem območju ter predstavnikov družbenih in družbenopolitičnih organizacij naše občine.

Proslava se je pričela z mimohodom pohodne enote Šercerjeve brigade, ki je obiskala vse kraje, kjer stoje spominska obeležja NOB. V mimohodu so sodelovala tudi gasilska društva ter lovske družine. Nato je predsednik OK SZDL Ljubljana Vič-Rudnik Franc Malovrh odprl novi dom družbenih organizacij, za katerega izgradnjo imajo največ zaslug predvsem krajani sami. Poudaril je velik pomen akcije, s katero je krajevna skupnost dobila prepotrebne prostore za svoje delovanje. Dom je v upravljanje prevzel predsednik KS Rob Jože Jamnik.

Po otvoritvi je sledila slovesna seja KS Rob, Turjak in Velike Lašče. Ob začetku so krajanom ter organizacijam, ki so najzaslužnejši za izgradnjo novega doma, podelili priznanja. Obenem je predsednik sveta KS Velike Lašče Niko Valjavec čestital vsem prisotnim k prazniku ter na kratko predstavil vse tri KS in skupno problematiko, ki jih . e.

Občinski odbor ZZB je podelil priznanja nekdanjim borcem in aktivistom, predsednik Rdečega križa Slovenije pa je predal plaketo RK Rob; le-ta je namreč prvi dal pobudo za krvodajalsko akcijo.

Vsi prisotni so navdušeno pozdravili besede Anteja Novaka, prvega komisarja Robske čete. Izčrpno in doživeto je popisal boje za osvoboditev tega območja, tovarištvo, ki je vladalo med borci, ljubezen do domovine. „Pa saj je moralo biti tovarištvo, morala je biti ljubezen, kajti kako naj bi potem imeli to, kar danes imamo, kako naj bi svobodno živeli v tej naši lepi, ljubljeni domovini? " je zaključil Ante Novak.

MILOŠ OPREŠNIK

Dom družbenih organizacij na Robu je odprl predsednik OK SZDL Franc Malovrh.

OBISK POBRATENE KRAJEVNE SKUPNOSTI V NOTRANJIH GORICAH

Krajani Notranjih goric so že peto leto pobrateni s prebivalci krajevne skupnosti Kastav pri Reki. Vsako leto prirejajo tradicionalno srečanje in letos so Rečani vrnili obisk Goričanom.

12. oktobra so predstavniki KS Notranjih goric skupaj s številni pionirji prisrčno sprejeli goste iz Kastava, pri spomeniku padlim krajanom med NOB pa jih je pozdravil predsednik krajevne konference SZDL Notranje gorice Marjan Tomšič

Stanko Špinčič, ravnatelj osnovne šole Kastav, se je zahvalil za sprejem, nato pa je sledil kratek kulturni program, v katerem sta nastopila mešani pevski zbor ter pihalna godba iz Kastava.

Po končanih športnih srečanjih so gostje v lepo okrašeni dvorani krajevne skupnosti priredili koncert pihalne godbe, moškega ter mešanega pevskega zbora.

Po skupnem kosilu v osnovni šoli na Brezovici so sledila športna tekmovanja. Najprej so se, kljub slabemu vremenu, na balinarskem turnirju ponferile ekipe iz Kastava, Brezovice ter Notranjih goric; košarkarji in odbojkarji pa so se namesto na odprtih igriščih poleg sedeža KS Notranje gorice, srečali v telovadnici o.š. Brezovica – vreme je bilo pač preslabo.

Slovo je bilo prisrčno in oboji, gostje ter gostitelji so si zaklicali: na svidenje drugo leto v Kastavu!

M. O.

Delegacija iz KS Kastav (Reka) je ob tej priložnosti položila venec v spomin padlih krajanov Notranjih goric.